

MÁRIA - NÁŠ VZOR

Tri série čítaní o Božej Matke

František Ziebura CM

Vydavateľstvo Sestier Loretaniek

Varšava 1984

Po slovensky vyšlo samizdatom, preklad: at

I. časť

Rím 12.septembra 1978

... Prostredníctvom Teba, prevznešená Pani, môžeme sa priblížiť k Ježišovi, Tvojmu Synovi, ktorý skrze teba zostúpil k nám..." - tak vyjadril sv. Anzelm vzťah medzi nami, tebou a Ježišom. A urobil to takým ľudským spôsobom, že rovnako dieťa, mladík, ako aj dospelý či dokonca aj človek na sklonku svojho života najde cez Teba cestu k Bohočlovekovi.

I reč teológov, misionárov a katechétov o tebe odcláňa nám Matku nemluviat, Matku matiek a Matku Cirkvi. Každá kniha o Matke odhaľuje nám jej materskú tvár - a to pre naše dobro, pre dobro jej detí. Robí to aj kniha o. Františka Zieburu: „Mária - náš vzor". Čitatelia tejto knihyvidia jasné líce Materstva Bohorodičky, milujúcej matky, Ochrankyne ľudí.

Žehnám ich z úprimného, bratského srdca.

Štefan kardinál Wyszyński, poľský primas

1 MATKA

„Mária je Matkou Boha, aby všetko dostala, je Matkou ľudí, aby všetko dávala." (Bossuet)

Zaiste sme sa stretli s otázkou, či môžeme hovoriť: „Matka Boha"? Predsa Mária nemohla porodiť Boha. Boh bol pred ňou. Boh je Stvoriteľom a ona je stvorením. Či Mária má právo na titul Matky Boha?

1.1 Presväta Panna Mária - Božou Matkou!

„U Boha nič nie je nemožné," povedal anjel. (Lk 1,37) A Mária: „Veľké veci mi urobil ten, ktorý je mocný." (Lk 1,49)

Ježiš chcel mať Matku. Presväta Panna Mária je opravdivou Matkou Boha. Málo je nadprirodzených pravd, ktoré by bolo možné tak ľahko zdôvodniť, ako je pravda Božieho materstva. Nijakí veriaci - ale nie tak ako Nestórius, ktorý oddelil osobu Krista od Božieho Slova - nepochybujú o tom, že Mária je Božou Rodičkou a preto nikto nemá ťažkosti volať Máriu Kristovou Matkou. A pretože pre nás je Kristus Boho-človekom, v ktorom je len jedna osoba a to božská, ten istý Kristus Pán je jedným a jediným subjektom, jedným a jediným Ja. Pre nás nejstávajú dvaja Kristovia: jeden Boh a druhý človek, ale jeden a jediný Kristus Boho-človek. A preto pre nás Mária, Kristova Matka, je Matkou Krista, Boho-človeka, čiže jednoducho Matkou Boha, pretože v Kristovi jedinou osobou je Božská Osoba. K priznaniu tohto titulu, najvyššieho titulu, aký Všemohúci dal jednému zo svojich stvorení, máme svedectvá v Sv. písme, v tradícii a v neomylnom učení Cirkvi. Ďaleko sme od toho, aby sme zbožšťovali Máriu, ako i od toho, aby sme privádzali Božstvo a včlenili ho do ľudského rodu. V katolíckej vierouke Mária vo vzťahu k Božstvu je obyčajným stvorením; avšak vo vzťahu ku Kristovi, ktorý je Boho-človekom, je Matkou.

1.2 Božie Materstvo

Z tohto žriedla plynú Márii všetky dary, milosti, privilégiá. Prečo je Nepoškvrnene počatá oslobodená od osobných, aj najmenších hriechov, plná milosti a čnosti? Lebo je Matkou Boha! Prečo zomrela bez bolesti, bola vzatá do neba a korunovaná za Kráľovnú neba i zeme? Lebo je Matkou Boha. Boh bol akosi zaviazaný dať Matke svojho Syna všetky výsady a všetky stupne slávy, aké ona bola schopná prijať. A dal! Mária, Matka Boha, má v istom zmysle moc nad Bohom - svojím Synom! A Syn má vládu len nad stvoreniami! Nepochopiteľné, ľudia to nerozumejú. Ani anjeli. Sv. Anzelm napísal: „Nikto nie je podobný Márii. Okrem Boha nikto nie je väčší ako Mária!" A istý kňaz sa modlil: „Bože, daj mi veľký dar zbožnosti voči Matke tvojho Syna." Pekne to znie: „voči Matke tvojho Syna" žiadna chvála nebude príliš veľká. Vyjmúc úcty, ktorá len Bohu patrí, Márii môžeme dať všetko bez obavy, že jej dáme priveľa. Sv. Maximilián Kolbe neraz hovoril svojim

spolubratom: „Nebojte sa priveľa milovať Máriu, pretože nikdy sa nevyrovnáme tej láske, akú voči nej mal Ježiš Kristus!”

1.3 Máriina láska

Mária mala tri lásky: najprv skromná panna, dobrá, zbožná, dobre vychovaná, plná milosti, Boh bol s ňou, slúžila Bohu. To bola prvá láska. Vo chvíli Vtelenia dostala druhú lásku: lásku k Ježišovi, lásku Matky k Synovi. Na Kalvárii dostala tretiu lásku: k celému ľudstvu ako Matka všetkých ľudí. Pán Ježiš vedel, že dokiaľ bude svet existovať, dovtedy sa oň bude Matka úzkostlivo starať a aj Boží Syn bude mať pokoj, ktorý by narúšali ľudské záležitosti. Požehnané riešenie! Ďakujeme Ti, Mária! Zhora sme uistení, že budeš prednášať naše starosti, problémy.

1.4 „Hľa, Matka tvoja!”

Vieme, kto a v akých okolnostiach povedal tieto slová. Pod krížom na Kalvárii je Mária a jediný apoštol Ján, ktorý je predstaviteľom celého ľudstva. Jemu a cez neho celému ľudstvu hovoril Ježiš tieto slová, ony majú vyjadriť poslednú vôľu, akoby jeho testament. Oficiálne, úradne, pred celým svetom odovzdáva Pán Ježiš ľudstvu to, čo má na zemi najdrahšie: svoju Matku! Nemyslí na seba, na svoje neľudské utrpenie - myslí na nás, na našu budúcnosť.

„Hľa, Matka tvoja!” Mária sa stala Matkou všetkých. Všetci ľudia sú jej deti. Medzi Máriou a nami vznikol zväzok nadprirodzeného materstva. Máriin život vstúpil do nového obdobia: doteraz bola Ježišovou Matkou, teraz je Matkou všetkých ľudí. Nová dôstojnosť, nové povinnosti, nové úlohy, všetci ľudia, všetky národy, všetky ľudské pokolenia na zemi budú mať Máriu za svoju Matku. Mária v srdci povedala nové „fiat” - nech sa stane! Duchovným zrakom vidí ľudí všetkých čias. „Chceš, Synu, aby som im bola Matkou? Dobre, nech sa tak stane!” A Ježiš, keď nám dal Máriu za Matku, dal jej pre nás srdce, pocity a lásku Matky. Mária vykoná testament, podpísaný krvou jej Syna. Lásku, ktorú mala voči Ježišovi, preniesla na ľudí. Pre chorých bude uzdravením, pre hriešnikov útočiskom, pre utrápených tešiteľkou, pre všetkých posilou, opatrovníčkou a milujúcou Matkou.

„Mária je Matkou Boha, aby všetko dostala, je Matkou ľudí, aby všetko dávala.”

Pozdravujeme Ťa, Mária, ako našu Matku. Vieme dobre, že svoje povinnosti vyplníš ako najlepšia spomedzi matiek. O jedno Ťa vrúčne prosíme: daj, aby sme boli Tvojimi dobrými deťmi!

Svätá Mária, Božia Matka, oroduj za nás! Amen.

2 PROROCTVO

„Odteraz ma budú blahoslaviť všetky pokolenia.” (Lk 1,48)

Sú ľudia, ktorí obľubujú predpovede. Veštia, predpovedajú tak, akoby všetko vedeli.

Od veštcov tohto druhu treba odlišiť opravdivých prorokov. Prorok je človek, ktorý predpovedá budúcnosť, ale z Božieho vnuknutia. Prijatť proroctvo znamená prijať fakt, že Boh pozná budúcnosť, že budúcnosť môže zjaviť komu chce. A naozaj, že ten, ktorému Boh zjavil, môže druhým zjaviť to, čo vie od Boha.

2.1 Mesiánske proroctvá

Zo Starého zákona poznáme mesiánske proroctvá. Niekoľko sto rokov vopred proroci predpovedali mnoho dôležitých vecí o budúcom Mesiášovi: pôvod z Júdovho pokolenia, z Dávidovho kráľovského rodu, narodí sa v Betleheme, príde k nemu mudrci z Východu, mnohí mu budú odporovať, ako

baránok bude odvedený na zabitie a neotvorí svoje ústa... Hľa, tu je načrtnutý portrét Mesiáša, ktorý má prísť na svet.

Najväčším zo všetkých prorokov bol sám Pán Ježiš. Pretože bol Bohom, vedel všetko a mohol hovoriť to, čo nikto nevedel. Poznáme jeho proroctvá. Predpovedal Judášovu zradu, Petrovo zapretie, svoje utrpenie, smrť a zmŕtvychvstanie, prenasledovanie Cirkvi, zbúranie Jeruzalema a koniec sveta. Doteraz sa všetko skončilo, všetko sa splnilo. Celé stáročia sú svedkami prenasledovania Cirkvi, svedkami toho sme aj my. Koniec sveta nastane v tej chvíli, ktorú určil Boh. Niet tu žiadnych pochybností.

2.2 Máriino proroctvo

V dejinách sveta je jedno proroctvo, ktoré si zasluhuje zvláštnu pozornosť. Je to proroctvo štrnásťročného dievčaťa. Nikto o sebe nepovedal to, čo ona povedala. A svet už dvetisíc rokov pozerá, ako sa plní toto proroctvo. Je tu reč o Máriinom proroctve. Poznáme jej slová, ktoré sú plné Božieho vnuknutia: "...odteraz ma budú blahoslaviť všetky pokolenia" (Lk 1,48). Aká je to smelá predpoveď! Nikde sme sa s ňou nestretli. Všetky pokolenia! Dvetisíc rokov si ju ctia, vážia, milujú. Zanikajú mocnárstva, iné vznikajú, mení sa spoločenský poriadok, vojny, pohromy, zemetrasenia riedia ľudstvo - a proroctvo pokornej Márie trvá a plní sa pred našimi očami tak, ako sa plnilo pred sto, dvesto i viacej rokmi. Už v 7. stor. písal sv. Ildefons: „Predstavte si, prosím, všetky krajiny pod slnkom a uvedomte si, že v každej z nich žijú vyznavači Krista. A všade tam, kde si ľudia uctia a milujú Krista, oslavujú aj Máriu, jeho Matku a volajú ju blahoslavenou. Po celom svete rozličnými jazykmi ľudia oslavujú Máriu. Koľko je veriacich, toľko má ona ctiteľov. To, čo predpovedala ona sama, oni všetci to spĺňajú.”

Deti, ktoré len začínajú hovoriť, zomierajúci, ktorí sa lúčia s týmto svetom, veriaci čo trpia, ktorí musia premáhať pokušenia rôzneho druhu, ktorí žijú vo vojnách a nepokojoch, vojaci v nebezpečenstvách - vo všetkých krajinách, vo všetkých dedinách a mestách, v chatrčiach i palácoch, na poliach a na uliciach, vo fabrikách a kláštoroch, v chudobných, malých a opustených kostolíkoch i v chrámoch, kde sa zhromažďujú nespočetné zástupy - všade už nie v tisícoch, ale v miliónoch vznáša sa zo zeme do neba „Zdravas” a „Blahoslavená”, „Požehnaná”...

Ako vysvetliť, že sa splnilo Máriino proroctvo? Dejiny Kristovej Cirkvi a úcty Panny Márie sú tak úzko medzi sebou spojené, že písať dejiny jednej znamená zároveň písať i dejiny druhej. Vedľa Ježiša je Mária. Vedľa Kristovho oltára - oltár Márie. Krista nesieme pri procesiách - podobne i obrazy, zástavy a sochy Panny Márie. Nie je možné milovať Ježiša a pritom nemilovať jeho Matku. A láska k Matke je najkratšou, najjednoduchšou a najistejšou cestou, aby sme našli jej Syna. Skrze Máriu - k Ježišovi! Mária sa nezmyšľala v svojom proroctve.

Veľmi ponuro sa môže ukazovať budúcnosť sveta. Môžu prísť také kataklizmy, aké ešte dejiny nepoznali. Katolícka Cirkev môže trpieť, ale nezanikne: má prisľúbené večné trvanie. A ako nepominie Cirkev, tak nepominie ani Máriin kult, úcta, lebo Kristova Cirkev je aj Máriinou Cirkvou. Čo viacej, Kristova Cirkev je katolícka, to znamená univerzálna, všeobecná. Vytvára jednu veľkú ľudskú rodinu, ktorá zahrňuje celú zemeguľu, nepoznajúc hranice rás ani povrchného sebeckého nacionalizmu. Kristus, Vykupiteľ sveta, má právo na úctu od celého sveta. A tam, kde si budú ľudia ctíť Krista, tam budú nazývať blahoslavenou i jeho Matku Máriu.

2.3 Protestanti a Máriin kult

O protestantoch sa hovorí, že si nectia Božiu Matku. Luther celkom neodstránil úctu k Márii. To sa stalo len po tridsaťročnej vojne a v období voľnomyšlienkárskeho filozofov v polovici 18. storočia. A čo si myslia dnešní protestanti, hovorí list skupiny protestantov z Drezdna, kde čítame tieto slová: „Novo treba premyslieť otázku Márie. Keď Mária spievala Magnifikat, prorokovala, že blahoslavenou ju budú volať všetky národy. V katolíckej Cirkvi toto proroctvo sa spĺňa. A u

nás...” A ešte kde inde: ”...Kto kázal japonským bonzom prísť do Lúrd? Viedla ich len jednoduchá zvedavosť?”

A mohamedáni? Korán spomína sedemnástkrát meno Panny Márie. „Kto by sa rúhal menu Márie, nech je ukameňovaný,” píše Mohamed. Židia: keď nebolo vojenského kaplána, potom k poľským vojakom prehovoril židovský rabín - a hovoril aj o Márii. Povzbudzoval k modlitbe sv. ruženca. A peknú knihu „Pieseň o Bernadette” napísal Žid Pranz Verfel. Židovský kníhkupec, ktorý mi ju v Konštantinopolise predával, povedal: „Poznám ju. Čítal som ju.” A potom mi povedal trochu tajnostkársky a nasmelo: „Mám osemročnú dcérku, je ochrnutá. Čo mi vy, kňaz, poradíte? Mohol by som s ňou ísť do Lúrd? Môže presväta Panna...?” Nedokončil, mal v očiach slzy.

Mária, celý svet vie o Tebe. Nikdy nedovoľ, aby sme z nedbalosti alebo ľahkomyselnosti zabudli na to, kto si a za čo Ti vďačíme!

Svätá Mária, Božia Matka, oroduj za nás. Amen.

3 ZÁZRAKY

„Zázrak je milovaným dieťaťom viery.” (Goethe)

3.1 Viera a zázrak

Tam, kde niet viery, niet zázrakov. Ježišovi apoštoli raz skúšali uzdraviť epileptika, ale nemohli. Prišiel Ježiš, vyhnal satana a chlapec bol zdravý. Apoštoli sa pýtali: „Prečo sme ho my nemohli vyhnáť?” Ježiš im odpovedal: „Pre svoju malú vieru” (Mt 17,19). Zázrak je dieťaťom viery. „Hovorím vám, ak budete mať vieru a nebudete pochybovať a poviete tejto hore: Zdvihni sa a zrúť sa do mora! - stane sa” (Mt 21,21). Svätí robia zázraky, lebo majú vieru. Bez viery by ani neboli svätými, pretože viera je neoddeliteľnou podstatou každej svätosti. V 3. storočí po Kr. žil sv. Gregor - volali ho Divotvorcom. Hovorí sa, že na jeho prosbu sa presunula hora na iné miesto, aby tam, kde ona stála, bolo miesto pre kostol. Gregor mal vieru. Bol svätým Divotvorcom. Zázrak je dieťaťom viery!

3.2 Mária a zázraky

Azda Mária nemala vieru? Azda nebola svätá? Prečo nevidíme zázraky, ktoré by urobila počas svojho života? Evanjeliá o nich nič nehovoria. V Starom zákone robili zázraky Mojžiš, Jozue, Eliáš, Elizeus... Zázraky robil Pán Ježiš, apoštoli, keď túto moc dostali od Ježiša. Mohli uzdravovať chorých, očisťovať malomocných, vyháňať diablov, aj mŕtvych kriesiť (Mt 10,8). A Mária? Mária je sama najväčším zázrakom! Sv. Ambróz hovorí: „Veľkosť Márie je taká veľká, že keby sme ju chceli opísať, všetky jazyky sa zajakávajú, nijaký rozum na to nestačí, sklamá nás všetky prirovnania a obrazy.” Sme ľudia a môžeme postrehnúť iba to, čo zbadajú naše zmysly, slová a skutky. Preto môžeme poznať len vonkajší život ľudí. Ich vnútorný život je pre nás tajomstvom. Máriin vonkajší život mohli obdivovať len tí, ktorí ju stretávali v jej pozemskom živote. A jej čnosti, prejavujúce sa navonok, budili úctu: jej hlboká pokora, skromnosť, múdrosť v konaní, zbožnosť. Ale kto zbadal tajnosti jej vnútorného života? Ten najdokonalejší odraz Božích dokonalostí? To Sanktuárium, ktoré si sám Boh pripravil na bývanie? Pokladnicu milosti a Božích darov?

Keď čítame dejiny stvorenia sveta, opakujú sa tam slová: „A videl Boh, že je to dobré.” Stvoril svetlo - bolo dobré. Stvoril nebo a zem - boli dobré. Stvoril nebeské telesá - boli dobré! Stvoril rastliny, zvieratá - boli dobré! Keď Boh stvoril človeka, „videl, že je to veľmi dobré” (Gn 1,31). A Márii dal všetko, čo mohol dať! Všetko, čo mohla prijať Máriina ľudská prirodzenosť. Stvorenie

sveta je veľkým zázrakom; ale Boh mohol stvoriť lepší, krajší, bohatší svet. Zázrak by bol vtedy ešte väčší. Mária sama je však takým veľkým zázrakom, že väčší zázrak Boh už nemohol urobiť!

Od pradávna myslel Boh na každého človeka a každému určil splniť primeranú úlohu v živote. Úloha, ktorú dostala Mária, bola jedinečná. A jedinečný bol aj spôsob, akým Mária túto úlohu splnila. Ona jediná zo všetkých ľudí Boha nesklamala. Či to nie je mimoriadny zázrak? Ona jediná je ináč vykúpená ako ostatní; všetci boli oslobodení od zla. Ona jediná nepotrebovala byť oslobodená od zla, lebo od každého zla bola uchránená! Zázrak! Nepoškvrnené počatá! Matky môžu počať a porodiť dieťa, ale vždy podľa zákona prírody. Mária počne a porodí proti každému zákonu prírody: zázrak! Je matkou a neprestáva byť pannou: zázrak! Syn Boha je jej Synom! Zázrak zázrakov! Mária umiera, ale hneď je vzkriesená, do neba vzatá, korunovaná za Kráľovnú neba i zeme. Zázrak! Nikdy u žiadnej ľudskej osoby alebo u anjela nestretávame sa s tak veľkými a výnimočnými zázrakmi ako s tými, ktoré sa viažu na osobu Márie!

3.3 Máriine zázraky v našich časoch

Odkedy je Mária v nebi, koľko zázrakov urobila! V Lurdoch a na celom svete. Prešlo viac ako sto rokov a slovo Lurdy je v ústach všetkých, či niekto verí alebo neverí, toto slovo je mu známe. Každý rok tam idú stotisíccky pútnikov. Svoje púte majú vojaci, chorí, dokonca aj Cigáni, boli tam aj budhistickí mnísi z Japonska. Zázraky, ktoré sa tam dejú, nie sú klamstvom. Už pápež Benedikt XV. vydal zvláštne predpisy, podľa ktorých majú byť skúmané zázraky. Ku kontrolnej lekárskej komisii má prístup každý lekár bez ohľadu na vyznanie a národnú príslušnosť. Lurdy liečia nielen telo. Ešte viac duší tam uzdraví Mária.

Kedysi som čítal knihu o Cejlóne. Cejlón je ostrov v Ázii, ležiaci na juh od Indie. I tam má Mária svoje cejlonské Lurdy. Toto mesto sa volá Madu, v severnej časti ostrova. Pred sto rokmi tam bolo každý rok okolo 10 - 12 tisíc pútnikov. Každý rok počet vzrastal a dnes sa ich počíta na stotisíccky. Prichádzajú katolíci i pohania, jedni zo zvedavosti, iní hľadať pravdu a ešte iní prosíť o uzdravenie. Lebo v Madu, podobne ako v Lurdoch, Mária uzdravuje choroby duše i tela, s tým rozdielom, že Lurdy majú svoje žriedlo, ktoré dáva denne 120 tisíc litrov vody. Je pitná. Do prameňa sa ponárajú ľudia s najstrašnejšími chorobami a predsa sa ešte nikto nenakazil infekčnou chorobou. V Lurdoch voda, v Madu - zem. Zem slúži Márii. Kohosi poštipal had - poranený si prikladá na ranu alebo prehltáva po štipke zem z Madu. Neumrel! Nie je známa výnimka z toho pravidla. Niet tam lekárskej komisie ako v Lurdoch. Ale toto všetko vedia misionári i obyvatelia celého Cejlónu. V Madu, podobne ako v Lurdoch, modlitba neustáva, ani sa pri nej neberie ohľad na ľudí. Modlia sa všetci, modlia sa vo dne i v noci.

Mladý Cejlónčan prichádza k misionárovi a prosí o prijatie do Cirkvi. Misionár sa ho pýta: "Prečo? Čo sa stalo?" Mládenec vysvetľuje: "Bol som murárskym pomocníkom, horúce vápno mi vypálilo oči. Zahalený slepotou, obrátil som sa o pomoc ku všetkým budhistickým bohom, ale bez výsledku. Vtedy očiam mojej duše sa ukázala veľmi pekná Pani a povedala mi: 'Choď do Madu a staň sa kresťanom.' Nikdy som o Madu nepočul, nebol som tam a nevidel som ho, nevedel som, čo znamená byť kresťanom a ani som sa dovtedy o to nestaral. Pani znova zopakovala: 'Choď do Madu a staň sa kresťanom.' Znova som tomu nevenoval pozornosť. Prišla po tretí raz a dôrazne mi povedala: 'Choď do Madu a staň sa kresťanom! Zahynieš navždy na tomto i na budúcom svete, ak to neurobíš!' Vtedy som sa zľakol. Prosil som ľudí, aby ma tam odviekli. Priložil som si zem na oči a znova vidím. Teraz ma, otče, pouč a pokrsti!"

3.4 Lurdy - Madu

To sú len dve miesta na zemeguli - spomenuli sme ich ako príklad. V mysli prejdime celý svet, lebo Mária má všade svoje strediská milostí a všade sa ľudia zhromažďujú a túlia ako deti k svojej Matke; všade sú aj zázraky.

Nedôverčiví prskajú, protestujú... Márii neprekáža byť tým, čím je. Zázraky dobroty a lásky boli a budú tak dlho, ako dlho budú ľudské duše potrebovať nadprirodzenú pomoc. Aj my, Mária, potrebujeme túto pomoc. Neprosíme bohatstvo, ani slávu, ani dočasné veci; prosíme o zázrak slávneho zmŕtvychvstania, aby sme mohli spolu s Tebou chváliť Boha v nebi!

Svätá Mária, Matka Božia, oroduj za nás! Amen.

4 CELIBÁT

„Kto nemá vieru, nepochopí.“

4.1 Celibát

Celibát je formou života bez muža a ženy, a to formou slobodne zvolenou. Kedykoľvek povieme slovo „celibát“, hneď myslíme na kňazov katolíckej Cirkvi. Pozerajme na to v širšom slova zmysle. V Cirkvi nielen kňazi, ale i rehoľní bratia a sestry žijú v celibáte. Všetkých dohromady je vyše poldruha milióna. Táto obrovská armáda mužov a žien zriekla sa manželstva kvôli Bohu.

Celibát existoval už v pohanstve, v starovekom Ríme. Žili tam tzv. vestálky. Boli to panny povyberané z najznámejších rodín, ktoré na oltári bohyně Vesty udržiavali posvätný oheň. Po celý čas svojej služby museli žiť v najprísnejšom celibáte. Celibát z náboženských motívov praktizuje sa aj v budhizme. Motívy sú tu iné, ako v katolíckej Cirkvi. Elitou budhistov sú bonzovia, čiže budhistickí mnísi, ktorí žijú v prísnom celibáte.

4.2 Cirkev a celibát

Novátori v katolíckej Cirkvi, ktorým chýba Boží duch, vyvolali v nedávnej minulosti veľký pohyb proti celibátu. Na Koncile sa o tom už začalo hovoriť, ale pápež Pavol VI. prosil, aby sa o ňom prestalo debatovať - o veci chce sám uvažovať. Zakrátko na túto tému napísal encykliku. A čo sa ukázalo: keď písal encykliku o pokroku národov, bola prijatá s nadšením; keď písal o celibáte - bola prijatá dosť sucho, ba dokonca tu i tam dovolili si niektorí i kritiku. Ak niekto zo svetských ľudí nemá primerané vedomosti, lepšie by urobil, keby mlčal.

A kňazi? Tí, ktorí kritizujú, neboli deťmi, keď pred rokmi vzali na seba túto formu života. Včera hovorili - áno, dnes - nie! To nie je seriózny postoj. Či toto, čo pred stáročiami bolo v Cirkvi sväté a cenené, možno jedným šmahom zotrieť len preto, že sa v Cirkvi našla malá skupina ľudí, ktorí nechcú dodržať Bohu dané slovo? Sľub zložený pri sv. krste a zopakovaný pri prvom sv. prijímaní zaväzuje každého katolíka. Manželská prisaha, prednesená pred Božím oltárom, zaväzuje tých, ktorí ju vypovedali. Len sľub celibátu má mať to smutné privilégium, že môže byť porušený pre chvíľkový rozmar? Protestanti, ktorí celibát zrušili, dnes ho niekde zavádzajú. Myslím na bratov v Taizé. Všetky dôvody, ktoré proti celibátu možno vzniesť, Sv. Otec poznal. A napriek tomu sa zásadne postavil za jeho zachovanie u svojich kňazov.

Ideál celibátu dáva nám Pán Ježiš. U sv. Matúša hovorí o dvoch skupinách ľudí, ktorí sú neschopní pre manželstvo. A potom doslova čítame: „Sú zase iní, ktorí si pre nebeské Kráľovstvo sami vyvolili bezženstvo“ (Mt 19,12). Je to celkom jasné. Pán Ježiš tu odporúča ideál dokonalej čistoty, ktorú sám najdokonalejším spôsobom zachoval. V tom istom čase tento ideál realizujú iné sväté osoby: Ján Krstiteľ a apoštol Ján. A dve iné, o ktorých sa nevie: Mária a Jozef. Neskoršie všade, kde prijímali náuku Evanjelia, prijímali aj ideál panenstva. Neženatí v katolíckej Cirkvi nie sú nespoločenskými ľuďmi, ktorí utekajú od zodpovednosti. To sú Bohu zasvätené osoby, ktoré na seba berú vyššiu zodpovednosť. Nie všetci rozumejú tejto reči. Sme na pôde viery: kto nemá viery, nepochopí.

4.3 Máriino panenstvo

Najpravdepodobnejšie z Božieho vnuknutia Mária zložila sľub čistoty. Lebo ak muž u Židov bol povinný oženiť sa, potom každé dievča sa vydávalo so skrytou nádejou, že azda jej syn bude prísľúbeným Mesiášom. Preto tým viac udivuje sľub čistoty u Márie: „Ako sa to stane, keď ja muža nepoznám?” Touto otázkou prezradila Mária svoje tajomstvo. Nepozná muža a ani ho nechce poznať, lebo nechce porušiť raz daný sľub. Som pannou a ňou zostanem! Matkou nebudem! Boh by nebol Bohom, keby tieto ťažkosti nerozuzlil. Mária porodí nepoznajúc muža. Ba viac, bude matkou a neprestane byť pannou. Panna je Matkou Syna. Nie je to obraz kňaza, ktorý žijúc v celibáte je duchovným otcom, lebo zázračným spôsobom rodí pre nadprirodzený život Božie deti v Kristovej Cirkvi? Vidíme analógiu medzi Máriou a katolíckym kňazom. Mária - Panna dala svetu Ježiša, kňaz - panic dáva Ježiša Božiemu ľudu. Dobrovoľná Máriina obeta - čistota - bola vynahradená neočakávaným a nekonečne veľkým spôsobom. Dobrovoľná kňazova obeta nebude nikdy zabudnutým aktom. Hoci ľudia tejto obeti nerozumejú, Boh jej porozumie a svojím spôsobom ocení.

Pán Ježiš je nazvaný Prvorodeným. Či bol jedným z mnohých Máriiných synov? Nie. Sv. Hieronym hovori: „Slovo 'prvorodený' neoznačuje toho, ktorý ide pred ním, pred iným, ale toho, ktorého nikto nenasleduje, po ktorom už nikto nejde. A aj ten prvorodený, po ktorom nikto nenasleduje, mal byť podľa zákona obetovaný Bohu.” (Ex 13,2). Takým bol Pán Ježiš. Tu má pôvod sviatok Obetovania Pána. Evanjelium hovorí o Ježišových bratoch a sestrách. Spomínajú sa štyri mená: Jakub, Jozef, Šimon a Júda (Mt 13,55). Ide tu o stryčných bratov čiže bratrancov. Keby Pán Ježiš mal rodných bratov, ti by sa boli postarali o jeho Matku a nebol by ju dával do opatery sv. Jánovi. Okrem toho treba vedieť, že v hebrejskom jazyku slovo „brat”, „sestra” majú širší význam, ako v našich európskych jazykoch. Bratranec, sesternica - to je brat, sestra. Nakoniec i my Pána Ježiša voláme svojim, našim starším Bratom, lebo máme jedného spoločného Otca v nebi. Máme tam i Matku - Máriu. Celibát, čiže panenstvo presvätej Panny, nikto nevyvráti. Keby to bolo možné, nepriatelia Cirkvi v priebehu dvadsiatich storočí by to už boli urobili.

V našom svätom náboženstve sú veci, ktoré veriaci človek ľahko porozumie. Medzi takéto veci patrí problém celibátu v katolíckej Cirkvi. Ale jednu vec môžu pochopiť aj neveriaci ľudia: keď sa dalo slávnostné slovo, česť vyžaduje, aby sa toto slovo dodržalo. Vzorom je nám Mária. „Muža nepoznám!” Koľko prostoty, jednoduchosti je v týchto slovách! Koľko sily a rozhodnutia!

Mária, daj, aby tieto slová boli pre nás žriedlom sily a vznešenej inšpirácie!
Svätá Mária, Božia Matka, oroduj za nás! Amen.

5 VIERA

„Kto vieru stratil, viacej stratiť nemôže.”

5.1 Strata viery

Mladý človek, veriaci, dobre vychovaný po prvý raz opúšťa svoju dedinku i svoj rodný dom. Po dvoch rokoch sa vracia a rozpráva o tom, čo všetko videl, i o tom, čo nevidel a mohol vidieť. Medzi iným v zoologickej záhrade videl najrozmanitejšie zvieratá a vtákov z exotických krajov: levy, tigre, žirafy, papagáje... „Och, aký je múdry!” mysleli si tí, ktorí ho počúvali. Všetko vie, naozaj neutratil čas. Mládenec vyrástol v očiach svojich rodákov na hrdinu. Prišla nedeľa, rodičia idú na sv. omšu, Pavol ešte leží v posteli. „A ty nejdeš?” pýta sa matka. „Nie!” odpovedá syn takým tónom, ktorý naznačuje, že tu je zbytočná každá diskusia. „Ach, viem,” hovorí matka, „videl si žirafu, preto viac Boha nepotrebuješ.” Odchádza so zlomeným srdcom, aby sa modlila ako nikdy doteraz o návrat svojho syna k Bohu.

Stratila syna, lebo syn stratil vieru. A nevedela si predstaviť, aby človek bez viery mohol byť jej synom. Ak bol Boh dávnejšie, myslela, tak je i teraz.

5.2 Veda a viera

Veda je pekná a potrebná, ale ak má vziať človekovi vieru, nech je prekliata! Každé poznanie, vedomosť treba ostražito prijímať, lebo je to možný nepriateľ. „Veda bez svedomia je len ruinou duše,” hovorí francúzske príslovie. Sv. Pavol píše: „Vedomosť nadúva” (1 Kor 8,1). Veda, poznanie obracia sa k stvoreniam, viera k Stvoriteľovi. Vedomosti nedajú nám opravdivé šťastie, ba ani nám nemôžu ukázať cestu k šťastiu. Túto cestu nám ukazuje viera, preto učený Alexis Garrel hovorí: „My dnes potrebujeme vieru, nie vedomosti.” Cez vedomosti môžeme dosiahnuť nebo, bez viery nikdy! „Viera,” povedal Pavol VI., „je pravdou, svetlom, slobodou, pokrokom. Náboženskému životu treba zaistiť prvé miesto v našej existencii. Tým nič nestratíme z toho, čo tu na zemi má akúkoľvek cenu.” Arcibiskupovi Paríža Martymu dal istý novinár túto otázku: „Možno v 20. storočí ešte veriť?” „Možno,” odpovedal arcibiskup, „najlepším dôkazom je práve to, že som tu. Keby som neveril, nebol by som tým, čím som.”

Ale viera musí byť úplná, nie polovičatá. „Môže byť pol jablka,” písal Jozef Mackiewicz, „polovica domu... Ale môže byť polovica ducha, polovica vedeckej pravdy, polovica úprimnosti? Práve tak nemôže existovať polovica viery v Boha, lebo potom niet viery vôbec.” „Ako sa znehodnotí slovo, keď sa z neho vypustí čo len jedna litera, tak sa zničí čnosť viery, keď sa z Božieho zjavenia odmietne čo len jedna malá Božia pravda” (Milczewski). „Verím všetko, čo Boh zjavil...”

5.3 Máriina viera

Najkrajším vzorom viery je Mária. Boli jej zjavené neobyčajné pravdy! Nepochopiteľné! Po prvý raz ich počula! Svet nevie, že anjel prišiel do Nazareta. Nevie, čo a ako sa stane. Jediné Mária to vie. Ona jediná je zasvätená do tajomstva. Vie, že prísľub daný v raji, sa splní. Ona bude nástrojom v Božích rukách. Mesiáš príde. Mária to vie a verí anjelovým slovám. Porodí Syna. Nevídané poznanie. Verí a len sa pýta: „Ako sa to stane?”. Už vie? Bude Matkou a sľub čistoty, ktorý dala Bohu, porušený nebude. Počatie, narodenie - uskutoční sa tak ako nikdy doteraz, ani nikdy potom. Proti všetkým zákonom prírody. Panna porodí. Bude Matkou a zostane i Pannou. Matka a Panna. Mária verí. Ona sa prvá stretáva s predpoveďou nepravdepodobných zázrakov. Syn Boží - jej Syn! Či je to možné? Stvorenie - Stvoriteľova Matka! Pánova služobnica skláňa hlavu a vo svojej pokore verí v Božiu moc.

Verí, keď rozpráva s anjelom, verí po jeho odchode, keď zostáva sama. Ona jediná veriaci uprostred národa, ktorý nič nevie a ktorý i ďalej čaká. Ďalej sa modlí o príchod Mesiáša. Kedy príde? - Mária vie, že už prišiel. Slovo sa stalo Telom!

Alžbeta osvietená Duchom Svätým jej želá: „Blahoslavená, že si uverila, lebo sa splní, čo ti oznámil Pán” (Lk 1,45). My veríme v to, čo bolo. Mária verí v to, čo bude, čo sa splní. Ľahko je uveriť v Ježišovo božstvo, keď vidíme svätosť jeho života, jeho náuku, jeho zázraky, jeho zmŕtvychvstanie, ľahko uveriť, keď vidíme jeho dielo: Cirkvi, milióny mučeníkov, čo za Neho vyliali svoju krv. Ľahko uveriť, keď sa žije vo veriacom prostredí a keď sa číta Evanjelium. Mária ináč: nevidí a verí. Verí, že sa splní to, čo jej oznámil Pán. Pekná viera!

Míňajú sa týždne, mesiace... Tajomstvá sa uskutočňujú v Márii, ale zostávajú tajomstvami. Mária verí. Navonok je to tak, akoby sa nič nestalo. Len nazaretský dom je výnimkou. A potom Betlehem: malé Dieťa! Chudobné, slabé, odkázané na pomoc iných. Mária verí: to je Boh! Herodes zúri, treba utekať, zachraňovať! To je Boh! Nevidieť jeho múdrosť, ani silu, ani bohatstvo. Všetko je skryté. Mária verí.

Dni, podobné jeden druhému, rýchlo plynú. Utekajú roky. Tieto dni a roky sú dňami a rokmi práce a modlitby. Ježiš ako mládenec pomáha Jozefovi. Potom pracuje sám. V rozhovoroch s Matkou oboznamuje ju s obsahom svojho poslania. Mária počúva a verí. Ježiša chytia, súdia ho,

odsúdia ho na smrť, pribijú ho na kríž, vysmievajú sa mu - Mária stojí pod krížom a verí. Zbožné ženy idú ku hrobu, aby pomazali Ježišovo telo - Mária nejde, lebo verí. Načo pomazať, keď bude zmŕtvychvstanie? Apoštoli sa rozutekali, mračno pochybností doľahlo na ich duše, ženy zabúdajú - jedine Mária verí a pamätá! Lebo čo je to za viera, ktorá sa kláti pri ľahkej prekážke? Po Ježišovi, ktorý sa volá „Mužom bolesti“, nikto tak veľmi netrpel ako Mária a predsa nikdy, ani na chvíľu, nezakolísala vo svojej viere.

Mária! Ty si pekná, blahoslavená preto, lebo si uverila. Upevňuj našu vieru, bdej nad ňou, aby bola nezlomná, silná, hlboká. Daj, Mária, aby sme pochopili, že nad poznanie, vedomosti, bohatstvo, slávu, postavenie, nad všetky dobrá sveta máme si ceniť vieru. „Bez viery... nie je možné páčiť sa Bohu“ (Hebr 11,6).

Svätá Mária, Matka Božia, oroduj za nás! Amen.

6 MLČANIE

„Keď už dokážeš hovoriť, nauč sa ešte mlčať.“

6.1 Deti

Svet malých detí je prevrátený. Trojročný Jurko hovorí svojmu kamarátovi: „Najprv nás učia hovoriť a keď sa naučíme hovoriť, kážu nám mlčať. Strašné! Učia nás hovoriť a potom - mlčať!“

Škoda, že títo maličká ešte nevedia, že je „čas hovoriť a čas mlčať“ (Kaz 3,7). A ešte nepoznajú príslovia, ktoré hovoria: „Keď už dokážeš hovoriť, nauč sa ešte mlčať.“ „Mlčanie je veľkou vecou, všetko ostatné je slabosť“ (de Vigny). Pindaros, knieža gréckych básnikov, povedal v 5. stor. pred Kr.: „Mlčanie je najväčšou múdrosťou človeka.“ A náš súčasník Lierton píše: „Mlčanie je silou nášho vnútorného života. Mlčanie vstupuje do samotného jadra našej mravnej existencie. V mlčaní sa učíme rozlišovať veci. Nikdy si nepočul, že Boha možno chváliť mlčaním?“

6.2 Reč

Máme jazyk. Nemajú ho kamene, ani rastliny, ani slnko, ani žiadna z hviezd. Preto je tam večné mlčanie. Máme jazyk. Aj zvieratá majú jazyk, ale nehovoria. Nemajú čo hovoriť, lebo nemyslia. My hovoríme, lebo myslíme. Máme rozum a okrem toho vieru. Rozum osvietený vierou nám ponúka, čo, ako a kedy máme hovoriť. Chváliť Boha, žalovať na seba samého, byť užitočný blížnemu: každý s tým súhlasí, že vtedy treba hovoriť. Kňaz zo svojho povolania musí hovoriť v kostole, na hodine náboženstva, na ambóne, v spovednici, pri lôžku chorého, nad hrobom zomrelých... „Idte a učte,“ povedal Pán Ježiš; lebo „viera závisí od hlásania“ (Rím 10,17). Preto musia byť takí, ktorí hovoria. Ak kňaz musí hovoriť, potom musí aj mlčať. Spovedné tajomstvo - vieme o tom. Aj lekár musí hovoriť. Akože by porozumel chorých? Musí aj mlčať: stavovské tajomstvo. My všetci musíme hovoriť k deťom, ktoré treba vychovávať. Má to byť - ako ktorýsi povedal - dvojnásobný rozhovor: deťom treba hovoriť o Bohu a Bohu pri modlitbe treba hovoriť o deťoch. Musíme sa prihovoriť k blížnym, zvlášť k smutným, aby sme ich potešili; k utrápeným, aby sme ich povzniesli na duchu; k blúdiacim, aby sme im ukázali cestu...

Ak je povinnosť hovoriť, tak je aj povinnosť mlčať. Tá druhá povinnosť je dokonca dôležitejšia ako prvá a to preto, lebo človek je ochotnejší hovoriť ako mlčať. Čo všetko náš jazyk nedokáže? Najnemožnejšie extravagancie, nezmysly, fantazírovanie, klamstvá, pletky, ohováranie, splnenie cudzieho dobrého mena, donášanie, ľahkovážne súdy... Schopný je na všetko, ak nie je primerane strážený. „Tam, kde je veľa rečí, nezaobíde sa bez hriechu“ (Prís 10,19). Ktosi povedal: „Keby neboli hriechy popáchané jazykom, na svete by bolo o jednu tretinu menej hriechov.“

6.3 Mária hovorí

Mária najlepšie poznala zásady reči a mlčania. Hovorí len vtedy, keď treba a toľko, koľko treba. V Evanjeliu niet veľa zapísaných Máriiných slov. A keby sme tie, ktoré sú, dnes ukázali Márii, ani za jedno by sa nemusela hanbiť, ani jedno by neľutovala, ani jedno by neodvolávala. V Nazarete hovorí anjelovi. Koľko je tam miernosti, poslušnosti a pokory v jej slovách! Hovorí k Alžbete, ale diskkrétne nepovie ani slovo o tom, čo sa stalo v Nazarete. To urobí sám Boh. Mária len pozdraví Alžbetu a tá poučená Duchom Svätým už všetko vie: „Matka môjho Pána prichádza ku mne” (Lk 1,43). Chválospev, ktorý Mária pri tejto príležitosti povedala, je tak pekný, že ho Cirkev používa pri najväčších liturgických slávnostiach. Slová vypovedané v chráme, keď našla Ježiša, sprítomňujú nám bôľ i vnútorné rozpoloženie matky, ktorá spomedzi matiek najviac milovala. Kána Galilejská: „Bola tam Ježišova matka.” Prečo? Aby v istej chvíli povedala: „Nemajú vína.” Len dve slová a aké je v nich čaro, prostota, poézia, dobrota. Hovorí sa: „Slová sú striebrom, mlčanie je zlatom.” U Márie slová sú tiež zlatom. Nikdy pletky, nikdy zlomyseľné myšlienky. Každé jej slovo je zázračnou, novou zlatou perlou.

A Máriino mlčanie? Ak, ako hovorí sv. Vincent de Paul, „dušou Božích vecí je mlčanie”, tak už vieme: Mária, ktorá celý život je zaujatá jedine Božimi vecami, z mlčania si urobí zlaté pravidlo života.

Po rozhovore s anjelom Mária všetko vie: „Počneš a porodíš.” Či nebolo treba o tom informovať Jozefa? A predsa mlčí. Mlčanie jej Boh vynahradil. Sám Boh sa podujal na túto misiu. A koľko starostlivej lásky prejavuje Jozef Márii, koľko úcty! A koľko šťastia je v týchto svätých dušiach, keď očakávajú tú svätú udalosť!

Betlehemska jaskyňa, Dieťa v jasliach... ani slovo, všetko uchováva v srdci a uvažuje o tom v svätom mlčaní.

Simeon hovorí, prorocké slová predstavujú smutnú budúcnosť. Mária mlčí. Pod krížom stojí a mlčí. Nepovie ani jedno slovo. Chvíľa je príliš slávnostná, príliš veľká. Uctí si ju, posväti ju mlčaním. Mlčanie dokonalej trpezlivosti, rezignácie, sústredenia a súladu s Božou vôľou...

Jazykom mlčania hovorí Mária viac ako slovami, ale tomuto jazyku rozumejú len tie duše, ktoré sa dokážu sústrediť, Boh nehovorí k duši, v ktorej chýba sústredenosť. Ani Mária nehovorí k takej duši. Vážme si, milujme mlčanie!

Mária, nauč nás, aby sme vedeli, čo, kde, kedy a ako máme hovoriť. Nauč nás aj mlčať. Chceme mlčať viac než doteraz, lebo chceme viac uvažovať, chceme byť rozvážnejší, chceme byť múdrejší. „Uč nás milovať, hoci v utrpení. Uč nás trpieť, ale v mlčaní.”

Svätá Mária, Matka Božia, oroduj za nás. Amen.

7 SLOBODA

„Sloboda je právo robiť to, čo dovoľuje pravda.” (Montesquieu)

7.1 Pápež Pavol VI. o slobode

Na generálnej audiencii dňa 5. februára 1969 pápež povedal: „V oblasti slobody vznikli v posledných časoch mnohé falošné názory... Máme povinnosti, ktoré máme splniť. Závazok, povinnosť je základným príkazom, ktorý dáva životu zmysel a cenu. Povinnosť nám uložil Boh a Boh nám nedáva slobodu na to, aby sme od našich povinností utekali, ale aby sme ich vlastným úsilím a vlastnou slobodnou voľbou splnili. Od spôsobu splnenia svojich záväzkov závisí hodnota človeka. To, čo je v človekovi vyššie, musí radiť a to, čo je nižšie, musí poslúchať. Aký nenormálny je dom, kde sluha rozkazuje a pán poslúcha, taký nenormálny sa stáva človek, ktorý dovolí, aby nižšie pudy

rozkazovali rozumu a vôli. Takýto zjav nie je len nenormálny, ale je aj nemorálny - je hriechom. Lebo človek má byť a má postupovať ako rozumná bytosť a nesmie sa stať otrokom žiadostivosti a zlých náklonností." „Každý, kto pácha hriech, je otrokom hriechu," povedal Kristus (Jn 8,34). Keď Boh dáva svetlo rozumu, keď osvietený rozum dáva rozkazy vôli a keď vôľa usmerňuje pocity a túžby, vtedy je v človekovi správny súlad a opravdivá sloboda Božích detí.

Vo svete je ustálený poriadok. Existujú zákony pre všetkých ľudí, žijúcich v spoločenstve a spoločnosti, lebo niet slobody bez autority. Falošne chápaná sloboda je odsúdeniahodná samovôľa, je to otvorená cesta k anarchii a k úpadku spoločnosti.

7.2 Sloboda v konaní

Sloboda nám dáva právo robiť to, čo dovoľujú predpisy. A robiť niečo proti predpisom je zneužitím slobody. Nerozumný človek za každé takéto zneužitie slobody - či chce alebo nechce - je zodpovedný. Preto, keď hovoríme o slobode, súčasne treba hovoriť aj o zodpovednosti. Prečo je dnes toľko manželských tragédií, toľko rozvodov, násilia, krádeží...? Prečo stále vzrastá kriminalita? Lebo myslí sa len na jedno: som slobodný - a zabúda sa na druhé: som zodpovedný!

Keď nám Boh káže robiť dobre a varovať sa zlého, ukazuje nám, aký je pravý zmysel slobody, ktorú nám dal. Máme možnosť vybrať si, ale nemáme nijaké právo robiť zlé! Zlo nemá dôvod k existencii. Jedine sloboda na pravdu a dobro má právo existencie a právo šíriť sa. Clemenceau povedal: „Sloboda nie je ničím iným ako príležitosťou kontrolovať seba samého."

7.3 Máriina sloboda

Ako máme hovoriť o Máriinej slobode? Boh je slobodný. Táto sloboda Boha je najpravdivejšia a najdokonalejšia. Boh nikdy nezneužije svoju slobodu - pretože nemôže hrešiť, nemá v zásade možnosť voliť medzi dobrom a zlom. Takáto možnosť je nedokonalosťou a preto u Boha nemôže jestvovať. U Boha je dokonalá sloboda, ktorá záleží na možnosti voľby medzi jedným a druhým dobrom. U Márie bola len taká dokonalá sloboda. Mohla voliť len medzi jedným a druhým dobrom. Mária bola oslobodená od hriechu, a teda oslobodená aj od žriedla, z ktorého hriechy pochádzajú. Čiže bola slobodná od žiadostivosti: nemohla zhrešiť. Boh je bezhriešny z prirodzenosti, Mária je bezhriešna z milosti.

Či je takáto sloboda možná u nás? Áno, i Boh ju od nás žiada. A Boh nikdy nežiada nemožné veci. „Boh nikomu neprikázal byť bezbožným a nikomu nedovoliť hrešiť" (Sir 15,21). Samozrejme, že dokonalú slobodu v takej miere a na takom stupni, akú vidíme u Boha alebo u Márie, nikdy nedosiahneme. Ale v zásade môžeme získať slobodu. Čo je potrebné? Na nulu zredukovať hrešenie (hrešiť - v širokom slova zmysle). Ak sa nám to podarí, potom už nebudeme voliť medzi dobrom a zlom: zlo v zásade už nebude hrať nijakú úlohu. Koľko svätých dosiahlo takúto výšku! Mali slobodu Božích detí. Sloboda, ktorú dostali od Pána Boha, stala sa im príležitosťou kontrolovať seba samých. Ján XXIII. hovoril: „Keď človek raz pokorí svoju pýchu a pošliape nohami svoju sebalásku, potom je schopný prijať to, čo Boh od neho žiada a zachová si pokoj v duši."

Sloboda - predrahocenný Boží dar, žiaľ nič nie je škodlivejšie pre človeka ako zneužívanie tohto veľkého daru. Koľko zločinov sa popácha v mene falošne pochopenej slobody! Sú ľudia, ktorí svojvôľu nazývajú slobodou. Sami sa privádzajú do záhuby a aj iných chcú zahubiť.

Mária, vypros nám milosť, aby sme Božie dary oceňovali podľa ich skutočnej hodnoty a podľa tohto hodnotenia aby sme usmerňovali svoj život.

Svätá Mária, Matka Božia, oroduj za nás. Amen.

8 SLNKO

„Ó, Ty, Večný, ktorý tisíce rokov deň čo deň zapaluješ a zhasínaš slnko...” (A. Górecki)

Zhasínať i zapalovať - len všemohúci Boh to môže robiť.

8.1 Slnko

Slnko je stredom našej slnečnej sústavy, žriedlom svetla a tepla. Planéty nemajú svoje vlastné svetlo. Preto krúžia okolo Slnka akoby v neustálej snahe nič nestratiť z tohto svetelného zdroja. A my? Veľmi dobre vieme, že bez slnka by nebolo na zemi rastlín, zvierat ani človeka. Tmavá, studená, mŕtva noc. Slnko všetko oživuje. Niekedy aj páli. Kto je neopatrný, môže dostať slnečný úpal. Ale keď slnko niekoľko dní nevidíme, všetkým je nám za ním clivo.

Staroveký filozof Diogenes odmietol všetko bohatstvo, žil chudobne, chodil bosý, býval v sude. Poznali ho v celom Grécku. Kráľ Alexander Veľký prišiel ho navštíviť. Pýtal sa ho, či môže preň niečo urobiť. „Áno,” odpovedal Diogenes, „prosím ťa, nezacláňaj mi slnko!”

Učenci o tom rozmýšľajú, ako využiť slnečné teplo. Azda niekedy umiestnia v kozme obrovské zrkadlá, ktoré - primerane nastavené - budú odrážať slnečné lúče a usmernia ich na určený zemský priestor. Čo učenci vymyslia, o tom budú vedieť budúce pokolenia. My dnes vieme, že človek vystúpil na povrch Mesiaca. Možno aj na inej planéte niekedy zastane ľudská noha. Ale na Slnko nikto nepôjde - je tam prihorúco a príďaleko. Slnko je od Zeme vzdialené 150 miliónov kilometrov. Zo Zeme sa zdá byť malé, ale je väčšie milión trisot tisíc krát než naša Zem.

„Pozdravujem ťa, duša sveta,” písal básnik, „pozdravujem ťa, zlatý štít, žiariaca hviezda, bohaté žriedlo všetkých dobier. Ó, slnko, obraz môjho Boha!” Možno písať hymny na oslavu slnka, ale nemožno sa doň zahľadieť. A nemožno mu rozkazať. V biblii čítame, že sa slnko zastavilo na rozkaz Jozueho. Veľa sa písalo o tomto zázraku, o tomto úkaze. Dnes sa všeobecne pripúšťa, že tam sa nestal nijaký zázrak. Slová o zastavení slnka sú len básnickou parafrázou, prevzatou od iného autora.

8.2 Fatimské slnko

Pred päťdesiatimi rokmi preletela svetom správa: zázrak vo Fatime, zázrak na slnku. Udalosť, akú nikdy predtým nezaznamenali kroniky sveta. Slnko zostupuje zo svojich výšav, ako by ho niekto odtrhol od nebeskej klenby. Neoslepuje svojou žiarou, možno ho spokojne pozorovať, niekedy sa približuje do výšky oblakov, niekedy sa chveje, trasie a potom sa krúti okolo vlastnej osi so závažnou rýchlosťou, je akoby ohnivou guľou. Tento očarujúci tanec trval asi osem minút s krátkymi prestávkami. Potom rýchlo zostupuje krivolakým smerom, akoby sa chcelo zrútiť na sedemdesiatisícový zástup... Je tu azda koniec sveta? Strach zachvátil všetkých, urobil ich neschopných myslieť.

Boli tam rôzni ľudia: zbožní i takí, ktorí tam prišli len zo zvedavosti. Veriaci i neveriaci, ateisti, ktorí sa prišli posmievať z viery iných. Keď sa začal tanec slnka, nikto sa neposmieval, všetci sa báli. Jedni sa modlili, druhí sa modlili a plakali, iní sa chveli a odriekali akt ľútosti za svoje hriechy. Ktosi nahlas recitoval „Verím v Boha”. Akási žena nahlas si konala generálnu sv. spoveď, iná sa pýtala vedľa stojaceho mládenca, ktorý sa zdal byť študentom: „Či ešte budeš pochybovať o existencii Boha?” „Nie, mama!” odpovedal mládenec so slzami v očiach. „Nie! Teraz je to nemožné.”

Po tejto udalosti slnko sa vrátilo na svoje pôvodné miesto, bolo bledé, bez lesku, akoby unavené po tom všetkom, čo urobilo. Ľudia si oddýchlí ako niekto, kto vyviazol zdravý z nejakého nešťastia. Ale všetci sa divili novému úkazu: premočení do poslednej nitky, pretože od rána pršalo, zbadali, že majú celkom suché šaty. Nový, predivný dar nebeskej Panej.

8.3 Máriina moc

Ako mohla Mária urobiť so slnkom taký nevídaný zázrak? Ak Mária po niečom túži, tak len po tom, čo chce a po čom túži Boh. Boží Syn. Vykúpil svet. Mária mala účasť na diele vykúpenia, Boží Syn uskutočňoval ďalej dielo vykúpenia. Tam, kde je Boh, tam je Mária. Božie záležitosti sú jej záležitosťami.

Boh videl nešťastia, aké doľahli na Portugalsko. To strašné prenasledovanie Cirkvi. Boh sa rozhodol konať... pozerá na Máriu... „Hľa, tu som!” A Mária ide a koná. Všetko sa uskutoční, lebo Boh ju poslal a Boh je s ňou. Mária je poslušným nástrojom v Božích rukách. Tanec slnka? Sto slnc mohlo zatančiť vo Fatime. Boh vždy uskutoční to, čo chce. My hovoríme: „Mária.” Ale to nie sama Mária - to Boh cez Máriu a Mária s Bohom. Obracali sa slobodomurári, ateisti, pochybujúci. Každé obrátenie bolo neviditeľným a bolo väčším zázrakom, než tanec slnka. Nemali pravdu naši predkovia, keď hovorili: „S Bohom, s Bohom každá vec”?!

Mária, daj, aby sme pochopili, že naše sily sú slabé a že len s Bohom a s jeho pomocou môžeme pracovať na veľkom diele vykúpenia sveta i našej vlastnej duše.

Svätá Mária, Matka Božia, oroduj za nás. Amen.

9 MODLITBA

„Modlitba je silou človeka a slabosťou Boha.” (sv. Augustín)

9.1 Modlitba

O modlitbe nám už mnohokrát hovorili. A vieme o nej všetko? Koľko je v tejto sfére pokrivených, poprekrúcaných názorov? Koľko omylov? Ktosi zaznamenal takýto rozhovor:

- Jakub, povedz mi, modlíš sa doma?
- Áno, pravdaže.
- A kedy sa modlíš? Modlíš sa ráno?
- Nie.
- Azda večer?
- Nie.
- Potom pred jedlom alebo po jedle?
- Nie.
- Nuž potom kedy?
- Keď je búrka, keď hrmí.

Nuž teda: keď je búrka, choroba, nešťastie, keď treba robiť skúšku, keď sa ide na vojnu... „Keď sme v núdzi, obráťme sa na Boha!” A keď nie sme v núdzi, po modlitbe ani stopy. A býva ešte horšie. Pán Ježiš povedal, že sa treba vždy modliť, že neslobodno nikdy ustávať (Lk 18,1). Človek sa musí vždy modliť, lebo je slabý a naklonený k zlému; lebo je hriešny a potrebuje odpustenie. Lebo trpí a potrebuje útechu. Či musí zostať navždy slabý? „Modli sa a budeš vždy silný, Boh sa zase slabým stane,” povedal sv. Augustín.

9.2 Máriino prostredníctvo

Adoniáš mal veľkú prosbu ku kráľovi Šalamúnovi. Sám však k nemu nesmel vstúpiť, preto išiel ku kráľovej matke, aby ona zaňho prehovorila. Matka súhlasila a išla. Keď ju kráľ uvidel, vstal z trónu, uklonil sa matke a kázal jej, aby si sadla po pravej strane vedľa neho: „Pros, matka, lebo tebe nič neodmietnem!” (1 Kr 2,20). Matka prosí syna, syn nič neodmietne. Nepripomína nám to iného Syna, inú Matku?

Najlepšou modlitbou je modlitba svätej duše, lebo svätý je priateľom Boha. Ak sa modlí hriešnik, aj on môže byť vyslyšaný, ale je potrebné, aby mal pokoru a ľútosť, lebo práve v týchto čnostiach sa nachádza počiatok svätosti. My všetci sme hriešnikmi. Nech teda naša modlitba bude preniknutá pokorou a ľútosťou. Pokorným a skrúšeným srdcom Boh nepohrdne.

A okrem toho, či nie je povedané, že ktosi sa za nás prihovára? Svätí sú priateľmi Boha, jeho ministrami. Ich váha je vždy väčšia ako váha hriešneho služobníka a je tu predovšetkým Mária. Či Pán Ježiš nepovie podobne ako povedal Šalamún: „Pros, Matka, lebo tebe nič neodmietnem!“? Sv. Gregor hovorí: „Keď Pán Ježiš vypočúva Máriine modlitby, spláca dlh svojej Matke.“

Pre nás je teda otvorená cesta. Pán Ježiš sa nehnevá, keď využívame prostredníctvom jeho Matky. Mária čaká, aby sme prosili. Je Matkou Boha, aby všetko dostala, je Matkou ľudí, aby nám všetko dala (Bossuet). Všetko môže. Jej prosba je všemohúca, všetko dosiahne. Mária je všemohúca svojou prosbou. Nemôže prosiť nadarmo. Moc Matky je taká veľká, ako moc Syna. Rozdiel je v tom, že Syn má moc sám od seba, zo svojej prirodzenosti a Matka má moc svojou prosbou. - Pros o čo chceš! Môžeš prosiť o silu pre slabých, o víťazstvo pre bojujúcich, o útechu pre smutných, o zdravie pre chorých, o odpustenie pre hriešnikov, o svetlo pre nevidiacich, o nebo pre všetkých. Kedykoľvek prosíme cez Máriu, sme silní a Boh je slabý - slabý v tom zmysle, že Márii nemôže nič odmietnuť.

Vieme, kto bol a čo urobil Krištof Kolumbus. Vytušil, že kdesi v Atlantickom oceáne sú ostrovy. Ísť tam a postaviť tam Kristov kríž, zástavu viery, to bola jeho idea, pre ktorú žil. Ale ako uskutočniť túto ideu? Kto ho posilní, kto ho podporí? Rodné mesto Janov pomoc odmieta, portugalský kráľ podobne. Krištof sa obracia na španielskeho kráľa Ferdinanda - ten taktiež odmieta. Krištof kľaká pred obraz Božej Matky v Seville a takto sa modlí: „Presvätá Panna, túžim objaviť ďaleké krajiny v oceáne, aby i tam bol postavený kríž a zasvietilo svetlo pravej viery. Sám nedokážem uskutočniť tento plán, lebo pozemský kráľ nechcú ma podporiť. Preto sa obraciam na teba, presvätá Panna, prihovor sa za mňa u tvojho Božského Syna, aby priaznivo naklonil ľudí môjmu predsavzatiu.“ Kolumbusova modlitba bola vypočutá. Kastílska kráľovná mu dala k dispozícii tri lode. Cesta sa začala v auguste 1492.

9.3 Matka celého ľudstva

Mária je Matkou všetkých ľudí. Všetci majú právo obracať sa k nej. Sv. Ján Vianney, arský farár, predstavuje si Máriu ako Matku, ktorá má veľa detí. Deti na ňu neustále volajú, o čosi prosia, prichádzajú zo všetkých strán. A ona, stále zaujatá, chodí od jedného k druhému. Oddýchne si len vtedy, keď príde koniec sveta. My na všetko pozeráme ľudským spôsobom. Mária pozerá z vysokého neba. Vidí naše ťažkosti, zápasy, víťazstvá, naše bóle, počuje prosby...

Je Matkou všetkých. Sv. Bernard hovorí: „Nikdy nebolo počuť, aby bol niekto opustený, kto sa pod jej ochranu utiekal...“ Nemajú byť pre nás jeho slová odkazom?

Modlitba je silou človeka. Bude vždy silou, keď našu modlitbu Mária prednesie Synovi. Daj, Mária, aby sme sa mnoho modlili a prosili o veľké veci pre seba i pre druhých.

Svätá Mária, Matka Božia, oroduj za nás. Amen.

10 POKORA

„Neklamme seba samých: ak nemáme pokory, nič nemáme.“ (sv. Vincent de Paul)

Osy nerobia med, ale robia okolo seba hluk. Viacej bzučia ako včely, rozhodujeme sa pre včely. Žaba škrieka v močiaroch a práve škrekotom sa stáva niekedy neznesiteľnou, bolia nás uši. Dobrá ryba sa vo vode chová tak ticho, ako keby jej ani nebolo. Obľúbili sme si rybu. Pyšný, nafúkaný človek je ako osa, ako škriekajúca žaba. Robí okolo seba mnoho vzruchu, v spoločenskom živote

je neznesiteľný. Pokorný človek si svojou skrytou skromnosťou získava srdcia všetkých. Pýcha je satanovým výhonkom, pokora je čnosťou svätých. Pýcha bola pre anjelov a ľudí začiatkom mravného pádu, pokora je začiatkom nášho vykúpenia a fundamentom svätosti.

10.1 Pokora

Pokora požaduje, aby sme si nepripisovali vlastnosti, ktoré nemáme a nedovoľuje, aby nám ich iní pripisovali. Všetko treba pripísať Bohu, od ktorého sme to dostali. Všetko nám On dal a my sami od seba nič nemáme. Boh je všetkým, my ničím. Pokora sa nevystatuje pred inými, neporovnáva sa s inými, aby nevzkličilo pokušenie: som lepší. „Boh sa pyšným protiví, ale pokorným dáva milosť“ (Jak 4,6). „Ponížil povýšených a ponížených povýšil“ (Lk 1,52). Bohu sa páči účinkovať tam, kde vidí prázdno. Ak je v ľudskej duši prázdno, dobrý Boh ho ochotne zaplní svojou milosťou.

Pokorný sa aj ľuďom páči, lebo považujúc sa za malého zostupuje akoby na nižší stupeň, nikomu nezavadzia, neprekáža, nikoho neobmedzuje, neponižuje, neuráža. Je milý, dobrosrdečný, úprimný. Ľudia radi k nemu prichádzajú, aby obdivovali - azda i nevedome - tú zriedkavú čnosť a zároveň vedia, že sami nebudú pokorení. Pokorný je príliš pokorný, než aby pokoril iných.

10.2 Máriina pokora

Spomedzi všetkých svätých najviac pokory mala Mária. Sama hovorí: „Zhliadol na poníženosť svojej služobnice“ (Lk 1,48). Kto zhliadol? Boh! Mária svoju veľkosť nepripisuje sebe. Vie, že sama od seba je ničím. A čo má, tak to má od Boha. Nech o tom vie celý svet a všetky veky! Veľké veci urobil mi Boh! Plná milostí! Mesiášova Matka! Boh si ju vyvolil bez jej žiadnych predchádzajúcich zásluh. Mária sa nazýva len pokornou Služobnicou. A takou zostane po celý život.

Možno si predstaviť, s akou úctou približovali sa v Nazarete k Márii tí, ktorí ju poznali.

Taká veľká a taká pokorná! Matka Boha. Na svete jediná žena tak vysoko postavená. Mária vie, kto je, i to vie, aká bude jej budúcnosť. Blahoslavenou ju budú volať všetky pokolenia...

Pokora chce, aby sme sa poznali a aby to sebazpoznanie bolo pravdivé. Niektorí si myslia, že byť pokorný znamená poprieť svoje dobré vlastnosti alebo zväčšiť svoje chyby. Nie je to tak. Pravdu treba nazvať pravdou, klamstvo klamstvom. Klamstvo totiž nikdy nemôže byť základom čnosti. A pokora je čnosť.

Nad vchodom do delfskej svätyne v starovekom Grécku bol tento nápis: „Poznaj seba samého!“ Pohanský mudrc, ktorý tieto slová povedal, poznal ľudskú prirodzenosť a vedel, že človek je len vtedy múdry, keď pozná seba samého. Toto sebazpoznanie vidíme u svätých. Sv. Bernard sa modlí: „Bože, maj zľutovanie nad mravcom, ktorého si zapriahol do veľkého voza!“ Lebo človek sám od seba je ničím. Jeho jedinou vlastnosťou je hriech, slabosti, chyby; týchto hriechov je veľa, nikto ich nedokáže odstrániť zo svojho života. Preto sv. Filip Neri každý deň prosil Boha: „Chráň ma, Pane, chráň ma! Lebo ak len na chvíľu sa o mňa nebudeš starať, zradím ťa a popácham mnohé nepravosti.“ O sv. Vincentovi de Paul povedal kardinál de la Rochefoucauld: „Kto chce na zemi nájsť opravdivú pokoru, nech ju hľadá u kňaza Vincenta. Nestačí povedať, že pokora bola jeho čnosťou. Ona bola v istom zmysle jeho záľubou. Nikto z najpyšnejších ľudí sa neusiloval tak o chválu, ako on o pohrdanie a poníženie.“

10.3 Veľkosť Máriinej pokory

Akákoľvek by bola pokora svätých, pokora Márie bola väčšia. Odkiaľ to vieme? Svojou veľkosťou prevyšovala Mária všetko, čo Boh veľké stvoril. I túto svoju veľkosť Mária videla a hovorila o nej. Práve pokora jej kázala o nej hovoriť. Nech všetci vedia, že to, čo Mária má, je dielom Božieho milosrdenstva a všemohúcnosti. Nikto z ľudí nebol tak veľký ako Mária a nikto z ľudí si nebol vedomý svojej veľkosti tak ako Mária. A nikto za svoju veľkosť neoslavoval Boha tak ako Mária, ktorá vyzýva všetky pokolenia oslavovať Boha za to, že pozrel na poníženosť svojej služobnice.

Veľkosť Márie bola v jej poslaní, v jej misii. Keď Mária splnila svoje poslanie, ustupuje do tieňa, žije v ústraní, zahaľuje sa mlčaním, Boh chcel, aby veľkosť Matky jeho Syna prejavila sa v jej pokore.

Legenda hovorí, že keď Mária bola ešte dieťaťom, chodila po okolitých poliach. Každý kvet, ktorý na ceste uvidela, naklonil sa na jej stranu a ticho hovoril: „Kráľovná, odtrhni ma!” „Odtrhni ma,” šepkala ruža, ktorá šírila príjemnú vôňu. „Odtrhni ma,” šepkala ľalia, keď roztvorila svoj pekný kvet. „Odtrhni ma,” šepkala majestátna gladiola i klinček i stokráska. A malá Mária chodí, pozerá a zrazu sa nachýli a v tieni malého kríčka zazrie kvet, ktorý sa jej najviac zapáčil. Bola to skromná fialka. Uprostred týchto kvetov, pekných, bohatých, tento malý kvietok sa cítil nehodným pozrieť na Máriu. Mária naň milo pozrela - a odtrhla si ho.

Mária miluje pokoru a miluje pokorných. Nebojí sa pokory. Pápež Ján XXIII. hovoril: „V svojom živote som vždy hľadal posledné miesto.” Pokora - vidíme - nepriniesla mu škodu. Pokora je matkou všetkých čností. Priznajme Bohu všetko, čo od neho máme. To bude prvý stupeň pokory. Uznajme dobré vlastnosti u iných a sami zaujmime miesto, aké si zasluhujeme - to bude druhý stupeň pokory. Utekajme od ľudskej chvály a usilujme sa vidieť chyby, ktoré sú v nás. Spoznáme, že i posledné miesto je pre nás dobré - a to bude tretí stupeň pokory. Pred slávou ide pokora. „Neklamme seba samých: ak nemáme pokory, nič nemáme,” hovoril sv. Vincent de Paul.

Mária, daj, aby sme seba samých ocenili v svetle pravdy a smelo prijali rozhodnutia, ktoré z toho vznikajú. Nauč nás opravdivej pokore!

Svätá Mária, Matka Božia, oroduj za nás! Amen.

11 SMRŤ

„Smrť je naša posledná povinnosť.” (Montaigne)

11.1 Smrť

Toto slovo otravuje človekovi život. Každý krok v živote je krokom smerom k smrti. Čo môžeme robiť? Smrť nemôžeme zabiť. Utiect pred ňou? Všade nás dostihne. Pokiaľ utekať? Všade nájde svoju obeť. Pascal napísal: „Keď človek zistil, že pred smrťou nemôže utiecť, rozhodol sa, že na ňu nebude myslieť.” Nemyslieť - to by bolo dobre vtedy, keby na nás ani ona nemyslela. Ona však na nás zanovito myslí a ešte nikdy na nikoho nezabudla. Na dané znamenie ide a kosí! „Smrť je naša posledná povinnosť,” povedal filozof Montaigne. Treba, aby sme túto poslednú povinnosť dobre splnili. Naučiť človeka ako má zomrieť, znamená naučiť ho ako má žiť. Čím je človek lepší, tým menej sa bojí smrti. Len tí si zaslúžia žiť, ktorí sa neboja zomrieť. Matka Gean Guittona povedala: „Keby som sa bála smrti, potom by sa naozaj nevyplatilo byť celý život kresťankou.” Lamartine pozeral na smrť ako na anjela, ktorý prináša oslobodenie. Hovoril: „Pozdravujem ťa, smrť, nebeská osloboditeľka!” Život sa nekončí, ale mení sa na lepší!

11.2 Šťastná smrť

Možno, že sme už videli, a ak sme nevideli, tak ľahko si môžeme predstaviť človeka, ktorý zomiera dobre pripravený. Leží spokojne, bolesť ho trápi, ale už sa obetoval Bohu. Tvár je jasná, pozerá na kríž alebo na tých, ktorí ho obkolesujú. Netrápia ho dočasné veci - už všetko zveril Bohu. Smrti sa nebojí. Pozná ju. Často jej pozeral do očí, často o nej rozmýšľal, pripravoval sa na jej príchod. V srdci pociťuje radosť, záväzky svojho života splnil ako mohol - teraz má len poslednú povinnosť: dobre umrieť! Kňaz tu už bol, dal rozhrešenie i sväté sviatosti na cestu do večnosti, úplné odpustky pre hodinu smrti. Chorý má v rukách kríž, pritíska k ústam toto požehnané znamenie

spásy. Od Ježiša sa učí umierať tak, ako sa od Ježiša učil žiť. „Príď, Pane Ježišu, príď!” končí svoje Zjavenie sv. Ján. Pán Ježiš posielal anjelov, duša opúšťa telo, putá, okovy zostávajú na zemi a sama odchádza v spoločnosti anjelov, oslávená, blahoslavená, svätá! Ježiš čaká: „Poď, verný služobník! Poď, požehnaný môjho Otca.” Prechádza cez nebeskú bránu. V nebi - o jedného svätého viacej. Cieľ je dosiahnutý, duša je zachránená, nebo získané, spása zabezpečená. Na veky, navždy! Nový svet, vznešený, jasný, bohatý... Chceš takto umrieť?

Kto opíše nebo? Je to nepredstaviteľný zázrak. Na horu Tábor zoslal Boh jeden lúč nebeského šťastia. Ním uchvátený Peter volá: „Pane, dobre je nám tu byť!” Nebo - to je večne trvajúci Tábor. Je to život bez slz, bez utrpenia, bez smútku a bolesti, bez konca. „Ani oko nevidelo, ani ucho nepočulo, ani do ľudského srdca nevniklo to, čo Boh pripravil tým, ktorí ho milujú” (1 Kor 2,9). Chceš dobre umrieť? Mária ti pomôže!

11.3 Brána nebeská

Voláme k Nej: „Brána nebeská.” Azda nadarmo opakujeme: „Pros za nás hriešnych teraz i v hodine smrti našej”?! „Strom tam leží, kde padne,” hovorí Sv. písmo (Kaz 11,3). Okamih smrti je rozhodujúcim okamihom. Od tejto chvíle záleží celá večnosť - či bude šťastná alebo nešťastná. Zločincova duša sa môže obrátiť ako dobrý lotor na kríži. Svätá duša môže saoslabiť, padnúť, sklamať, zradiť - lebo to je chvíľa, v ktorej sa diabol najviac usiluje. On vie, že táto chvíľa mu prinesie buď víťazstvo alebo porážku. Je to chvíľa, v ktorej duša potrebuje najviac pomoci a sily, svetla a nádeje, aby sa udržala v milosti alebo aby našla stratenú milosť.

Ale je to zároveň aj chvíľa Márie. Predpokladajme, že sme sa denne modlili čo len jedno „Zdravas, Mária...” - potom koľko krát v živote sme prosili: „pros za nás hriešnych... i v hodine smrti”? A ak sme sa modlili denne jeden desiatok ruženca alebo ešte lepšie celý sv. ruženec, potom sme päťdesiat krát denne prosili Máriu o pomoc v hodine smrti. Päťdesiat krát denne - koľko je to v jednom roku, za desať rokov, za päťdesiat rokov? Či Mária má z kameňa srdce, aby nevypočula naše volanie? Či je možné, aby Mária, ktorá si tak veľmi želá našu spásu, nevypočula nás, keď ju prosíme o najväčšiu lásku: o dobrú smrť? Ona predsa vie lepšie ako my, akú cenu má každá duša. Vie, že za každú dušu jej Syn obetoval život. Aká je to útecha pre nás! V tejto poslednej, rozhodujúcej chvíli budeme mať vedľa seba našu dobrú, nebeskú Matku. Ona bola pri Jozefovej smrti, pozerala na smrť svojho Syna Ježiša, teraz je pri nás, aby nás osvietila, chránila, aby nám dodala odvahy a otvorila nám bránu nebies. Bez Márie naša príprava na smrť nikdy nebude úplná. „Mária, neopúšťaj ma vo chvíli smrti. Dovoľ mi umrieť smrťou spravodlivých,” modlil sa sv. Alfonz de Liguori.

11.4 Patrónka dobrej smrti

Vieme ako umierali Máriini ctitelia? Sv. Anton Paduánsky by mohol byť patrónom dobrej smrti. Keď v posledných chvíľach života prijal sväté sviatosti, pomodlil sa svoj obľúbený hymnus k pre-svätej Panne: „Ó, gloriosa Virginum...” Mária prišla, potešila ho, ukázala mu svojho Syna Ježiša Krista. Môžeme si predstaviť, s akými pocitmi tento svätý odovzdal svoju dušu Bohu! Sv. Ján z Kríža pred smrťou čakal na príchod Panny Márie. Keď videl, že neprichádza, na dušu mu zaľahol smútok. Keď sa mu napokon Mária ukázala, jemne mu vyčítala: „Ján, syn môj, vedz, že v poslednej hodine neopúšťam svojich služobníkov.” Sv. Hieronym mal dôvod napísať, že Mária neprestane prinášať svetlo a útechu svojim služobníkom v poslednej hodine. Často sama prichádza na stretnutie s ich dušou, aby ich potom osobne predstavila pred Božím trónom.

Smrť sv. Stanislava Kôstku si zasluhuje zvláštnu spomienku. Tento svätec si želal zomrieť pred sviatkom Nanebovzatia, aby ho slávil s Pannou Máriou v nebi. Za tým účelom napísal Panne Márii list, v ktorom vyjadril svoju túžbu. Tento list mal pri sebe, keď išiel k sv. prijímaniu. V ten istý deň pred večerom pocítil slabú horúčku. Keď si ľahol na lôžko, povedal: „Z toho lôžka už nevstanem.” Potom dodal: „Zdá sa mi, že presvätá Panna vypočuje moju prosbu a že v nebi budem sláviť jej

sviatok.” Choroba spočiatku nebola ťažká. Len 14. augusta chorý úplne stratil sily. Prijal sv. sviatosti a od tejto chvíle sa bez prestania modlil. Niekoľko okamihov pred smrťou zjavila sa mu Mária - bolo to vidieť na premenených rysoch jeho tváre a na jeho očiach, v ktorých sa odrážala nebeská radosť. Napokon ticho, pokojne, bez námahy, bez agónie zomrel ráno 15. augusta.

Budeme patriť medzi tých, ktorí, keď nemôžu smrť odstrániť, nechcú na ňu myslieť? Nie! Nikdy! „V hodine smrti buď pri mne, Mária!” volal Millot. Mária - už teraz Ťa vzývam pre onú hodinu. Mám k Tebe veľkú dôveru, zomriem s úsmevom na tvári, lebo Ty budeš pri mne. Pevne v to dúfam, verím tomu, som o tom presvedčený, teraz i v hodine mojej smrti.

Svätá Mária, Matka Božia, oroduj za nás! Amen.

12 NEBO

„Každý dostane vlastnú odplatu podľa vlastnej námahy.” (2 Kor 3,8)

„Ak nejaký človek má v nebi svoju matku, potom je tam už aj väčšia časť jeho duše.” (L. Pasteur)

12.1 Nebo

Na zemi nemáme nebo. V skutočnosti nie sme veľmi nešťastní; na svete je hlad, my hladní nie sme; na svete je bieda, my netrieme veľkú núdzu; je práca, neraz ťažká, kedy treba z čela pot zotierať, sú trápenia, starosti a nešťastia, ktoré na nás doľahnú a kážu nám plakať nad hrobom rodičov, detí, príbuzných... a napriek tomu všetko toto akosi znášame a plní odhodlania kráčame životom. Nebo tu nemáme a ani ho mať tu nebudeme. Slzavé údolie vždy bude slzavým údolím. Krajina vyhnanstva vždy bude krajinou vyhnanstva!

Ale je pre nás nebo. Boh stvoril nebo pre človeka. Tam na nás čaká pripravené miesto. Je to najopravdivejšia pravda. Niet krajšieho náboženstva nad náboženstvo pravdy. Naše náboženstvo je pravdou. Stvorení sme pre nebo, prečo potom tak málo na nebo myslíme? Nebo je našou vlasťou, naším domovom. Tam je náš nebeský Otec, ku ktorému každý deň voláme: „Otče náš, ktorý si na nebesiach!” Prečo tak málo myslíme na nebo?

Janko mal šesť rokov. Nad jeho posteľou visel obrázok, predstavujúci anjela strážcu, ktorý jednou rukou vedie dieťa a druhou ukazuje na svetlo blikajúce v diaľke a v tomto svetle sa ukazovala brána do neba. Janko sa každý deň modlil pred týmto obrazom a prosil svojho Anjela strážcu, aby ho priviedol k tejto žiariacej bráne. Istej noci mal Janko divný sen. Videlo sa mu, že od nebeskej klenby odtrhla sa hviezda a s podivnou rýchlosťou približovala sa k nemu. Keď sa k nemu približovala, zbadal, že sa z nej vynára Anjel strážca, približuje sa, rozprestiera krídla, berie Janka a odlietava. Let bol veľmi príjemný, Janko bol nadšený. Keď letel vysoko, pozeral na zem, ktorá sa vždy viac a viac zmenšovala, nakoniec bola len malou, okrúhlu guľou. Ä keď Janko pozrel hore, zbadal nebeskú bránu, bola taká jasná ako keby bola urobená zo slnka. Janko bol veľmi vzrušený - brána sa otvorila a on uvidel krásne, veľké paláce. Videl anjelov a svätých na trónoch, ktoré žiarili, akoby boli zo zlata. Mária ho zďaleka poznala a usmiala sa na neho. A taktiež Pán Ježiš, vystrel oproti nemu ruky. Chcel sa vrhnúť k Ježišovým nohám, ale odrazu akoby doň niekto drgol a on sa prebudil. Sen sa stratil, Janko videl, že je v svojej postieľke. Bolo mu do plaču. Ak je sen taký pekný, aká bude skutočnosť? Prečo tak málo myslíme na nebo?

12.2 Nebeská brána

Nebo je tajomstvom, ktoré tu na zemi nikdy nepochopíme. Je to niečo tak veľké, že žiadna veda to nevyskúma, žiadny ľudský ani anjelský jazyk nie je schopný to vypovedať. Mária je Nebeskou bránou. Tento pekný titul preto patrí Márii, lebo ona nám dala Ježiša. Kristus prišiel z neba na zem,

ale prostredníctvom Márie. Kristus nám dáva milosť získať nebo, ale túto milosť dáva skrze Máriu. Kristus utrpením a smrťou svet vykúpil, ale Mária trpela s Ježišom a stala sa spoluvykupiteľkou sveta. Preto sv. Augustín povedal: „Mária sa preto volá Bránou neba, lebo cez Máriu Boh viditeľne zostúpil na zem, ale cez Máriu si ľudia zaslúžili vstup do neba.”

12.3 Kráľovná neba

Na tento titul má Mária právo, lebo je Matkou toho, ktorý je Kráľom neba. Mária teda kraľuje v nebi ako Pani, Kráľovná, Vladárka. Všetci svätí a anjeli sú Božími služobníkmi. Mária je Matkou Boha a preto všemohúcou Kráľovnou v Božom kráľovstve. Preto hovoríme: „Zdravas, Kráľovná nebeská” alebo: „Raduj sa, nebies Kráľovná - Aleluja”.

Pán Ježiš povedal, že tesná a ťažká je cesta do neba (Mt 7,14). Pre nás táto cesta nikdy nebude ani úzka, ani ťažká, ak tam pôjdeme s Máriou. Pred Kráľovnou je vždy brána dokorán otvorená. Čoho sa máme báť, ak nás Mária chytiť za ruku, povedie nás v ústrety svetlu a vojde s nami do krajiny, kde vládne jej Syn a kde ona vládne ako Kráľovná a všemocná Pani?

Lurdy! Kto nepočul toto slovo? Lurdy sú magnetom, ktorý priťahuje nespočetné zástupy pútnikov zo všetkých strán sveta. Lurdy - to je Mária, ktorá z tohto zázračného zdroja milostí posväcuje duše. Lurdy - to je Bernadetta, ktorej Mária otvára nebo: „Nesľubujem ti, že ťa urobím šťastnou na tomto svete, ale na tamtom.” A rozhovor fatimských detí s „Krásnou Paňou”... „Odkiaľ si, Pani?” „Som z neba.” A potom preveľa otázok: „A či ja pôjdem do neba? A Hyacinta? A František?” A Mária odpovedá, ale ako? I v Lurdoch i vo Fatime hovorí o sebe, o nebi, akoby to bol to bol jej dom: „Urobím ťa šťastnou. Pôjdeš do neba!”

Poznáme mariánsku pieseň: „Ruža rajskej, spanilá”. V inej zase spievame: „Počuli sme krásny hlas, jak Mária volá nás: Poďte ku mne, moje deti, ja som vaša mať...” Všetci sme pútnikmi. Ideme do nebeskej vlasti, ideme ako tuláci, potkýname sa na ceste.

Mária, pomôž nám! Daj milosť, silu, vytrvalosť. Voved' nás do neba, kde Ty panuješ ako Kráľovná.

Ak nejaký človek má v nebi svoju matku, potom už je tam aj väčšia časť jeho duše. Mária, Ty si našou Matkou a si v nebi.

Svätá Mária, Matka Božia, oroduj za nás! Amen.

13 PEKLO

„Cesta do pekla je ľahká. Možno tam prísť so zavretými očami.”

Na bráne pekla číta Dante tieto slová: „Cezo mňa vedie cesta na miesto utrpenia. Cezo mňa vedie cesta do večných múk. Cezo mňa vedie cesta k národu zatratenia. Ja som dielom velikej, spravodlivej ruky. Stvorila ma Všemohúca Moc, Najvyššia Múdrost', Nestvorená Láska. Ty, ktorý vstupuješ - nechaj všetku nádej!” Strašná teológia pekla!

13.1 Peklo

Pán Ježiš hovorí o peklu. Iní hovoria: „Ja v Boha verím, ale v peklo neverím.” Zavri oči a hovor, že niet slnka: či ti niekto uverí?

Pohania verili v peklo. Gréci peklo nazývali Tartaros. Obkolesovali ho tri múry, dve rieky a nehasnúce plamene, aby všetci videli, že odtiaľ nikto nemôže uniknúť. Verili, že je tam Tantal, kráľ Frígie. Trpí hlad a smäd. Je ponorený po ústa vo vode, pokrm je vedľa neho, ale keď vystrie po nich ruku, všetko sa stratí. To je trest, že zabil vlastného syna a nechal z neho pripraviť jedlo. Sú

tam tzv. Danaidy: päťdesiat žien, ktoré pozabíjali svojich mužov, musia načierať sitami vodu a nalievať do bezdných nádob. Je s nimi Sysyfos, korintský vládca. Za to, že v živote urazil bohov, musí neustále kotúľať obrovský balvan na vysokú horu. Keď je už na vrcholci, balvan sa skotúľa dole a on musí znova začínať prácu. Ixion, ktorý spálil svojho testu v peci, je zapletený medzi špice kolesa ovinutého hadom. Koleso sa bez prestania otáča so šialenou rýchlosťou.

Tak verili pohania. Kto im hovoril o pekle? Rozum im hovoril, že musí existovať trest a tento trest si predstavovali rôznym spôsobom.

13.2 Rozum a peklo

Zdravý rozum vyžaduje existenciu pekla. Istý kňaz, keď stál pred revolučným súdom v Lyone, dostal od ateistov uštipačnú poznámku, či verí v peklo, odpovedal: „Ako by som nemal veriť, keď vidím vás a to, čo robíte? Keby som v peklo doteraz neveril, odteraz v neho verím!” Len si pomyslime: či Judáš, ktorý zradil Ježiša, má dostať takú istú odmenu ako Peter, ktorý z lásky k Ježišovi zomrel na kríži? Či rúhač, neverec alebo prenasledovateľ Cirkvi, ktorý zomiera bez pokánia, má byť tak odmenený ako apoštol - mučeník, ktorý obetoval svoj život za vieru? Či ten, ktorý trýznil ľudí, ktorý zabíjal a má na svedomí milióny ľudských životov, či vojnový zločinec, ktorý sa neobrátil, má byť tak odmenený ako sv. Terézia z Lisieux alebo sv. Maximilián Kolbe?

Dostojevský napísal román „Zločin a trest”. Tam, kde je zločin, tam musí byť aj trest. Nikdy Boh ani človek, ktorý má zdravé zmysly, nepovie: „Tam, kde je čnosť, musí byť trest.” „Ak je nebo pre dobrých, musí byť peklo pre zlých - ibaže sa nakoniec všetko zrovná, čo by bolo vrcholom nespravodlivosti” (Bougaud). Ak sa nájde na zemi čo len jeden človek, ktorý bojuje s Bohom, Boh musí mať posledné slovo. Ináč by bol premožený a preto by prestal byť Bohom, lebo Boh nemôže byť premožený. Ako teraz vyzerajú tí, čo sa ešte nenaučili myslieť a opakujú nemúdre heslá: „Peklo nikto nevidel” alebo: „Kňazi vymysleli peklo” alebo: „Boh je pridobry, preto nemôže ľudí trestať peklom”?

13.3 Večnosť pekla

Pán Ježiš hovorí o pekle. Hovoril o červovi, ktorý neumiera, o ohni, ktorý nehasne (Mk 9,48), o vonkajšej tme, kde je plač a škripanie zubami (Mt 22,13), o boháčovi, ktorý zomrel a pochovali ho v pekle (Lk 16,22), pri poslednom súde dokonca povie: „Vzdialte sa odo mňa, zlorečení, do ohňa večného...” (Mt 25,41).

„Prvým zákonom dejín je neklamať, druhým - nebáť sa hovoriť pravdu” (Winovska). Obidva tieto zákony Pán Ježiš zachoval: neklamal a hovoril pravdu. A ako Pán Ježiš tak aj Mária: neklamala a nebála sa hovoriť pravdu. Fatimským deťom nielen hovorila o pekle, ale im to peklo aj ukázala. 1. júla 1917 v čase zjavenia chcela Mária povzbudiť fatimské deti k väčšej horlivosti. Chcela, aby sa v apoštolskom duchu modlili za ľudské duše... Pred skončením zjavenia ukázala im peklo. Túto víziu pekla neskoršie opísala Lucia v svojich spomienkach už ako rehoľnica. Urobila to z poslušnosti i s dovolením neba. Píše: „Božia Matka znova roztvorila svoje ruky ako v predchádzajúcich zjaveniach. Lúče svetla, sálajúce z jej dlaní na zem, zdalo sa, že ju prenikajú. Uvideli sme akoby jedno veľké more ohňa. V tom mori boli ponorené čierne duše v ľudskej podobe a démoni a mali podobu rozpáleného, priezračného uhlia. Títo duchovia, uchvátení plameňmi do vzduchu, padali na všetky strany ako iskry pri veľkom požiari. Padali bez ladu a skladu, s veľkým krikom, s nepredstaviteľným zúfalstvom, vyvolávajúc drásajúcu a nepredstaviteľnú bolesť. Pravdepodobne v tejto chvíli, vidiac toto všetko, vykrikla som od hrôzy, čo okolostojaci veľmi dobre počuli.”

„Diabli sa odlišovali od ľudí odporným vzhľadom, vzbudzovali odpor, lebo mali podobu akýchsi neznámych hrôzostrašných zvierat a sálali z nich plamene akoby horelo uhlie v peci. Táto vízia trvala len chvíľku. Ďakovali sme našej nebeskej Matke za to, že už predtým nám sľubovala, že nás vezme do neba. Ináč, tak si myslím, boli by sme umreli od strachu a hrôzy.”

„Keď sa videnie skončilo a my sme pozreli na Máriu, Ona porozumela našu nemú prosbu a povedala nám hlasom plným dobroty a smútku: „Videli ste peklo, do ktorého padajú duše úbohých hriešnikov. Modlite sa, veľa sa modlite a prinášajte obety...”

Azda niekto povie, že Mária bola netaktná, keď deťom hovorila o pekle a ukázala im ho? Nezabudnuteľný dojem, aký na deťoch urobilo videnie pekla, pripomínal im neustále záväzok modliť sa za ľudské duše. Deti sa stávajú apoštolmi, nemyslia už len na seba, ale aj na iných. Ako povedal Lacordaire: „Človek nesmie hovoriť: chcem spasiť svoju dušu, ale musí hovoriť: chcem spasiť svet.” Fatimské deti chcú spasiť svet. Keď sa modlia ruženec, po každom desiatku pridávajú modlitbu, ktorú ich naučila Mária: „Ó, Ježišu, odpusť nám naše hriechy, zachráň nás od pekelného ohňa, priveď do neba všetky duše, najmä tie, ktoré najviac potrebujú tvoje milosrdenstvo.”

Prvé: Neklamať! Druhé: Nebáť sa hovoriť pravdu! Sú pravdy, ktoré bijú do očí, preto nie sú obľúbené. Sú ľudia, ktorí si vytvárajú svoju pravdu. V tejto či inej veci zaujali už svoje stanovisko a len čakajú, či Koncil alebo kňaz túto ich pravdu potvrdí. V roku 1965 predalo sa 77 miliónov exemplárov Sv. písma - Knihy Pravdy. Kupujú ju nielen kresťania, ale aj inoverci, dokonca aj pohania - všetci, ktorí sa zaujímajú o Božiu pravdu. Sú krajiny, kde pravda „ako prevelká rieka tečie širokým korytom.” Každá veta, každé slovo - to je svätá vec, to je Božia relikvia, lebo je to Božie Slovo. Či si budeme vymýšľať ešte vlastné pravdy? Buďme pokorní!

Neklamať! Nebáť sa hovoriť pravdu!

Mária, vypros nám milosť, aby sme podľa Tvojho príkladu prijímali všetky Božie pravdy, ochotne ich odovzdávali druhým, boli pripravení brániť ich a to i za cenu vlastného života.

Mária, Bohorodička, oroduj za nás. Amen.

14 UTRPENIE

„Nech je stokrát požehnané utrpenie, ktoré ma priblížilo k Bohu.” (F. Coppée)

Otázka, problém neustále aktuálny. Prečo je utrpenie? Odkiaľ je utrpenie? Prečo ľudia umierajú? Kto vymyslel smrť? Prečo ja trpím a iní nie? Prečo ja viacej trpím než iní? Čo som zlé urobil, že ma Pán Boh tak trestá...?

14.1 Utrpenie

Spomedzi mnohých otázok obráťme pozornosť na poslednú. Či Boh trestá utrpením? V Starom zákone sa hovorilo: „Kde je utrpenie, tam musel byť hriech.” Dobre. Ale Jób trpel a „bol to muž dokonalý a statočný, bál sa Pána a vystríhal sa zlého” (Jób 1,1). Prečo teda trpel? Nevinného človeka Boh trestá? Príkladom je Jób. A druhý príklad: kráľ Ezechiáš ochorel. Prorok Izaiáš mu pripomenul: „Usporiadaj si dom, lebo zomrieš a nebudeš žiť.” Ezechiáš sa obrátil tvárou ku stene, modlil sa k Pánovi a hovoril: „Ach, Pane, spomeňže si, ako som putoval pred tvárou tvojou verne a s celým srdcom a robil som, čo je v tvojich očiach dobré” (2 Kr 20,3). Čo hovoriť o Starom, keď aj v Novom zákone vidíme to isté. Apoštoli sa pýtajú: „Učiteľ, kto zhrešil, že sa narodil slepým - on, či jeho rodičia?” (Jn 9,2). Všetci vidíme to isté - utrpenie je trestom za hriech. Keby nebolo hriechov, nebolo by ani utrpenie?

Povedzme si to jasne. Keby od tejto chvíle vôbec nebolo žiadnych hriechov na svete, utrpenie by napriek tomu jestvovalo! Jestvovali by choroby i lekári, lekárne i cintoríny! Tak teda? Kde hľadať vysvetlenie? Starý Diogenes hovoril: „Človek musí mať buď priveľa rozumu, aby dokázal seba samého potešiť, alebo musí mať povraz, aby sa... obesil!” Takúto radu nepotrebujeme! Ľudský rozum problém utrpenia nepochopí, ani nepoteší trpiaceho.

14.2 Viera a utrpenie

Len viera nám pomôže pochopiť krutú záhadu a spleť tajomstva utrpenia. Čo hovorí viera?

a) Súčasný život nie je a nikdy nebude rajom. Je časom skúšky, po ktorej má nastúpiť večná a šťastná radosť.

b) Boh má právo trestať každý hriech, ale nie vždy hneď trestá. Dáva čas na pokánie. Keď Boh chce vyvieť duše na vrcholy dokonalosti, tak ich vedie cez oheň utrpenia. „Ak pšeničné zrno, čo padlo do zeme, neodumrie, ostane samo, ale ak odumrie, prinesie veľkú úrodu” (Jn 12,24). Nevyrastie, kto nepozná utrpenie. Utrpenie človeka vychováva, očisťuje, posväčuje a uspôsobuje dušu na zjednotenie s Bohom!

c) Boh tvrdo nakladá s tými, ktorých miluje! Túto pravdu pekne vyjadril Fredro: „Ľudská duša je ako voda: čím tesnejšie, tým vyššie.” A Asnyk píše: „Nadarmo sa sťažovať... svoj bôľ treba nebu zveriť. A samému treba neustále a vytrvalo ísť napred a posväcovať sa!” Keby mramor, do ktorého sochár udiera dlátom a kladivom, vedel kvíliť, kvíliť by od bolesti. A predsa je dobre, že sochár doň bije - bude z neho veľdielo! Tak Božský sochár bije do nás utrpením! No nie pre svoju osobnú zábavu! Pre naše dobro.

d) Kristus bol najsvätejší a predsa trpel tak ako nikto na svete! Najstrašnejšie utrpenie prijal dobrovoľne, aby odpykal za naše hriechy, aby napravil vzdor našej pýchy, aby pozdvihol svet z pádu a zaistil vykúpenie človekovi, ktorý na seba ponechaný nemohol sa spasiť, teraz cesta k zásluhám je otvorená. Každé utrpenie, znášané pre Boha v jednote s Ježišom, získava nevysloviteľnú odmenu na celú večnosť. „Ak s ním trpíme, s ním budeme aj oslávení” (Rim 8,17). Či sa môžeme diviť, že ľudia, ktorí stoja vysoko mravne, ďakujú Bohu za utrpenie? Jeden z nich po strate manželky a troch dcérok takto hovorí: „Bože, daj mi sily a ponechaj mi môj bôľ. Splácam dlh hriešnika” (L. Veillot). A iný po strate zraku píše: „Siedmy september je pre mňa veľkým a svätým výročím. V ten deň bude dvadsaťpäť rokov, ako som stratil zrak. Prosím vás, ďakujte spolu so mnou, že môžem spolu s Ježišom Kristom Ukrižovaným osláviť strieborné jubileum mojej dvadsaťpäťročnej slepoty” (Mgr. de Ségur).

14.3 Mária a utrpenie

Mária zaiste neniesla utrpenie, ktoré by bolo trestom za hriech - bola predsa bez hriechu! Iné utrpenia, bôle, zriekanie, obety, spojené a pobytom v tomto slzavom údolí, prijímala s tichým a pokorným srdcom, čím zväčšovala svoje zásluhy. I napriek tomu znášala také utrpenie, s akým sa nikde nestretávame, utrpenie, ktoré bolo vlastné jedine len Márii: kríž jej Syna.

Ježiš vedel, prečo prišiel na svet. Vedela to i Mária. Sám Pán Ježiš povedal sv. Terézii v zjavení tieto slová: „Keď vidíš moju Matku, ktorá ma drží v náručí, nemysli si, že jej radosť bola oslobodená od ukrutného utrpenia. Od chvíle, kedy počula Simeonove slová, môj Otec jej zjavoval v jasnom svetle všetko, čo som mal trpieť.” Mária teda vedela!

Ježiša porodila pre kríž. Dala mu telo, aby mu umožnila smrť! Keď ho Judáš zrádza, keď ho vojaci chytia a predvádzajú pred súd, Mária vie, ako sa to skončí. Či bola všade tam, kde Ježiša odvádzali: bičovanie, Pilát, Herodes... evanjelisti spomínajú len kríž. Stála pod krížom! Tam bolo jej miesto. Jediná predstaviteľka ľudstva, ktorá vie, kto je na kríži! Jedni videli v Ježišovi človeka, ktorý si zaslúžil smrť, iní v ňom videli Majstra, Učiteľa, Divotvorcu... Jediná Mária videla a vedela, že je on Boh, Vykupiteľ sveta! Keď bola svedkom kliatia, rúhania, nenávisťi, krvi, lži a pľuvancov na jeho tvári, náreku zbožných žien i posledných Ježišových slov, keď videla v tme tonúci svet a zemetrasenie, v zmätku utekajúce zástupy... neuteká, neodmlieva... Jej Syn umiera - a Ona stojí ako odmietnutá, ale predsa Božím požehnaním posvätená veľkosť!

Albert Veľký píše: „Kde je bezhraničná láska, bezhraničné je aj utrpenie.” Máriinu lásku nikto nezmeria. Nikto nemôže pochopiť hĺbku jej utrpenia. Jej utrpenie sa dotýka hraníc nekonečna. Utrpenie Márie dobre opísal sv. Bernard: „Keby bremeno Máriinho utrpenia sa dalo rozdeliť medzi všetky stvorenia, nebolo by ani jedného, ktoré by sa pod ním nesklátilo.” Na Ježišove utrpenie sa

vzťahujú prorokove slová: „Všetci, čo prechádzate cestou, pozrite a vidte, či je bôľ ako môj bôľ, ktorým ma poranil Pán” (Nar 1,12). Tie isté slová môžeme vzťahovať na Máriu: „Pozrite a vidte, či je bôľ ako môj bôľ.” Iní učenici čerpali silu z Ježišovho kríža. Mária z tohto kríža brala vždy väčší a väčší bôľ! Svoje utrpenie spojila s utrpením Syna. Takto sa zadostučňujúca sila spojila s Ježišovými zásluhami... ak je Ježiš Vykupiteľom, Mária sa stala pod krížom Spoluvykupiteľkou sveta!

Vieme, že utrpenie nie je náhodné. Je usmerňované dobrou a múdrou rukou Boha, ktorý keď určil človeka, aby bol veľkým, odsudzuje ho tým istým výrokom na utrpenie. Ľudská duša je ako voda: čím tesnejšie, tým vyššie vystúpi.

Mária! Ty vieš, že na nás prichádza utrpenie. Je u nás častým hosťom. Nauč nás pozeráť naň očami viery, nauč nás správne sa chovať v utrpení. nauč nás trpieť mlčky!

Svätá Mária, Matka Božia, oroduj za nás! Amen.

15 SLZY

„Z očí kanú slzy častejšie ako zo srdca.”

Jozef Waclawski písal o slzách svojej matky. To, čo napísal, podávam tu v skratke. Keď bol chlapcom, bol zbožný. V nedeľu chodieval do kostola na sv. omšu, popoludní na nešpory. Na májové pobožnosti a na októbrový ruženec chodila celá rodina, lebo bola praktizujúcou rodinou. Otec zomrel. Najstarší brat z jedenástich detí odišiel na vojnu a viac sa nevrátil. Presne od otcovej smrti všetko sa začalo kaziť. Druhý brat sa z vojny vrátil, ale náboženský život ho už nezaujímal. Jozef, keď to videl, taktiež začínal „nemať čas”. Mal dvadsať rokov. Matka mu hovorí: „Jožko, dnes je prvého mája, choď na májovú pobožnosť.” „Nemám čas.” Odišiel na vojenčinu. Po dvoch rokoch sa vrátil, matka mu znova hovorí: „Dnes je prvého mája, choď na májovú pobožnosť.” „Nemám čas.” Uplynuli ďalšie dva roky, matka hovorí ako obyčajne: „Jožko, dnes je prvého mája, choď na májovú pobožnosť.” I tretí raz odpovedal Jožko: „Nemám čas!” Matka zosmutnela. Hovorila akoby sebe samej: „Toľko mužov chodí, toľko mládencov, dievčat, celý učiteľský ústav. Otec tam chodil, chodia všetky naše dievčatá, len žiaden z našich chlapcov nechodí.” Matka zozbierala všetky svoje sily a povedala: „Jožko, choď na májovú pobožnosť! Uvidíš, že keď raz pôjdeš, potom vždy pôjdeš. Je tam tak pekne!” Jozef sedel so spustenou hlavou. Pozrel na matku, ale hneď spustil oči, lebo v očiach matky zbadal slzy. Vstal a vyšiel z domu. Vo dverách povedal: „Idem!” („Nepoškvrnená”, 1966).

15.1 Slzy

Pohanský filozof Lukrécius písal o slzách sveta. Slzy často na svete vidíme. Malé deti vedia hovoriť len plačom a slzami. Staršie deti plačú často z malicherných príčin; keď u starších ľudí vidíme slzy, myslíme si, že sa tam muselo prihodiť nešťastie, že ich trápi veľký smútok, azda strata milovanej osoby... Slzy matky majú zvláštnu reč. Jozef Waclawski nezabudol na slzy svojej matky. Po štyridsiatich rokoch o nich písal a ďakoval matke za tieto slzy. Lebo ony boli príčinou, že Jozef vstúpil do seba a zostal už po celý život dobrým synom Cirkvi. Je veľa plačúcich matiek, toľkokrát tečú nadarmo tieto matkine slzy!

15.2 Ježišove slzy

Evanjeliá dvakrát spomínajú Ježišove slzy. Pán Ježiš plakal nad Lazárovým hrobom a plakal, keď pozeral na Jeruzalem, lebo vedel, aký trest čaká na toto nevďačné mesto.

Mária - nevieme, či neplakala v živote, Evanjeliá o tom nič nehovorila, ale v priebehu storočí, keď sa zjavovala ľuďom, plakala, spomeňme si na tri udalosti:

a) V roku 1830 v Paríži, v ulici Rue du Bac, v noci z 18. na 19. júla, zjavila sa v kaplnke Sestier milosrdenstva. Sadla si na stoličku pred oltárom. Sv. Katarína Labouré kľakla si vedľa nej, položila ruky na jej kolená, počúvala, Mária jej dávala rady pre jej vnútorný život, povzbudzovala ju, aby často prichádzala pred bohostánok navštíviť Pána Ježiša. Hovorila o ťažkostiach, ktoré bude musieť prekonať v božej službe; hovorila o katastrofách, ktoré doľahnú na Francúzsko; kráľovský trón (Karol L.) bude vyvrátený, nastúpi revolúcia, mnoho obetí bude medzi klérom, kríž bude zneuctený, krv bude tiecť po uliciach. Keď to Mária hovorila, plakala. O osem dní neskoršie predpoveď sa splnila. Revolúcia nivočila štát i Cirkev...

b) V roku 1846 zjavila sa Mária v La Salette neďaleko Grenoble. Tam prehovorila k deťom. Jedenásťročný Maximilián a štrnásťročná Melánia pozerali na Máriu ako na matku, ktorej deti vyviedli v dome strašnú vec, ktorej deti veľmi ukrivdili a preto prišla tu, aby sa vyplakala. Mária sa sťažovala na ľudské hriechy; spomenula rúhanie, zneuctenie nediel, prestupovanie Božích a cirkevných prikázaní ... Nabádala k pokániu - plakala.

c) V Syrakúzach na Sicílii zjavila sa v dňoch 29. augusta až 1. septembra 1953 - zázrak, s ktorým sa možno len zriedka stretnúť - Mária na obraze upozorňuje na svoje Nepoškvrnené srdce a plače, obraz plače! Plače opravdivými slzami, ako to prehlásila komisia zložená z chemikov po dôkladnej analýze slz. Všetci svedčili, že slzy sú skutočné! Zázrak sa odohral nie v kostole, ale v súkromnom dome. Mladé manželstvo, on aktívny komunista, žena chorá... V čase tohto zázraku nadobudla zdravie. Cirkevná vrchnosť povolila púte... Tam, v Syrakúzach, Mária nehovorila, ale tým hlasnejšie prehovorilo jej Nepoškvrnené Srdce, ubolené a plačúce!

Mária neplače z malichernej príčiny, ak teda plakala... Či azda teraz neplače aj nado mnou?

15.3 Slzy žiaľu, bolesti i radosti!

„Jediné dobro, ktoré mi na svete zostáva, je to, že som neraz plakal,“ napísal de Musset. Sú slzy žiaľu, bolesti i radosti. Sú aj slzy zúfalstva. Na nich myslí Pán Ježiš, keď hovorí o vonkajšej tme, kde okrem škripania zubov je aj plač. Tieto slzy zúfalstva sú oneskorené a nikdy v ničom plačúcemu už nemôžu pomôcť.

Slzy ľútosti sú požehnanými slzami. Ony umývajú dušu od popáchaných vín. Takéto slzy vidíme u Márie Magdalény, ktorá oplakávala svoje hriechy a slzami umývala Ježišove nohy (Lk 7,38). Také boli aj Petrove slzy: „Vyšiel von a horko plakal“ (Lk 22,62). A potom po celý život oplakával svoj hriech - zapretie Pána. Za také slzy sa netreba hanbiť, ony naprávajú to, čo bolo zničené. Stade pochádza útecha: „Jediné dobro, ktoré mi na svete zostáva, je to, že som neraz plakal.“

Druhým druhom slz sú slzy bolesti. Sú ony úzko zviazané s naším pobytom v tomto slzavom údolí. Sú to časté bolesti, preto sú aj časté slzy. Vidíme ich v domoch smútku, v nemocniciach, pri cestných nehodách a pri toľkých iných nešťastiach. Slzy bolesti si treba vážiť. Ak je to možné, treba ísť tam, kde tečú, vykonať samaritánsky skutok milosrdenstva; to nie je luxus, je to záväzok každého kresťana.

Existujú taktiež slzy radosti, bratia sa stretnú po štyridsiatich rokoch. Zvíťajú sa, od vzrušenia im tečú slzy. Matka nájde syna, o ktorom sa hovorilo, že zahynul. Rodičia vidia, že sa uskutočnili ich túžby: syn slávi prvú sv. omšu. Môžeme sa diviť, keď vidíme slzy radosti v očiach šťastnej matky?

Nikto nespočíta tie slzy, ktoré plynuli a plynú bez prestania v kostoloch, kaplnkách, na pútnych miestach, pred obrazmi a sochami dobrej nebeskej Matky.

Mária, Ty poznáš naše slzy! Slzy ľútosti, bolesti a radosti nech sa vždy spájajú s čnosťou nádeje i svätej odovzdanosti. Prijmi ich a očisti, nech budú preniknuté čistou láskou voči Tvojmu Synovi Ježišovi!

Svätá Mária, Matka Božia, oroduj za nás. Amen.

16 MÚDROSTĚ

„Nie je múdry ten, kto je viac múdry ako treba.” (Quinault)

Slová, ktoré sa veľmi často opakujú. Hovorí sa, že príslovia sú múdrosťou národov. Botanici poznajú strom múdrosti. Dentisti poznajú zub múdrosti. V staroveku Grécku sa hovorilo a siedmich mudrcoch, Minervu uctievali ako bohyňu múdrosti. V Carihrade je slávna svätyňa premenená na mešitu Hagia Sophia - Svätá Múdrost'. Jedna kniha biblie sa volá Knihou Múdrosti, druhá Múdrost' syna Sirachovho. Koľko krát opakuje sa v biblii veta: „Počiatkom múdrosti je bázeň Božia” (Sir 1,16)? Francúzsky básnik Verlain napísal zbierku veršov s titulom „Múdrost'”. Azda niet človeka, ktorý by nechcel byť múdry. „Niektorí by sa stali múdrymi, keby si nenahovárali, že už sú múdri,” povedal Seneca.

16.1 Múdrost'

Múdrost' je darom, vlastnosťou, milosťou, ktorá ukazuje cieľ, ku ktorému treba kráčať; zároveň ponúka aj primerané prostriedky, ktoré k tomu cieľu vedú. Cieľ, prostriedky! Skutočnou múdrosťou je Boh. „Všetka múdrost' je od Pána a u neho je na veky (a je pred vekmi)” (Sir 1,1). Boh zjavil svoju múdrost' v diele stvorenia. Každý deň ju zjavuje pri udržiavaní tohto sveta, v svojich radách, pri posvätení duší, Boh v svojej činnosti všade prejavuje obdivuhodnú znalosť cieľa a vyberá prostriedky, ktoré najviac zodpovedajú, aby dosiahol svoj cieľ. Boh je večná, nestvorená Múdrost'.

Boh môže dať svoju múdrost' komu chce. Egyptský Jozef vďaka múdrosti, ktorú dostal od Boha, stal sa radcom celého Egypta. „Niet rozumnejšieho a múdrejšieho, ako si ty,” povedal mu faraón (Gn 41,39). Vďaka múdrosti, ktorú dostal Šalamún od Boha, urobil mnoho veľkých vecí. Múdrost' dostali aj proroci Starého zákona, ktorí radi hovorili o múdrosti nekonečného Boha. Daniel a jeho priatelia vďaka múdrosti, ktorú dostali od Boha, boli „desať ráz vyššie než všetci čarodeji a veštcí, ktorí boli v kráľovstve” (Dan 1,20). Do tejto kategórie patrí dar múdrosti, ktorý dostávame pri sviatosti birmovania.

16.2 Ľudská múdrost'

Môže existovať aj čisto ľudská múdrost', ktorá v zásade nie je zlá. Keď má človek už istý úsudok o svete a pevné mravné zásady, môže konať rozvážne a rozumne. Hovoríme, že rozumne postupuje. Ľudská múdrost' alebo rozvážnosť, úsudok, odborné znalosti... Takúto múdrost' môžeme stretnúť všade, u praľudí, u pohanov... Avšak má dva záporné rysy: disponuje len prirodzenými prostriedkami a nemôže dosiahnuť nadprirodzený cieľ, ktorým je nebo; a ďalej, múdrost' čisto ľudská často prerastá do zlomyseľnej prefíkanosti, dokonca zločinnosti, kedy sa stáva už nemorálnou a pácha krivdu na iných. Zloděj chce vykradnúť banku. Už samotný cieľ je odsúdeniahodný. Aby tento cieľ dosiahol, neváha použiť aj tie najhoršie prostriedky. Robí chytrácky, ostražito, myslí na najmenšie podrobnosti, lebo ide mu nielen o to, aby sa vykradnutie podarilo, ale aj o to, aby si urobil alibi... a podarí sa mu to! Múdrost'! Áno, ale je to múdrost' sveta, „pozemská, telesná a diabolská” (Jak 3,15). Pán Ježiš túto múdrost' neustále káral, podobne i sv. Pavol vo svojich listoch. Tí, ktorí mali svetskú múdrost', boli veľmi málo múdri na to, aby sa klaňali Bohu, preto sa stali ničomní svojimi myšlienkami, ich srdce sa zatemnilo. Nazdávajúc sa, že sú múdri, stali sa hlúpymi (Rim 1,21-22).

Pruský kráľ Fridrich II. zavolať raz k stolu na obed Voltaira. Bolo vidno, že neznaoboh všetku svoju inteligenciu využíva na zosmiešnenie katolíckeho náboženstva. Dovolil si takúto poznámku: „Svoje miesto v nebi predám za jeden toliar!” Zdalo sa mu, že povedal niečo múdre! No jeden z

pozvaných, vážený starosta mesta, povedal mu: „Pán Voltaire, ste v Prusku. Tu nikto nič nemôže kúpiť, dokiaľ predávajúci nepotvrdí, že to, čo predáva, je jeho vlastníctvom. Ak dokážete, že miesto v nebi, ktoré chcete predať, patrí vám, potom dám nie jeden, ale desaťtisíc toliarov.“ „Bravó!“ zvolal kráľ. Voltaire zahanbený zamĺkol.

16.3 Stolica múdrosti

Máriu voláme Stolicou múdrosti. Keď hovoríme o Máriinej múdrosti, nehovoríme o múdrosti čisto ľudskej. Mária úzko zjednotená s Bohom čerpala - ak tak môžeme povedať - plným priehrástím z Božej Múdrosti. A Boh zo svojej strany bol do istej miery zviazaný dať jej toľko, koľko jej ľudská prirodzenosť bola schopná prijať. Vyžadovalo to jej postavenie, ku ktorému ju Boh povolal: Kráľovná sveta!

Keď Šalamún prevzal vládu nad Izraelom, prosil Boha: „Pane, Bože môj, ty si ustanovil svojho sluhu za kráľa... Ale ja som malý chlapec, neviem, čo si počať. Jednako stojí tvoj sluh uprostred tvojho ľudu, ktorý si si vyvolil, ľudu početného, ktorý pre množstvo nemožno spočítať. Daj teda sluhovi srdce pozorné...“ Pánovi sa ľúbilo, že si Šalamún žiadal túto vec. Preto mu Boh povedal: „Pretože si si žiadal túto vec, a nežiadal si si dlhý vek, ani si nežiadal bohatstvo..., urobím ti podľa žiadosti; Hľa, dám ti srdce múdre a chápace... Ale dám ti aj to, čo si si nežiadal, aj bohatstvo, aj slávu...“ (1 Kr 3,7-13).

Šalamún bol kráľom maličkovej zeme a spoznal, že k vládnutiu mu treba múdrosť. Mária je Kráľovnou sveta. Za Kráľovnú ju Boh vyvolil. A Boh, keď niekomu zverí úlohu, dá mu zároveň aj primerané dary a milosti, aby úlohu mohol splniť. Kráľovná sveta! Svet. Vesmír. Nebo a zem i očistec. Nielen jedna krajina, nielen časť sveta, ale všetky zeme, všetky krajiny! Mária myslí na všetkých, dokonca aj na tých, ktorí nie sú pokrstení, ktorí nepoznajú Ježiša, o Márii nič nevedia, lebo o nej nič nepočuli. Kristus všetkých vykúpil. Mária je aj pre nich Spoluvykupiteľkou a Matkou, Kráľovnou! Toľko miliónov ľudí... a každý má svoje problémy, svoje ťažkosti, svoje prosby... Keď sa modlíme, spievame, recitujeme ruženec... či Mária vie o tom, či počuje? Áno. Veď predsa vypočúva naše prosby, zosiela milosť, robí zázraky...

Je vieroučnou pravdou, že svätí v nebi vidia Boha z tváre do tváre. Mária ho tiež vidí a lepšie než iní, lebo je bližšie pri Bohu a najviac toho hodná. Popri tejto pravde je ešte aj iná pravda: Boh vidí celý svet. Boh je tak nekonečne veľký, že objíma celý svet. A vidí ľudí, ich duše, srdcia, pocity a myšlienky. Keď Mária pozerá na Boha, vidí jeho podstatu a všetko, čo ju na ňom zaujíma. Iní svätí tiež vidia, ale menej, lebo ich záujmy sú menšie. Mária, pretože je Kráľovná sveta, Kráľovná všetkých ľudí, vidí všetkých. Musí vidieť, lebo matka by bola smutná, keby nič nevedela o svojich deťoch. Mária však vie, ako sa vodí jej deťom, čo robia, ako trpia a zápasia, kto a za čo sa k nej modlí... Jej múdrosť je čiastkou Božej Múdrosti, takže nikdy neurobí zle... Voči takej Kráľovnej možno mať dôveru!

Mária! Stolica Múdrosti, ktorá si v svetle Božej Múdrosti plnila a plníš úrad Kráľovnej sveta, daj, aby sme si vždy múdro počínali v živote, vždy pod zorným uhlom večnosti!

Svätá Mária, Matka Božia, oroduj za nás. Amen.

17 DOBROTA

„Len ten je dobrý, kto je dobrý ku všetkým.“ (Publius Sýrsky)

Malá princezná spí v kolíske. Kráľovná zvoláva svoje dobré veštice a hovorí: „Každá z vás jej dajte nejaký dar.“ Pristúpi prvá veštica a hovorí: „Ja ti dávam krásu.“ Druhá: „Ja ti dávam ešte krajšie oči.“ Tretia: „slávu“; štvrtá: „zlato“... Kráľovná nebola spokojná. „Všetky vaše dary,“ hovorí, „majú jednu chybu. Nie sú trvalé. Ja jej nič čo dám, čo sa nestratí: dám ti dobrotu!“ A schýlila

sa kráľovná nad spiace dieťa, ruku jej kladie na srdce a hovorí: „Buď dobrá!” Je to rozprávka. Dobrotu nikto nemôže rozdávať!

17.1 Len Boh je dobrý, povedal to Kristus.

Len jediný Boh je dobrý (Mt 19,17) zo svojej podstaty. Dobrý svojou vlastnou dobrotou. Stvorenia sú dobré natoľko, nakoľko čerpajú z Božej dobroty.

Dobrotu možno obdivovať, možno sa ňou nadchýnať, ba dokonca ju aj vlastniť. Ale ako ju opísať? Kto sa obetuje sa druhých, spolucíti v nešťastí, pocestného príjme do domu, navštívi chorého, poteší plačúceho... Či je to dobrota? Nie. To sú vonkajšie prejavy dobroty. Môžu to byť sporadické prejavy, ovocie, ktoré vyrástlo na strome dobroty. A čím je samotný strom?

Môžeme si predstaviť žriedlo, prameň - píše o. Pradel. Žriedlo vyteká od nepamäti bez prestávky... Niekedy ho vidieť, inokedy je ukryté pod machom, ale tečie pravidelne, ticho, skromne. Svoju vodu si neponecháva pre seba ani pre nejakých vyvolencov. Všetkým ju daruje: ľuďom, zvieratám, ba aj hady a plazy môžu prísť, aby sa osviežili, prameň nečaká poďakovanie. Tečie a akoby utekal, aby unikol pred pochvalou. Počuť len jeho tichý žblnkot, akoby jemný spev radosti, že je mu dovolené slúžiť iným.

To je slabý obraz dobroty. Slabý, lebo dobrota je niečo viac ako žriedlo. Žriedlo, prameň môže vyschnúť - skutočná dobrota nikdy sa nevyčerpá. Dobrota je pokladom, ktorý sa zväčšuje a to v takej miere, v akej sa rozdáva. Čím viac rozdávaš z pokladu dobroty, tým viac si dobrý.

Dobrota je dávaním seba iným. Ak som dobrý, iní sa obohacujú tým, čím som ja, lebo dávam im to, čo mám v sebe najlepšie a čo im chýba. Bojíme sa mocných, ale máme k nim dôveru, keď vedľa sily vidíme dobrotu, sila bez dobroty stáva sa brutálnou. Preukázať človekovi dobrotu - to je po Božej milosti najväčšia služba, akú mu môžeme prejaviť.

Náboženstvo a dobrota sú úzko spojené. Ich vzájomná závislosť je taká, že niet opravdivej dobroty bez Boha, a Boh nie je tam, kde niet dobroty. Hľadáš dobrotu? Choď ju načerpať modlitbou k žriedlu, ktorým je Božské Srdce (O. Guilbert). „Len čo Boh stvoril človeka, hneď doň vložil dobrotu,” píše Jossuet. Preto celkom zadarmo dostal každý človek od noha zrnko dobroty.

O to zrnko sa treba starať, aby rástlo. Keď sa na to zabudne, neraz dochádza k tragédii. Človek sa musí vždy usilovať byť dobrým. Už dieťa zbadalo, že byť zlým je ľahko a byť dobrým je ťažko! Mamička, povedz mi, prečo je to tak?

17.2 Máriina dobrota

Zo všetkých stvorení Mária bola najbližšia Srdcu Boha. Niet sa čo diviť, že po Bohu najviac dobroty nájdeme u nej. Inštinktívne u nej cítíme dobrotu. Mária je neohraničený oceán dobroty! Zázrak dobroty! Cirkev rozmnožuje výrazy, aby túto dobrotu opísala v hymnoch, piesňach a modlitbách. „Zdravas, Kráľovná, Matka milosrdenstva, život, sladkosť a nádej naša, zdravas!... Ó, milostivá, ó, dobrotivá, ó, presladká Panna Mária!” Mária nikdy nepovedala trpké, zlostné, hriechne slová, nebola popudlivá, nevládna, drsná... „Otvorte evanjelium,” hovorí sv. Bernard, „listujte jeho strany, hľadajte! Ak tam nájdete nejaké tvrdé, surové, ostré slovo, dovoľím vám, aby ste Ju neprosili o orodovanie! Ale viem, že nič podobné nenájdete. Naopak: všetko je sladkosťou, dobrotou, milosrdenstvom! Budete naplnení radosťou, pokojom a dôverou, lebo máte za Prostrednicu tú, ktorá je dobrá, milá a zaslúži si našu lásku.”

Keď sa pred ňou v Betleheme zatvárajú dvere, nenarieka. Keď musí utekať pre Herodesovým hnevom, nehnevá sa; keď vo vyhnanstve jej chýbajú najpotrebnejšie veci každodennej potreby, nesťažuje si na ľudskú zlobu. Pri krvavej dráme

Veľkého týždňa nepreklína katov, nevolá o pomstu do neba. Pozerá, trpí, mlčí, modlí sa a odpúšťa. Keď Ježiš volá: „Otče, odpusť im!” Máriino srdce odpovedá akoby ozvenou: „Otče, odpusť im...” V nebi naďalej prechováva tie isté pocity voči ľuďom, ktorí, ako hovorí sv. Pavol, znova

križujú Ježiša (Hebr 6,6). Dobrá, milosrdná je nad mieru, má ľútosť voči hriešnikom, prihovára sa za nich, ako advokát vedie ich záležitosti pred tribunálom Najvyššieho Sudcu. „Sú chvíle,“ píše A.

Richome, „kedy sme ako malí uličníci, ktorí zutekali a boja sa vrátiť k otcovi. Boja sa jeho prísnej tváre, boja sa trestu a azda i niečoho iného. Čo robí taký malý darebák? Nemá ešte veľké skúsenosti, ale inštinktívne vycíti, že mama ho bude brániť. Nič nehovoriac približuje sa k nej. Je pri nej. Tam spokojne odpočíva, tam sa cíti na polovicu v bezpečí. A keby aj musel prosiť o odpustenie, cíti sa silnejší, odvážnejší, lebo už nie je sám. Je vedľa matky.“ „Ach to srdce, samá dobrota...“

Sú ľudia, ktorí rozumejú Máriino poslanie, Judáš tomuto poslaniu nerozumel. Nespomenul si na Máriu. Mária v svojej добрote bola by našla prostriedok, aby z neho urobila svätého.

17.3 Naša Orodovnica

Kdesi v Taliansku pri ceste stojí kaplnka a v nej socha Božej Matky. „Kedysi dávno sa tu stal veľký zázrak,“ píše Žofia Kossak. Zločinec, ktorého tade viedli na šibenicu, prosil, aby mohol postáť pred touto sochou a naposledy sa pomodliť, bolo mu dovolené. A vtedy, pred očami všetkých, Mária vystrela oproti nemu ruky, chytila jeho dlane a držala ich tak dlho a silno, dokiaľ odsúdenec nedostal milosť. Od toho času všetci odsúdenci prosili, aby ich viedli touto cestou.

Odsúdenci prosia v poslednej modlitbe pred smrťou... Je to pekné, ale aj smutné, prečo tu musí byť odsudzujúci výrok a smrť pred očami, aby si bolo treba spomenúť na Máriu? Slnko svieti od rána a ja si mám len pred večerom spomenúť, že slnko svieti? Zaiste viac radosti má Mária z tých, ktorí v ranných rokoch života z lásky, z vlastnej iniciatívy, majú ošoh z jej dobroty a nielen v predvečer života zoči-voči smrti.

Zázrak dobroty. Či som o tom presvedčený? Či moja láska k Márii je dnes väčšia ako bola včera? Sv. Ján Eudes takto hovoril: „Keby som poznal osobu, ktorá by milovala Máriu viac ako ja, hoci by táto osoba bývala odo mňa ďaleko sto míľ, išiel by som, aby som sa od nej naučil, ako treba Máriu lepšie milovať!“

Mária najdobrotivejšia! Tvoja dobrota je tak veľká, že vystačí pre všetkých ľudí. Daj, aby sme nikdy nezneužili Tvoju dobrotu, ale radi a rozumne užívali darov, ktoré Tvoj Syn vložil do Tvojich rúk a aby sme sa tak približovali k žriedlu všetkej dobroty - Bohu!

Svätá Mária, Matka Božia, oroduj za nás. Amen.

18 ZBOŽNOSŤ

„Treba veľa úsilia, aby sme si získali rozumnú zbožnosť a zbožný rozum.“ (P. Swieczin)

18.1 Falošná zbožnosť

Ako divne znie v ušiach, keď niekto dnes hovorí o zbožnosti. Zrazu si spomenieme na osobu, ktorá mnoho presedí v kostole a pritom ohovára, robí pletky, v srdci prechováva nenávisť, nevie odpustiť, nekoná si svedomito povinnosti svojho stavu... Možno je to trochu prehnané. Falošná zbožnosť môže mať aj inú podobu. Človek sa dobre modlí, modlí sa vrúcne a mnoho, ale pri týchto modlitbách myslí len na pozemské záležitosti: na zdravie, dobrý zárobok, skúšky, primerané spoločenské postavenie... a duchovné záležitosti - nadprirodzený život - akoby pre neho neexistovali.

Ešte je aj iná podoba zbožnosti: má svojich obľúbených svätých - Anton, Jozef, Krištof, sv. František Assiský, Filoména, Júda, Tadeáš - špecialisti od každej záležitosti. Treba im zapáliť sviecu, dať nejaký peňažný dar - a potom môžeš robiť čo chceš..., všetko sa zabudne, všetko sa zmyje!

18.2 Opravdivá zbožnosť

Kedysi som čítal v istej knihe tieto slová: „Milujem deti,“ hovorí Boh a ďalej „nemilujem starých“. To je nejaký omyl. Boh miluje všetkých. On je Otcom všetkých ľudí. Kristus povedal: „Ak nebudete ako deti, nevojdate do nebeského Kráľovstva.“ A preto máme byť deti. Všetci! Boh to žiada. Do Kráľovstva, do neba, vstúpia len deti! Deti malé, dorastajúce, staršie, zhrbené so zošedivenými vlasmi, ale deti! Prečo je to tak? Lebo Boh je Stvoriteľom, Pánom, Vladárom, Kráľom, ale pre nás chce byť predovšetkým Otcom. A chce, aby sme ho tak milovali ako deti otca. Otec miluje deti. Deti milujú otca. Taký má byť náš vzťah k Bohu. Boh dal prvé a najväčšie prikázanie: „Miluj Boha z celej duše, z celého srdca, všetkými svojimi silami.“ Takúto lásku môže dať Bohu len dieťa, takto môže Otca milovať len osemročné alebo osemdesiatročné dieťa - ale vždy dieťa. Dieťa rastie, zväčšuje sa jeho láska, rozvíja sa, srdce sa mu rozširuje... To srdce už má toľko rokov, ale je mladé a naučilo sa milovať. Keď treba, prizná sa k vine, odprosí a všetko sa hneď napraví! Opravdivá zbožnosť je táto: Otec a dieťa. Vo chvíli Ježišovho krstu Otec hovoril: „Toto je môj milovaný Syn, v ktorom sa mi zaľúbilo.“ O zbožnej duši môže Boh to isté povedať: to je moje dieťa, v ktorom mám zaľúbenie. Milujem deti.

18.3 Služba Bohu

Náboženstvo je akt spravodlivosti vo vzťahu k Bohu. Boh má právo na našu službu. Kto slúži? Neveriaci človek na to nemyslí. On je na to disponovaný, aby bral. Stále berie všetky Božie dobrodenia a stále je mu málo. Život, zdravie, sily, čas, peniaze, každodenný chlieb... Kto je ten človek, ktorý nespláca urobený dlh? Ktorý, povolaný do služby, neslúži? Sú iní ľudia, veriaci, ktorí svoje záväzky plnia, Boh volá - idú a slúžia. Rôzne sú charaktery, schopnosti tých, ktorí pracujú vo vinici. Slúži sluha, otrok, nájomník, syn... Kto slúži najlepšie? Sluha môže byť svedomitý, robí to, čo mu kážu. Nekradne, veci neničí, je úctivý, svedomito pracuje. Ale neprekročí hranicu rozkazu - robí len to, čo mu prikážu, nič viacej. Nájomca, otrok - tiež slúžia, jeden i druhý, ale už horšie ako verný sluha. Pánove záležitosti ich nezaujímajú - prešiel deň, žiadame mzdu. Niet tam lásky. Ani voči pánovi, ani k práci. Je tu len strach, aby ich neprepustili z práce... Milujúci syn je niečo celkom iné. Pracuje pre otca, plní jeho želanie, nikdy nemyslí, že veľa urobil. Nepocituje únavu, lebo láska mu dáva sily. Zabúda na seba a myslí len na otca a na jeho problémy. A ak sa bojí, tak len toho, že sa azda dosť nepodobá otcovi. Opýtajme sa, či je šťastný - začuduje sa, že sme sa niečo také vôbec opýtali!

Človek nikdy na zemi nie je šťastnejší ako vtedy, keď si nadobudol opravdivú zbožnosť. Rád, ochotne slúži Bohu, z presvedčenia, prirodzene, bez námahy. Nikdy nenarieka, nikdy sa nestázuje. Povinnosti plní s jasným cieľom, s rozžiarenou tvárou, s radosťou v duši. Človek opravdivo zbožný nachádza v Božej službe veľa radosti. Sv. Alžbeta sa takto modlila: „Bože, čo ma dnes stretne, neviem. Viem len toľko, že nič sa nestane, čo by si Ty nepredvídal od večnosti! To mi stačí, aby som bola celkom spokojná!“ Istá umelkyňa hovorila: „Môj Bože, dnes budem veľmi zaneprázdnená. Nebudem mať čas myslieť na Teba. Preto Ty myslí na mňa!“ Koľko dôvery je v tomto vzťahu dobrého dieťaťa voči najlepšiemu Otcovi! „Ak sa nestanete ako deti...“ Buďme deťmi!

Aj na Máriu sa vzťahujú tieto slová. Mária bola najmilšou dcérou nebeského Otca, najmilšou Matkou Božieho Syna, najsladšou nevestou Duchu Svätého, po všetky časy, na celú večnosť, najmilšie Božie dieťa. Jej zbožnosť nebola falošná. Bola to zbožnosť najdokonalejšia, lebo bola rozumná, milá, oslňujúca, solídna - taká, akú nikdy nestretáme v nebi ani na zemi. Zbožnosť je zjednotením mysle, pocitov, celého života - s myšlienkami, pocitmi Boha. Zbožnosť - to je Boh, ktorý žije a účinkuje v nás. Kde mimo Márie môžeme nájsť takúto zbožnosť?

Mária! Ty poznáš naše slabosti. Ale poznáš aj našu dobrú vôľu. My vieme, že zo všetkých vecí na tomto svete najdôležitejšie sú záležitosti našej duše. Vypros nám tú milosť, aby sme pochopili, že každý deň je nám daný na to, aby sme sa stávali vždy lepšími a dokonalejšími.

Svätá Mária, Matka Božia, oroduj za nás. Amen.

19 EUCHARISTIA

„V tej Hostii je Boh živý, hoc ukrytý, lež pravdivý!”

V rodine zomrela matka. Zostalo dieťa - sirota. Otec druhý raz uzavrel manželstvo. Myslel si: dieťa bude mať druhú matku. Ale tá druhá nebola dieťaťu matkou. Trýznila ho, bila, nakoniec sa rozhodla, že ho umorí hladom. Mučené hladom raz zvolalo: „Mama, aspoň odrobinku chleba!” Ale mama to nepočula. Dieťa umrelo od hladu. Nad hrobom sa kňaz modlil: „Otče náš...” Keď vypovedal slová: „Chlieb náš každodenný...” ukrutná učiteľka vykrikla: „Mama, aspoň odrobinku chleba!” Pobláznená, zbavená zmyslov, odvtedy stále opakovala: „Mama, aspoň odrobinku chleba...”

19.1 Chlieb života

Pán Ježiš učil, trpel a zomrel. Keby nič viac neurobil, aj tak by to bolo nekonečne veľa. Ale v našich srdciach by bolo nekonečne prázdno. Tridsaťtri rokov života, potom Kristova smrť, uskutočnené dielo vykúpenia. Kristus vstal zmŕtvych, vstúpil do neba... a nechal nás samých. Čo by s nami bolo, keby sme nemali Eucharistiu? Aký by bol náš dočasný život bez tohto pokrmu pre život večný? Bez Chleba večného života? Eucharistia je neoceniteľným Božím darom pre ľudstvo. A neoceniteľný je aj spôsob, akým je nám tento dar daný. Ľudia bývajú na celej zemeguli, jedno pokolenie strieda druhé - a Pán Ježiš slúži všetkým, kdekoľvek sú kresťania, všade, pre všetkých je pripravený Pánov stôl. Duše prosia o malú smidku chleba a Cirkev im dáva do sýtosti. „Vezmite a jedzte, to je moje telo... Kto je moje telo a pije moju krv, bude mať večný život,” povedal Kristus.

Nekonečne veľký Boh. Človek nekonečne malý. A predsa žiaden človek nesmie umierať od hladu. Hlbokú priepasť medzi človekom a Bohom preklenuje nekonečná Božia Láska. „Miloval ich... až do krajnosti ich miloval” (Jn 13,1). „Ako sa odvdáčim Pánovi za všetko, čo pre mňa urobil?”

19.2 Eucharistia

Toto slovo znamená vďakvyzdávanie. Ďakuje niekto? Anjeli pozerajú, uchvátení sú Božou Laskou, Múdrostou, Mocou... ďakujú v mene celého ľudstva. Ale najviac je uchvátená a najviac ďakuje Mária. Tak dobrej Matke nemôže byť ľahostajný osud detí. Ona na nás myslí, počúva, zaujíma sa o nás.

Neznámy maliar namaľoval obraz: Mária sedí a na kolenách drží malého Ježiša. Akýsi chlapček, sirota, vidí to, nespelo sa približuje, zvedavo a pozorne pozerá... Mária ho zbadala, blahovoľne sa usmieva, podáva svojho Ježiška chlapčekovi a hovorí: „Vezmi ho! On je pre teba!” Očarujúci obraz. Pre teba, pre neho, pre mňa, pre nás. Môžem povedať: „Môj Ježišu!” Koľko zázrakov máme v našom náboženstve... ?

Či si môžeme predstaviť, aká šťastná musí byť Mária, keď vidí, že Eucharistia vychováva mučeníkov, posilňuje panny, vychováva svätých? Keď vidí, že vďaka Eucharistii jej deti žijú akoby v náručí jej Syna? Že tam nájdú silu, odvahu? Že budú môcť odporovať pokušeniu, premáhať satana a vystupovať po stupienkoch dokonalosti?

Prijímame telo Pána Ježiša. A odkiaľ vzal Ježiš svoje telo? Z Márie! Preto Kristovo telo je telom Márie. Za Eucharistiu vďačíme Márii! Ježiš mohol urobiť to, čo urobil, pretože Mária súhlasila a povedala: „Nech sa mi stane podľa tvojho slova.” Keď kňaz rozdáva sv. prijímanie, hovorí: „Telo Kristovo.” Keby Mária zostúpila z neba a rozdávala sv. prijímanie, mohla by hovoriť: „Telo môjho Syna.”

Mária miluje eucharistického Ježiša ako svojho Syna a svojho Boha a chcela by ho na všetkých oltároch sveta obklopiť najúprimnejšou láskou. Preto k nám hovorí: „Milujte môjho Syna!” Cirkev rozumie tejto Máriinej výzve, preto mariánske pobožnosti spája s eucharistickými pobožnosťami. A všade, kde sa Mária zjavila, neraz na jej výslovné pranie stavali sa kostoly, baziliky a tam aby Mária bola uctievaná spolu s Ježišom.

Nech nám Boh vystačí. Ten Boh, ktorý sa k nám tak priblížil: pokrmom sa stal. Eucharistia - vzdávanie vďaky. Ak sme doteraz málo ďakovali za Najsvätejšiu Sviatosť, za to, že Ježiš zostáva s nami deň a noc ako väzeň Lásky, ďakujme mu spolu s Máriou. A prosme ju, aby Ona spolu s nami ďakovala i v našom mene. Ona to lepšie urobí ako my, hriešnici.

Mária! Nikto tak nemiloval Ježiša ako Ty! Nikto toľko ako Ty pre Ježiša neurobil. I my sme tak často chladní, studení, roztržití... Daj nám niečo z vrúcnosti Tvojho ducha. Ty vidíš naše nedostatky, vieš, čo nám chýba - Ty to všetko doplň: to, o čom vieme i to, o čom nevieme.

Svätá Mária, Matka Božia, oroduj za nás! Amen.

20 KŇAZ

„Keby sme ho na zemi porozumeli, zomreli by sme nie zo strachu, ale z lásky.” (sv. Ján Vianney)

Istý kňaz, znechutený, chcel opustiť svoju bezbožnú farnosť, ktorej bez akéhokoľvek úspechu zasvätil desať najkrajších rokov svojho života. Spovedník mu poradil, aby išiel pred bohostánok a čakal na odpoveď Božského Majstra. Keď kľáčal v tichej samote kostola, zdalo sa mu, že počuje jemnú výčitku: „Ty odídeš a ja musím zostať!” Kňazovo srdce prenikla ľútosť, oči sa naplnili slzami - rozhodol sa zostať. Toto jeho rozhodnutie bolo zakrátko odmenené nečakanými obráteniami. Iný kňaz, starček, modlil sa v kostole, kľáčal pred oltárom, potom si sadol na stupne, zadriemal a zaspal. Našiel ho tam kaplán, mladý, plný života. Pozerá, prebudí starčeka a pohoršený hovorí: „Ako môže farár spať pred bohostánkom?” A staručký kňaz odpovedá: „Myslel som si, že verný psík si môže zdriemnuť pri nohách svojho pána!” Mladý kňaz sa zahanbil a prosil o prepáčenie svojej netaktnosti... Pri nohách svojho Pána!

20.1 Kristus Veľkňaz

Len Kristus v sebe spája dve krajnosti: Je Bohom a je človekom. Patrí dvom svetom: je z neba a je zo zeme. Je jediným, skutočným Kňazom v celom význame tohto slova.

Ale Boh si neskoršie vyvolil istých ľudí, ktorí prijali sviatosť kňazstva, majú účasť na Kristovom kňazstve. Ako Kristus opakujú udalosť Poslednej večere, prinášajú obetu na oltári, učia ľudí o najdôležitejších veciach, o ich večnom význame a o ceste, ktorá k ním vedie; žijú uprostred ľudí, všade, kde idú, prinášajú trochu pokoja, radosti a Božieho ideálu. Ako Kristus aj oni sa zriekajú ľudských radostí a spolu s Ním sú najväčšími dobrodincami ľudstva. Ako Krista aj ich milujú synovia svetla, a ako On tak aj oni sú často nedocenení, pohŕdajú nimi, očierňujú ich...

Kristus sám vyvolil apoštolov, pripravil ich ako majú pracovať, na konci života dal im svoju moc. Na Zelený štvrtok, kedy ustanovil Eucharistiu, povedal: „Toto robte na moju pamiatku!” (Lk 22,19). Vtedy dostali moc slúžiť sv. omšu. Po svojom zmŕtvvychvstaní vošiel do Večeradla a povedal: „Ktorým hriechy odpustíte, budú im odpustené...” (Jn 20,23). Vtedy im dal moc rozhrešovať. V deň svojho nanebovstúpenia povedal: „Idte a učte všetky národy a krstite ich...” Dal im moc, poslanie učiť a posväcovať duše. Potom povedal: „Hľa, ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta” (Mt 28,19-20).

Apoštoli poslúchli Krista, vkladali ruky na tých, ktorí mali byť ich nástupcami, takto im odozdávali moc, ktorú dostali od Krista. Ceremoniál vkladania rúk sa stal obradom všetkých kňaz-

ských svätení (1 Tim 5,22). Týmto spôsobom Kristom ustanovené kňazstvo prechádza cez všetky stáročia a prišlo až k nám a bude trvať až do konca sveta. Byť povolaným ku kňazstvu znamená poctu a slávu. Kňazi sú rozdávatelmi Božích tajomstiev (1 Kor 4,1), pastiermi, lekármi duší, učiteľmi najpravdivejších právd, svetlom sveta. Niet spoločnosti bez náboženstva, niet náboženstva bez kňazstva. I keď je náboženstvo falošné, modloslužobné, predsa má kňazov, hoci sú falošní. Naše náboženstvo je pravdivé, Kristovo, naši kňazi sú predĺžením Kristovho kňazstva. Pracujú podľa jeho príkazu a pre neho. Pracujú, aby spasili veriacich; veriaci sa môžu posvätiť len sviatosťami, ktoré jedine kňazi môžu udeľovať - s Kristom najväčší dobrodinci ľudstva!

Farnosť Mont Notre-Dame, diecéza Soissons, má veľmi pekný kostol, ale farníci svoje náboženstvo nepraktizujú. Zasadala Mestská rada a ako hosť sa zúčastnil knieža A. Poniatovski. Na zasadaní si sťažovali na mládež, že je roztopašná, neposlušná, klame, kradne, nič poriadne nevie urobiť... Hosť požiadal o dovoľenie hovoriť: „Tu v meste máte človeka, ktorý môže urobiť veľmi veľa a urobí to zadarmo. Nič vás to nebude stáť. Je to váš farár. Pošlite k nemu svoje deti a on im povie, čo a ako treba robiť; že si treba uctiť rodičov a starších, nekradnúť, neklamať... Zadarmo! Pošlite k nemu svoje deti!” „Áno, je to pravda,” hovorili radní otcovia, kývajúc hlavami. Robili dojem, akoby o tom len prvý raz počuli. A predsa farár je tu už mnoho rokov... Pripravený k službám! Hľa, ovocie laicizácie.

20.2 Kristov kňaz

Jeden človek v dedine, v mestečku. Kristov kňaz. Kňaz je človekom, ale výnimočným. Je spomedzi ľudu a pre ľud, ale vyvolený Bohom a pre Boha. Je pomocníkom Boha, jeho spolupracovníkom. Jeho svätá hodnosť vyvyšuje ho nad kráľov, nad anjelov a v istej miere i nad Máriu. Nedivme sa: dokonca aj nad Máriu! Mária nám dala Ježiša jeden krát - kňaz nám dáva Ježiša každý deň; Mária nám dala Ježiša, ktorý trpel a umrel - kňaz nám dáva Ježiša osláveného, nesmrteľného. Mária nám dala Ježiša, ktorého bolo možno vidieť, počuť, dotknúť sa ho - kňaz nám dáva Ježiša, ktorého môžeme prijímať ako pokrm pre svoju dušu. Mária sa za nás prihovára - kňaz hovorí: „Ja ťa rozhrášujem...” Známe sú slová sv. Jána Vianney: „Choďte sa spovedať k presvätej Panne alebo k anjelom - dajú vám rozhrášenie? Nie! Či vám dajú Pánovo telo a krv? Nie!” Presvätá Panna nemôže sprevádzať svojho Syna na oltár, aby premenil hostiu a víno na svoje telo a krv. Podobne anjeli. Kňaz, hoci by bol veľmi jednoduchý, môže vám povedať: „choďte v pokoji, odpúšťam vám hriechy!” Ach, aký veľký je kňaz! Keby sme ho na zemi porozumeli, zomreli by sme nie zo strachu, ale z lásky!

20.3 Kňaz - človek.

„Z milosti Božej som tým, čím som,” musí povedať každý kňaz so sv. Pavlom (1 Kor 15,10), povolaný k vykonávaniu najsvätejších tajomstiev, sám je mizerný, slabý, hriešny! Sprostredkuje spásu druhým a ako sv. Pavol bojí sa, aby iných učiac sám nebol zatratený (1 Kor 9,27).

Kristov kňaz nemôže nebyť Máriiným kňazom. Je závislý na Márii a Márii zvláštnym spôsobom patrí. Najvyšší Kňaz, Ježiš, je Synom Márie. Bez Márie by nebol ani Synom, ani najvyšším Kňazom. Inými slovami: najvyššie Kňazstvo je závislé na Márii. A teda i tí, ktorí majú účasť na Kristovom kňazstve, závislí sú na Márii! Jej patria!

Petrovi Pán Ježiš zveril Cirkev, Jánovi svoju Matku. Hľa, Matka tvoja! Ján, ako vieme, reprezentoval celé ľudstvo. Teda každý človek, zvlášť každý veriaci, patrí Márii. A neslobodno na to zabúdať, že Ján bol kňazom. Teda kňazom Pán Ježiš odovzdal Máriu ako Matku a taktiež ich odovzdal Márii. V tomto duchu písal aj Pius XII.: „Túžime zveriť kňazov celého sveta Božej Matke!”

Mária nebola kňazom, ale je vzorom pre všetkých kňazov, lebo má čnosti, ktoré každý katolícky kňaz má mať. Prvou kňazskou čnosťou je zbožnosť. Či je, či môže byť niekto zbožnejší ako Mária? Kňazskou čnosťou je umŕtvenosť, pripravenosť k obeti. Pri kňazských sväteniach hovorí biskup:

„Nech váš život odzrkadľuje Kristovu smrť, ktorú budete sprítomňovať vo sv. omši. Nech umrú vo vás vášne a každá žiadostivosť!“ Touto obetou je na prvom mieste čnosť čistoty. Či v tejto oblasti vystúpil niekto vyššie ako Mária? Ona je Panna nad pannami a - ako hovorí sv. Ambróz - Majsterkou, Učiteľkou panenstva! Obetou je ďalej chudoba. Sloboda od materiálnych záväzkov. Či tu tiež nie je vzorom Mária, „nekonečne bohatá, lebo je zároveň nekonečne chudobná“ - ako hovorí Péguy? Ďalšou obetou je duch poslušnosti. Každý človek, čím skôr kňaz, musí byť poslušný Bohu, predstaveným, duchovným vodcom. Aký príklad tu dáva Mária, pokorná Pánova služobnica! Kňazskou čnosťou je horlivosť za Božiu slávu, za spásu nesmrteľných duší.

Či prejavil niekto z ľudí väčšiu horlivosť než Mária, ktorá dala vlastného Syna, aby vykúpil svet a zbavil ho hriechu - a sama sa stala Spoluvykupiteľkou?

Kristov kňaz nemôže nebyť Máriiným kňazom. Kňaz je prostredníkom medzi Bohom a ľuďmi. Mária je taktiež Prostrednicou, a - hneď to povedzme - lepšou! Jej prostredníctvom má väčší dosah, väčšiu pôsobivosť, väčšiu šancu na dobrý výsledok. Lebo Mária sa obracia na hlavného Prostredníka, ktorým je jej Syn. Mária je Matkou Cirkvi. Kňaz je služobníkom tejto Cirkvi, či Matka a služobník, pracujúci pre tú istú inštitúciu, môžu žiť tak, akoby sa nepoznali?

Mária! Bdej nad svojimi kňazmi, ktorí pracujú na slávu Tvojho Syna a pre naše spasenie!
Svätá Mária, Matka Božia, oroduj za nás. Amen.

21 DUŠA

„Niet nič cennejšie nad ľudskú dušu. Je hodnotnejšia ako celý svet.“

21.1 Moja duša

Tvoja duša je tvojím vlastníctvom. Ona je viacej tvojím vlastníctvom ako tvoj dom, ktorý si kúpil, ako záhrada, ktorú obrábaš, ako šaty, ktoré nosíš. Dom, záhrada, šaty môžu zmeniť majiteľa. Tvoja duša nikdy majiteľa nezmení. Tvojou je teraz a tvojou zostane na veky! Keď niečo dobré robíš pre svoju dušu, to pre seba robíš. Keď niečo zlé robíš pre dušu, páchaš zlo na sebe samom. Tvoja duša - to si ty. Niet rozdielu medzi tebou a tvojou dušou! Azda povieš: „Seba vidím v zrkadle, dušu však nevidím.“ Dobré! Ale keď umrieš, či uvidíš seba samého? Môžu ti dať zrkadlo do truhly, nič neuvidíš...

Dušu nevidíš. Či vidíš rozum? A predsa on je. Nevidíš svoje myšlienky a predsa ony sú. Môžeš ich vyjadriť slovami, dokonca napísať na papier. Dušu nevidíš! Vezmi prázdnu fľašu, pozri do nej. Kedysi v nej bolo víno, teraz ani kvapka. Vlož prázdnu fľašku do vody: voda vteká do fľaše, vzduch z fľaše uniká, aby urobil miesto vode. Vzduch bol vo fľaši a ty si ho nevidel... Je mnoho vecí, ktoré nevidíme a ktoré predsa jestvujú. Podobne je to s našou dušou. Je neviditeľná, lebo nemá farby, nemá rozmery, nemá tvar: je duchom!

21.2 Čo je duša?

Opýtali sa jedného chlapca: „Čo je duša?“ Odpovedal: „Vták v kletke.“ Dobrá odpoveď. Keď sa kletka zničí, vták vyletí. Sv. Benedikt, keď zomrela jeho sestra sv. Scholastika, videl ako jej duša odletela v podobe bielučkej holubice do neba. Vták, ale vták neobyčajný, lebo je nesmrteľný. Neumiera!

A vieme aká je cena tohto vtáka? Nekonečná! Celý svet nemá toľko peňazí, aby kúpil jednu ľudskú dušu. Prečo je taká drahá?

a) Lebo je jedna.

Nemáš dve alebo tri duše. Máš ju len jednu. Posledná kniha nejakého vydavateľstva alebo zriedkavý obraz - ako veľmi sa cenia? Hovoríme, že sú to „unikáty“. Niekedy nejaká poštová známka stojí stotisíce, lebo je to - unikát! Pre mňa moja duša je tiež unikátom! Tvoja duša je tiež unikátom! V Ton Kine, v Indočíne, zavolali sedemnásťročného kresťana pred mandarína. Volal sa Moi. Bol pekne urastený, vzorne oblečený, inteligentný, preto mandarín chcel zachrániť jeho život. „Pošliap tento kríž,” vravel mu, „dám ti hrabu striebra.” „Málo,” odpovedal mladík. „Teda dám ti hrabu zlata.” „Ešte málo.” „Koľko by si chcel?” „Daj mi toľko, aby som si mohol kúpiť novú dušu, keď tú, ktorú mám teraz, stratím...” A mládenec odvážne vystúpil na popravisko. - Máme jednu dušu!

b) Pán Ježiš povedal:

„Vyšiel som od Otca a prišiel som na svet, a zasa opúšťam svet a idem k Otcovi” (Jn 16,28). Naša duša môže povedať to isté. Ona taktiež vyšla od Boha, prišla na svet, znova opustí tento svet a vráti sa k Bohu. Či chápeme cenu našej duše? Jej pôvod? Boh! Jej cieľ - Boh! Jej pokrm - Boh! Jej cena - Krv Boha Ježiša Krista, ktorá má nekonečnú cenu a hodnotu. Takú hodnotu má naša duša. Aby ju Boh vyslobodil z rúk satana, opustil svoje nebo, svoju slávu., viedli ho ako zločinca pred súd, súdili ho, tupili. Skryl svoju silu, svoju moc, dovolil, aby ho pribili na kríž, vystavil sa hanbe, posmechu, potupe. Čím je slnko pred dušou? Čím sú pred ňou milióny hviezd, čím zem so svojím bohatstvom? Čím oceány so svojimi pokladmi? Tam pri stvorení stačilo jedno slovo. Tam Boh nikde nedal svoju Krv. Za duše - áno! Krv a život nekonečného Boha! Hľa, cena našej duše. Cena nekonečná!

21.3 Matka Božej milosti

Kristus prišiel na svet, aby zachránil duše, aby im dal nadprirodzený život, čiže život v posväcujúcej milosti. Vrátiť to, čo vo chvíli stvorenia mali od Boha a čo stratili prvotným hriechom. Prirodzený život má duša vždy, nadprirodzený život len vtedy, keď je v stave milosti. Aby sme pochopili, aký je jeden i druhý druh života, použijeme príklad: tieň a slnko. Aký je ohromný rozdiel pozeráť tu a pozeráť tam. Alebo krajina v tme a tá istá krajina v záplave žiariaceho slnka. A rozdiel medzi obidvoma druhmi života duše je mnohonásobne väčší. Sv. Bonaventúra hovorí: „Ak by len jedna duša v posväcujúcej milosti postavila sa na miesto slnka, bolo by na svete tisíc krát viac svetla a jasnosti.” A predstavme si: túto Božiu milosť zaslúžil nám Pán Ježiš. A Mária je Matkou Božej milosti. Jej neustálym úsilím je vyvádzať duše z temnoty hriechu, aby ich obliekla do žiarivých, zlatistých šiat Božej milosti a predstavila ich Bohu. Matka Božej milosti!

a) Mária je na svete jediným stvorením, ktoré nikdy nemalo najmenší hriech. Do tejto výnimočnej duše uložil Boh všetky poklady, dary a milosti, aké vlastnila Múdrost' a Moc nekonečného Boha. Preto je Matkou Božej milosti!

b) K žiadnemu stvoreniu sa Boh nepriblížil tak, ako sa priblížil k Márii. Toto výnimočné zbratanie sa Boha s Máriou dáva jej výnimočnú vládu nad ľudskými dušami. Mária nebola len pre seba plná milosti, ale plná milosti je aj pre nás. Všetky milosti, ktoré Boh dáva dušiam, prechádzajú cez ruky Márie (sv. Bernard). Ona ich rozdeľuje komu chce, ako chce, kedy chce a koľko chce. Samozrejme, že vždy v súlade a Bohom. A keď si Mária berie milované duše do svojho vlastníctva, tak nie preto, aby si ich ponechala pre seba, ale preto, aby ich formovala, zušľachtila, posvätila, aby ich obliekla do šiat milosti a urobila hodnými pre Boha. A potom aby ich odovzdala Bohu ako vlastníctvo. Ako Ježiš cez Máriu prišiel k nám, tak my sformovaní Máriou môžeme ísť k Ježišovi. Matka Božej milosti!

c) Anjel povedal Márii: „Neboj sa, Mária, našla si milosť u Boha” (Lk 1,30). Čo znamenajú slová: „našla si milosť”? Či Mária niekedy stratila milosť? Musela hľadať, aby ju našla? „Nie,” odpovedá sv. Bernard, „ona našla milosť, ktorú iní stratili.” Našla milosť, ktorú stratil hriešnik, keď sa vzpriečil Bohu, ktorú stratilo ľudstvo, keď sa vzbúrilo proti Bohu, Boh pre toto ľudstvo zostúpil m neba, ale Mária dala mu telo, aby mohol trpieť a umrieť a pod krížom sama napomáhala dielu vykúpenia, preto pri získavaní milosti bola činná! S Ježišom a cez Ježiša znovu získala milosť, ktorú

Ľudstvo stratilo! I dnes hospodári a rozdáva milosti, i dnes nijaká duša nemusí hynúť od hladu, lebo má chlieb z neba. I dnes nijaká duša nemusí byť obnažená, lebo Mária je vždy pripravená obliecť ju do najzáračnejších šiat milosti. Matka Božej milosti!

Mária! Zaslúžili sme si, aby nás Boh trestal! Ale k Tebe, ako k Matke sa obraciame! Staraj sa o naše duše a daj im to, čo potrebujú: svetlo, pomoc, zachráň ich...

Svätá Mária, Matka Božia, oroduj za nás! Amen.

22 PRAVDA

„Je pravda, že sa narodila Pravda a že Stvoriteľ sa stal stvorením?“ (Norvid)

„Pravda je svätá vec. Vážte si pravdu! Nezrádzajte ju!“ tak hovoril pápež Ján XXIII. Sú takí, čo pravdu prenasledujú: chceli by ju zničiť, zabiť. Vedia, čo robia? Ľahšie je zhasiť slnko, ako zabiť pravdu! Učiteľ odstránil z triedy kríž - zvíťazil nad pravdou? Pravda bola pred ním a bude i po jeho smrti! Nad pravdou by zvíťazil len ten, kto by zvíťazil nad Bohom. A možno zvíťaziť nad Bohom? Nezvítazia nad ňou ani všetky pekelné mocnosti!

22.1 Pravda

Pravda je súlad toho, čo sa hovorí, s tým, čo je. Pravda môže byť matematická, vedecká, politická, náboženská... Pri lete na mesiac celý svet obdivoval dokonalé počítače Američanov, pri tak obrovských vzdialenostiach počítali sa minúty, neraz sekundy. Matematická pravda dáva veľkú istotu. Vo vedeckej pravde sa často objavujú hypotézy, domnienky. Preto vedecká pravda nie je vždy istá. V politike je to ešte horšie. Tam ľudia často chcú oklamať a aj vedome klamú. Ktosi povedal, že kto nevie klamať, politikom nemôže byť. To je smutné, že klamstvá z politiky prechádzajú do každodenného života. Tu má korene to strašné klamanie, ktoré je hanebnou pliaga dnešných čias. Nie vždy je ľahko poznať pravdu. Súdy vyšetrujú, skúmajú, vypočúvajú svedkov a vynesú výrok - nespravodlivý. Videlo sa im - a predsa to nebola pravda. Tu má svoj počiatok staré príslovie: Poznať pravdu je tak ťažko, ako v tmavej izbe chytiť čierneho kocúra, keď tam kocúr ani vôbec nie je.

22.2 Náboženská pravda

Ona je najdôležitejšia pre každého človeka. My túto náboženskú pravdu máme. Boh nám ju zjavil, avšak to nie je naša zásluha. Je to Božia dobrota. Náboženské pravdy sme si my nedali, neobjavili, nestvorili sme ich. Ak nám ich Boh dal, sme voči nemu zaviazaní. A voči pravde? Naše záväzky voči náboženskej pravde sú nesmierne dôležité:

a) Treba ju milovať. Tu treba zdôrazniť, že veľa je tých, ktorí nemilujú Boha. Boja sa, že prijať náboženskú pravdu znamená prijať na seba isté záväzky, ktoré sú neprijemné ľudskej prirodzenosti. Preto hovorí sv. Pavol: „Odvrátia sa sluchom od pravdy a obrátia sa ku všelijakým rozprávkam...“ (2 Tim 4,4).

b) Treba mať odvalu hovoriť pravdu, lebo len pravda má právo existencie. Sv. Ján Krstiteľ bol vo väzení. Prečo? Lebo povedal Herodesovi pravdu: „Nie je ti dovolené žiť so ženou svojho brata!“ Herodes sa nahneval, vrhol ho do väzenia a odsúdil ho na smrť. Niekedy je nebezpečné povedať pravdu. Aj príslovie hovorí: „Keď niekto povie pravdu, hneď mu dajte koňa.“ Keby Ján mal koňa, iste by neutekal, lebo len malí ľudia sa boja. A Ján bol veľký!

c) Pravdu treba poznať. Náboženská pravda je takého druhu, že v hlavných rysoch ju môže poznať aj malé dieťa. Ale dospelý človek s vedomosťami malého dieťaťa nemôže kráčať životom. Svoje náboženské vedomosti si musí rozširovať a prehlbovať. Pascal hovorí: „Pokrstený človek musí

sa stávať kresťanom každodenným krstiením svojej duše, svojej ľudskej prirodzenosti a jej pocitov. Čím viacej poznáme náboženskú pravdu, tým viacej si ju zamilujeme!”

d) Náboženskú pravdu treba prijať rozumom a vierou. Sám rozum nestačí, lebo sú tam tajomstvá, ktoré rozum nemôže pochopiť, nemôže ich obsiahnuť. To sa môže stať len svetlom viery. Preto Boh nežiada, aby sme filozofovali, ale aby sme verili!

e) Podľa pravdy treba žiť! Zlí duchovia poznajú naše náboženstvo a - ako hovorí sv. Jakub (2,19) - „veria”. Čo im to pomôže, keď príkazy viery už plniť nemôžu?

22.3 Náboženská pravda v živote Márie

Najlepšie zo všetkých ľudí záväzky voči náboženskej pravde plnila Mária. Mala lásku k pravde? Ani na chvíľu nemožno pripustiť, že by Mária zradila pravdu a vstúpila na cestu klamstva. Ako by sa to mohlo stať? Predsa otcom klamstva je satan (Jn 8,44). Mária tak milovala pravdu ako nikto iný. Pripomeňme si: Pán Ježiš zjavenú pravdu nám nielen priniesol, ale stojí uprostred nás ako „Pravda”! „Ja som cestou, pravdou a životom,” povedal o sebe (Jn 14,6). Mária je Ježišovou Matkou a teda Matkou Pravdy. Zaiste nie v tom význame, ako by pred Máriou pravda nejestvovala, ale preto, že Pravda sa zjavila v Ježišovi, ktorý je Synom Márie. Milujúc svojho Syna Mária milovala Pravdu! Kto by zmeral stupeň lásky, aký mala Mária voči Ježišovi, ten by zároveň poznal stupeň jej lásky voči Pravde. Ale toto nedokáže nikto z ľudí ani z anjelov.

Mária poznala Pravdu lepšie než všetci doteraz žijúci teológovia v Cirkvi. Predsa stále bola s Ježišom - vyše tridsaťtri rokov...

Ježiš povedal apoštolom: „Obhajca, Duch Svätý, ktorého Otec pošle v mojom mene, ten vás naučí všetko a pripomenie vám všetko, čo som hovoril” (Jn 14,26). Duch Svätý zostúpil aj na Máriu a to trikrát: najprv vo chvíli jej počatia, aby ju ochránil pred hriechom a obohatil plnosťou milosti; potom vo chvíli zvestovania, keď jej archanjel Gabriel povedal: „Duch Svätý zostúpi na teba”; a na Turíce, kedy spolu s apoštolmi dostala Ducha Pravdy - povedal by som, že predovšetkým Ona ho dostala. Ona totiž najviac dostala. Tá, ktorá bola najviac pripravená a mala splniť najväčšiu úlohu v živote Cirkvi. Mária je Kráľovnou apoštolov, robí viacej a plní dôležitejšie úlohy ako apoštoli.

Počas života, kedy apoštoli prichádzali k Márii prosiť o radu, vedeli, že nájdu u nej autentické Ježišovo zmýšľanie. A počas storočí? Nikto nevie, koľko duší usmernila na cestu pravdy! Koľko bludárov obrátila, koľko pútnikov, ktorí prišli len zo zvedavosti, len pozrieť - priviedla do spovednice a k Pánovmu stolu, koľko povolání vzbudila?

V minulom storočí jeden zázrak rozrušil hladinu celého katolíckeho i židovského sveta. Mladý Žid z Paríža, Alfons Ratisbone, vrátil sa do katolíckej Cirkvi, napriek tomu že bol fanatickým nepriateľom katolíckej viery. Od svojho priateľa baróna de Boussiére - hoci s ironickým posmeškom - prijal Zázračný medailón. Išli spolu do Ríma. Tam v kostole de La Pratte mal čakať na svojho priateľa. Bolo práve poludnie. V kostole sa náhle zotmelo a len z kaplnky sv. Michala archanjela vychádzalo svetlo. Podišiel tam a uvidel, ako od oltára akoby sa oddelila postava Nepoškvrnenej Božej Matky, celá v žiariacich lúčoch, tak ako to vidno na medailóniku - a usmievala sa na neho. Matisbone si kľakol, zložil ruky a zostal akoby v extáze. Dlho to trvalo? Prišiel barón de Boussiére... „Čo je? Videl si Máriu?” „Áno. Videl som. Nič mi nepovedala, ale všetkému som porozumel.” Prijal krst, stal sa kňazom a celý život pracoval na obrátení Židov. V Ain-Karem, v Palestíne, je jeho hrob a na ňom je nápis: „Mária, pamätaj na svoje dieťa, ktoré je sladkou korisťou tvojej lásky!” Zachovala sa aj jeho izba.

Mária! My sme taktiež Tvojimi deťmi. Vypros nám ducha pravdy, aby sme neúnavne išli cestou Božej Pravdy, dokiaľ nespočinieme tam, kde kraľuje Tvoj Syn, večná Pravda.

Svätá Mária, Matka Božia, oroduj za nás. Amen.

23 DÔVERA

„Blahoslavení, ktorí dôverujú Márii. Ich mená budú zapísané v knihe života.” (sv. Bernard)

23.1 Dôvera voči blízkym

Už sme tak stvorení, že jedni druhým musíme dôverovať. Kde chýba dôvera, život sa stáva neznesiteľným. Sadáme k stolu - dôverujeme kuchárke, že neotrávila obed. Voláme lekára - dôverujeme mu, že chorého nezabije; cestujeme vlakom alebo lietadlom - dôverujeme vlakvedúcemu alebo pilotovi, že nás šťastne dovezú na konečnú stanicu; odovzdávame peniaze do sporiteľne, lebo veríme, že sporiteľňa sa svedomito zachová. Je také príslovie: najlepšie je tá brána zamknutá, ktorú môžeme nechať otvorenú; to znamená, že máme voči ľuďom dôveru. Dôvera však musí byť dvojstranná. Ak ja niekomu dôverujem, tak potom i ten druhý musí dôverovať mne. Teda obidve strany si musia dôveru zaslúžiť. Žena dôveruje mužovi, muž žene: dôvera je obojstranná. Len vtedy bude dom šťastný. Robotník dôveruje zamestnávateľovi, zamestnávateľ robotníkovi, žiak dôveruje učiteľovi a opačne, koľko šťastia môže na zem priniesť toto jediné slovo: „dôvera”.

Malé dieťa má neohraničenú dôveru voči rodičom. Otec, mama sú pre dieťa všetkým, ak sa niečo potrhá, pokazí - mama to opraví, bolí prst, otec ho popúka, už prestane bolieť. Či vždy tak bude? Žiaľ, v neskorších rokoch táto dôvera dieťaťa voči rodičom sa oslabí. Vtedy sú tragédie, ktoré poznáme a stretávame sa s nimi dosť často.

23.2 Boh dôveruje človekovi

Boh nám dôveroval, keď nám dával rozum, mal právo nazdávať sa, že budeme dobre rozmýšľať. Keď nám dával vôľu, mal právo predpokladať, že budeme dobre voliť. Dal nám svojho Syna, Cirkev, sviatosti, vieru, milosť, prisľúbil nám nebo. Mal právo nádejať sa, že budeme využívať tieto poklady, ktoré nám svojím Utrpením zaslúžil... Boh nám bez prestania dôveruje, lebo bez prestania nás miluje, a dôvera je jednou z podob láske. Koľko krát sa v nás už Boh zmýlil? Každý náš hriech je pre Boha akoby novým rozčarovaním. A napriek tomu nám Boh dôveruje a čaká na návrat márnokratného dieťaťa.

Či sa nepatrí na dôveru odpovedať dôverou? Boh je veľký, my sme malí. Boh je silný, my sme slabí; On je svätý - my sme hriešni: malá, slabá, hriešna osôbka - čo môžeme urobiť lepšie, múdrejšie, ako sa oprieť o Pána Boha? Boh je verný, vždy splní svoj sľub. Je tak dobrý, že viac než my chce naše dobro. „Je pripravený dať nám viacej dobra, ako sme schopní prijať,” hovorí sv. Augustín. Odovzdať sa Bohu, jemu dôverovať, to je najväčšia múdrosť. „Ktorí sa bojíte Pána, milujte ho a vaše srdcia dožijú sa jasnosti. Synovia, pohliadnite na dávne pokolenia i vedzte, že nikoho nestihlo pohoršenie a zahanbenie, kto dúfal v Pána” (Sir 2,10-11). „Lepšie je utiekať sa k Pánovi, než dúfať v človeka. Lepšie je utiekať sa k Pánovi, než dúfať v kniežatá” (Ž 18,8-9). A Pán Ježiš hovoril: „Dúfajte, ja som premohol svet” (Jn 16,33). Na smrteľnej posteli ležal sv. Vincent, pobozkal kríž a povedal posledné slovo: „Dôverujem.” Bolo to 27. septembra 1660.

23.3 Máriina dôvera v Boha

Zo všetkých ľudí a anjelov Mária najviac dôverovala Bohu a ona jediná nikdy Boha neklamala. Áno, ale tu ide o nás: či a ako máme Márii dôverovať? Z predchádzajúcich úvah vieme, že Mária je zázrakom dobroty a jej modlitba je všemohúca. Všetko dokáže svojou prosbou. Kto jej dôveruje, nesklame sa, lebo ona môže a chce nám pomôcť.

V jednej poľskej mariánskej pesničke sa spieva: „Keď rozhnevaný Otec bije, šťastný je ten, kto sa utieka k Matke”. Maši otcovia Márii dôverovali a dôverujú aj teraz. Sme presvedčení, že i naďalej budú dôverovať. Ukazujú to v každoročných početných pútiach, zvlášť otcovia rodín k Matke Božej v Piekarach, ako aj do iných mariánskych svätýň, ktoré sú rozsiate po celej našej zemi.

Poznáme modlitbu sv. Bernarda: „Rozpomätať sa, najláskavejšia Panna Mária...” Mária nezabudne... Tu ide o nás. My musíme pamätať, že veky nebolo počuť, aby bol niekto opustený, kto sa k nej utiekal. Svätí na to pamätali, dôverovali Márii. Dôverovať Márii - znamená milovať ju celým srdcom. Tak ako milujeme niekoho, koho vidíme. Dôverovať Márii znamená počítať s ňou tak, ako sa počíta s tým, kto je vedľa nás, pri nás, komu hovoríme, s kým spolu ideme a komu neváhame zveriť všetky svoje tajomstvá. Pán Ježiš hovoril o ôsmich blahoslavenstvách. Sv. Bernard hovorí: „Deviäte blahoslavenstvo znie: Blahoslavení, ktorí dôverujú Márii. Ich mená sú zapísané v Knihe života.”

V čase, kedy Taliansko viedlo vojnu s Habešom, vtedajší habešský cisár Menelik dostal list. List prišiel z Talianska od matky, ktorá sa prihovárala za svojho syna, ktorý bol v habešskom zajatí. „Som len chudobná matka a viem, že môj syn sa nachádza u teba, veľký cisár. Zmiluj sa nad mnou a vráť slobodu môjmu dieťaťu. Prosím ťa o to v mene presvätej Panny. Včera som bola v kostolíku, aby som zapálila sviecu pred jej oltárom. Keď som sa modlila, zdalo sa mi, že Mária sa na mňa usmiala a povedala mi: 'Dôveruj, Menelik ti vráti syna.' Prosím teda v mene Márie, veľký kráľ, aby si prepustil zo zajatia môjho syna.”

Keď sa Menelik oboznámil s obsahom listu, rozkázal priviesť onoho Taliana a prehlásil: „Vraciam ti slobodu, zajtra odídeš. Tu máš peniaze na cestu. Dám ti dokonca aj stráž, ktorá ťa bezpečne prevedie cez púšť. Ale toto povedz svojej matke: 'Nie Menelik ma prepustil na slobodu, ale sama Panna Mária'. Ona je aj mojou Matkou. A keď moja Matka povedala 'áno', ja nemôžem povedať 'nie'! Choď a nech ťa najsvätejšia Panna ochraňuje!”

Mária! Po Bohu do Teba vkladáme najväčšiu nádej. Vyžiadať nám pomoc k zbožnému životu, buď pri našom skone. Buď našou najlepšou Ochrankyňou na Božom súde!

Svätá Mária, Matka Božia, oroduj za nás. Amen.

24 CHUDOBA

„Chceš zdokonaľiť svoju dušu? Ži chudobne!” (Seneca)

24.1 Chudoba

Sú ľudia, ktorí utekajú od chudoby. Rôzne sú druhy chudoby:

a) Chudoba zavinená. Boh povedal: „Budeš žiť z práce svojich rúk” (Ž 128,2). Keď je človek lenivý a uteká od práce, keď sa bojí námahy - vyznáva pritom životnú filozofiu: Dnes užij život! - taký človek musí byť bedár. Dokonca bude žobrákom. Riaditeľ útulku pre najnúdznejších v Krakove raz povedal: „Niektorým chudákom nemôžeme dať ani košeľu, lebo ju predajú, aby si kúpili vodku!” Keby dnes všetci čo do majetku boli rovní, zajtra už rovní nebudú. Lebo jedni, žijúc šetrne, rozmnožia to, čo majú, iní rozhádzu všetko za niekoľko hodín.

b) Chudoba naplánovaná v Božích plánoch. Sú na svete chudobní i bohatí, lebo Boh tak chce i hviezdy na nebi nie sú rovnakej veľkosti. Kvety na lúke sú rôznej farby, majú rozličnú vôňu, jedny sú vzácne, iné menej vzácne..., anjeli sú podelení na rôzne chóry. V tom tkvie najkrajšia harmónia viditeľného i neviditeľného sveta. Podobne na zemi chudobní i bohatí majú tvoriť veľkú harmóniu: bohatý má pomáhať chudobnému, chudobný sa má modliť za bohatého! Čo by to boli za orgány, čo by to bolo za pianino, keby všetky píšťaly, všetky struny boli tej istej dĺžky a hrúbky? Len z rôznorodosti vzniknú predivné melódie, akordy a harmónia. Tak z Božej vôle má byť na zemi medzi ľuďmi. „Chudobných vždy budete mať medzi sebou,” povedal Kristus (Mt 26,11). Teda žiadna ekonómia, žiadny pokrok chudobu zo sveta neodstráni, Boh občas pripustí i nešťastie. Niektorí je bohatý, prichádza katastrofa, požiar, povodeň, zemetrasenie, epidémia, choroba alebo zlodej... Bohatý sa stane žobrákom.

c) Je jedno bohatstvo, ktoré je veľmi biedne. Ako to máme rozumieť? Či môže byť bohatý človek bedárom? Veľmi často! Má veľa, ešte viacej chce, lebo vždy má málo. Práve tá nešťastná túžba mať viac robí ho bedárom.

24.2 Cena chudoby

Sú ľudia, ktorí dokážu ceniť si chudobu, preto ju ochotne prijímajú z vlastnej dobrej vôle.

a) Obdivujeme takú chudobu aj u niektorých gréckych filozofov. Pekná chudoba! Povzbudzuje nás i zahanbuje. Keď Sokrates prechádzal cez trhovisko a videl rozložený rozličný tovar, hovoril: „Márnosť, zbytočnosť!“ Ale najnúdznejší je človek, ktorý tieto veci potrebuje. Keď sa ho opýtali, kto je najbližšie pri Bohu, odpovedal: „Ten, kto najmenej potrebuje, lebo Boh ničoho nepotrebuje.“ Epaminondas, ktorý vydobyl toľko víťazstiev, mal len jedny šaty. Keď ich dal do opravy, musel zostať doma, lebo nemal si čo obliecť. Diogenes býval v svojom sude. Myslel si, že je už dosť chudobný, keď tu zrazu zbadal chlapca, ktorý mal veľmi opuchnutú ruku - vyhodil preto hrnček, ktorý doteraz používal.

b) Boháč môže žiť chudobne. Chudobný kráľ - či svet niečo podobné videl? Áno. Sv. Ľudovít bol francúzskym kráľom. Bol bohatý. Mal paláce a zástupy sluhov, a predsa bol vnútorne chudobný, lebo nebol naviazaný na tieto poklady. Podobne chudobne žil sv. Henrich II., cisár, sv. Alžbeta, sv. Klotilda a mnoho, mnoho iných.

c) Treba pamätať, že bohatstvo je veľkou prekážkou na ceste k spásu. Sám Pán Ježiš povedal, že boháčovi bude ťažko vojsť do nebeského kráľovstva. Apoštolov napomínal: „Neberte si do svojich opaskov zlato, ani striebro, ani peniaze, ani kapsu na cestu, ani dva obleky, ani obuv, ani palicu! (Mt 10,9). A apoštol sv. Pavol povzbudzuje: „Myslite na to, čo je hore, a nie na to, čo je na zemi“ (Kol 3,2). Slávny Sokrates hodil veľkú čiastku peňazí do mora. „Utopte sa,“ povedal, „aby som sa ja pre vás neutopil.“ Dlho, kým bol chudobný, bol dobrý, zbožný, čestný. K pustovníkovi chodil pred i po práci, aby sa s ním modlil. Keď však našiel v kameňolome poklad, ktorý tam ktosi ukryl, vzal ho a začal ho užívať, žil márnotrátne, všetko premárnil, potom kradol, utekal pred políciou a zachránil sa u ... pustovníka. Azda preto, aby sa obrátil? História Eulogiausa sa často opakuje.

24.3 Sľub chudoby

Niektorí sa zavazujú sľubom chudoby, aby tým ľahšie získali čnosť chudoby. Vidíme to u rehoľníkov a v rehoľných komunitách. Sú aj tam bohatí? Áno. Môžu mať milosť, lásku, silnú vieru, zásluhy dobrých skutkov a nádej na spásu. Sú ešte preto bohatí, lebo „nie ten je bohatý, kto všetko má, ale ten, ktorý neveľa potrebuje“ (sv. Ján Chryzostom). Sľuby pomáhajú, aby rehoľník ohraničil svoje potreby. Keď je niekto chudobný z vlastného rozhodnutia, má to, čo chce, a chce len to, čo je.

Švédsky kráľ Gustáv navštívil francúzsku princeznú Lujzu, karmelitánku, v Saint-Denis. Keď v jej cele videl len kríž, stolík a viazanku slamy na dvoch doskách, povedal: „Tu býva francúzska princezná?“ „Áno. Tu spí lepšie ako vo Versailles,“ odpovedala rehoľnica. Keď kráľ opúšťal kláštor, povedal: „Paríž a celé Francúzsko, Rím a celé Taliansko nepovedali mi toľko, čo karmelitánsky kláštor v Saint-Denis.“ Pekná je devíza človeka, ktorý v 17. stor. bol známy svojou rozvážnosťou a múdrosťou: „Chcem málo vecí, a to, čo chcem, chcem veľmi slabo. A keby som sa mal narodiť ešte raz, nemal by som žiadne túžby“ (sv. František Saleský).

24.4 Máriina chudoba.

Na túto tému možno povedať veľa reflexií.

a) Prečo sa Pán Ježiš chcel narodiť v takom čase a na takom mieste? Či nevedel, že urobí Márii mnoho neprijemností? V Nazarete bola prinajmenej izbička, vlastná strecha nad hlavou, kolíska, ktorú by Jozef doista urobil. Žiadne proroctvo nehovorilo, že Kristus sa má narodiť v stajni...

b) A teda prečo, ak Boh zvolil chudobu - prišli Mudrci so zlatom? Zlato komplikuje celú záležitosť. Mária ho prijíma. O Jozefovi evanjeliá na tomto mieste mlčia. Aká je to jemnosť - Jozefova neprítomnosť. Mudrci by ho boli pokladali za otca Dieťaťa - a to by bolo klamstvom. Skoro ako keby nebol - pamätajú len na Matku a Dieťa! Koľko bolo toho zlata? Nevieme. Čo s ním Mária urobila? Exegéti tvrdia, že zlato im veľmi poslúžilo pri úteku a pri pobyte v Egypte. Jeden z veľkých ctiteľov Márie tvrdí, že úžitok z toho mali chudobní... rozdala teda Mária, čo mala chudobným, azda bohatším od seba? Jedno je isté: Mária ani na chvíľu nebola zviazaná s pozemskými pokladmi.

c) Prečo Mária v posledných rokoch, keď bolo veľa ťažkej práce, zvlášť po smrti Jozefa, majúc pri sebe Božského Divotvorcu, nežiadala o zázrak? Mohli jej slúžiť légie anjelov, boli by jej vytvorili istý blahobyt. Na to môže odpovedať sama Mária: Som dosť bohatou, pretože mám Ježiša! Duša, pre ktorú je Boh jediným dobrom, pozerá ľahostajným okom na vonkajšie dobrá a miluje svoju chudobu. Mária bola tisíc krát šťastnejšia od najbohatších ľudí, ktorých stretla v svojom živote, Mária je bohatá, má vieru, lásku, pokoru, ducha modlitby, je plná milosti, plná čnosti a nadprirodzenej krásy. Pán celého sveta je jej synom. Kto z ľudí mohol povedať tak ako Mária: „Môj Ježišu“? Má Ježiša - je bohatá. A svoje bohatstvo nevymení za nijaké poklady sveta. Je bohatá, škoda, že jej bohatstvo je nepochopené a ľudia ho nechcú získavať.

V jednej pesničke sa spieva: „Daruj mi Ježiša, Matka moja...“ Mária, daj, aby som dobre porozumel a s vierou spieval každé slovo tejto piesne. Ty aj autor Nasledovania Krista ma pouča: „Keď budeš vlastniť Ježiša, budeš bohatý. On sám ti vystačí“ (II.,1,2). Daj mi Ježiša!

Svätá Mária, Matka Božia, oroduj za nás! Amen.

25 POVINNOSŤ

„Zaväzuje ma len jeden zákon: splniť svoju povinnosť.“ (August Gomte)

Mal čisté a jemné srdce, šľachetnú dušu a rozhodnú vôľu. Ťažko mu bolo na srdci. Prehltával slzy, ale nechcel sa obrátiť, aby ešte raz pozrel na dom, ktorý opúšťal, bál sa veľkého rozčistenia. Opustil matku, ktorá mu povedala: „Treba ísť, moje dieťa, o niekoľko rokov sa vrátiš k svojej šedivej matke, ktorá na teba bude čakať doma, kde si prežil svoje detstvo, prinesieš jej šťastie na jej posledné dni. Chcela by som ísť s tebou, dieťa moje, ale nemôžem, Preto si pohľadaj priateľa, ktorý ťa bude na ceste sprevádzať. Mladosť priťahuje, mnohí sa prihlásia. Dobre si vyber!“ „Koho si mám vybrať? Koho by si si želala? Ako sa volá?“ Matka posledný raz pobozkala syna a do ucha mu ticho zašepkala meno a niekoľkokrát ho zopakovala. „Sľubujem, mama, sľubujem.“

A odišiel mladý človek s jemným srdcom, šľachetnou dušou a rozhodnou vôľou. A keď si osamotený sadol, počul hlas: „Chceš ma za priateľa?“ „Ako sa voláš?“ „Sláva.“ „To nie je meno, ktoré mi povedala matka. Odíď!“ Trochu neskoršie iný hlas, sladký ako spev vtáka: „Chceš ma za priateľa?“ „Ako sa voláš?“ „Rozkoš.“ To nie je meno, ktoré mi povedala matka. Odíď!“ Neskoršie sa mu prihovára príjemný hlas ako ranný vetrík: „Chceš na za priateľa?“ „Ako sa voláš?“ „Bohatstvo.“ „To nie je meno, ktoré mi povedala matka. Odíď!“ Keď sa zvečerilo, mládenca opanoval smútok, lebo bol sám. Zrazu začul jemný, ale rozhodný hlas: „Chceš ma za priateľa?“ „Ako sa voláš?“ „Povinnosť.“ „Ó, áno, poď, poď! To je meno, ktoré mi zašepkala matka.“ A mladík už nebol osamotený, povinnosť sa stala jeho priateľom.

O niekoľko rokov neskoršie mládenec sa vracal taký, aký bol predtým: čnostný, s čistým jemným srdcom, so šľachetnou dušou a rozhodnou vôľou. Ošedivej matke, ktorá na neho osamotená čakala, priniesol útechu a blahobyt na jej posledné dni života. Sláva, rozkoš, bohatstvo - bez toho možno žiť. Len povinnosť nech nás životom sprevádza.

25.1 Ježišovo poslanie

Pán Ježiš prišiel z neba; mal vykúpiť svet, zmieriť ľudí s Bohom, zvíťaziť nad smrťou, peklom, satanom... Spasil ľudí! Založil Cirkev, ponechal v nej svoje učenie, svoje zásluhy, sväté sviatosti, milosť... V svojej rozlúčkovej reči hovoril otcovi: "... dokončil som dielo, ktoré si mi dal vykonať" (Jn 17,4) a na kríži: „Dokonané je!“ (Jn 19,30). Sv. Pavol mohol o sebe povedať: „Dobrý boj som bojoval, beh som dokonal, vieru som zachoval“ (2 Tim 4,7). Teraz už spokojne môže čakať na veniec spravodlivosti, ktorý mu dá Pán. Arcibiskup Cieplak prišiel do Ríma. Poľská usadlosť mu pripravila vrelé prijatie. Privítacie reči, gratulácie... Skromne odpovedal: „Čo som veľké urobil? Splnil som len svoju povinnosť.“ Poľský vyslanec pri Vatikáne, Alexander Skrzyrski povedal: „Arcibiskup hovorí o sebe skromne, že splnil iba svoju povinnosť. Ale splniť povinnosť znamená splniť všetko.“

Povinnosť je najväčšou ideou, aká existuje na tomto svete. Obsahuje v sebe ideu Boha, ideu duše, zodpovednosti, nesmrteľnosti. Je to zároveň najmocnejšia idea. Keď táto idea povinnosti prenikne dušu, človek nielenže bude poctivý, čestný, ale bude schopný na hrdinstvo, heroizmus.

25.2 Povinnosť a svojvôľa

Niekedy počujeme: „Robím, čo chcem.“ Nie na to sme na zemi, aby sme robili to, čo sa nám páči, ale to, čo sa páči Bohu! To, čo Boh od nás žiada. Povinnosť je tvrdé slovo. Jemu podobné je „záväzok“ a „záväzok“ je odvodený od slova: „puto“, „viazať“, „zviazaný“. Do tohoto slova sa všetko zmestí. A Boh nič viac od nás nežiada, len aby sme splnili povinnosť, záväzok.

Obráťme aj inde pozornosť: dnešný človek veľmi rád zdôrazňuje svoje práva. Mám právo na dovolenku, vzdelanie, právo na slobodu pobytu, na lekársku pomoc, liečenie... Keď sa jedná o spravodlivé práva, musíme si ich brániť. Lebo často základné práva ľudskej slobody a dôstojnosti sú šliapané. Ale keď sa toľko hovorí o právach, prečo sa tak málo hovorí o povinnostiach? Veľký matematik a filozof Gomte povedal: „Zaväzuje ma len jeden zákon: splniť svoju povinnosť.“

Právo a povinnosť. Tieto slová sa od seba nesmú oddeliť. Nemôžem hovoriť o svojich právach, ak sám ignorujem právo najväčšieho zákonodarcu, ktorým je Boh. On má najväčšie právo na česť, lásku a úctu voči svojim zákonom a právam. Ak si nevážim jeho práva, akým právom požadujem, aby si moje práva vážil môj sused, môj zamestnávateľ, štát? Pred našimi právami sú najprv naše povinnosti! Chlapec dal svojmu otcovi háklivú otázku: „Otec, prečo chceš, aby som zachovával štvrté Božie prikázanie, keď ty nezachovávaš tretie?“ Neviem, či tento otec pochopil celú duchovnú tragédiu dieťaťa, ktoré vycítilo, že veľmi vážne je narušená výchova v jeho dome.

V malom farskom kostolíku v Hesemburen neďaleko Bremy je obraz, ktorý znázorňuje cisára s berlou v ruke a korunou na hlave. Dole je nápis: „Ja všetkým vládnam!“ Je tam pápež s tiarou a pod ním nápis: „Ja všetkých učím!“ Bojovník s mečom v ruke a dole nápis: „Všetkých vás bránim!“ Roľník stojí pri pluhu: „Všetkých vás živím!“ Konečne diabol s vozíkom - nápis hovorí: „Ja vás všetkých vezmem, keď nebudete plniť svoje povinnosti!“

25.3 Mária je vzorom v plnení povinností

Mária bude vždy vzorom pre všetkých, ktorí chcú dobre plniť svoje povinnosti, Mária bola každý deň veľká. Nerobila zázraky, nebudovala katedrály, neobracala pohanov, ale robila niečo väčšie a lepšie. Aká bola Mária jemná, obetavá, láskavá, ochotná k obeti! To, čo robila pre svojho Syna, robila pre Boha. Sv. Pavol nám pripomína: „či jete, či pijete, či už čokoľvek konáte, všetko konaňte na slávu Božiu“ (1 Kor 10,31). Mária svojho Boha mala na rukách, bývala s ním, pracovala pre neho. Na jeho slávu vykonávala aj tie najvšednejšie každodenné povinnosti.

Prišiel deň, kedy bolo treba priniesť najväčšiu obeť. Keď Boh žiadal od Abraháma, aby mu obetoval syna Izáka, v poslednej chvíli zadržal otcovu ruku. Chcel len vyskúšať jeho poslušnosť. Tu Boh neskúša, tu je rozkaz: Tvoj syn pôjde na kríž! Mária skláňa hlavu: dobre, pôjde na kríž. A Syn sa obetuje. Mária zo svojej strany obetuje Syna. „Dokonané je!“ hovorí Ježiš. „Dokonané

je," hovorí Máriino srdce. Kto splní svoju povinnosť, splnil všetko! Ako vyzerajú tí, ktorí hovoria: „Robím, čo sa mi páči“?!

Boh má právo od nás žiadať, aby sme plnili jeho zákony. A naším jediným zákonom je, aby sme plnili svoje povinnosti.

Daj, Mária, aby sme vo chvíľach znechutenia alebo spohodlnenia našej prirodzenosti nikdy sa nenechali viesť našimi vlastnými záujmami, ale učili sa od Teba milovať povinnosti, ktoré nám Boh ukladá.

Svätá Mária, Matka Božia, oroduj za nás. Amen.

26 SDRCE

„Všemožnou strážou srdce svoje stráž, bo z neho vyvierajú žriedla života.” (Prís 4,23)

Tvrde päsťe nerobia človeka veľkým. Veľkosť je tam, kde je veľké srdce. Srdce je považované za žriedlo pocitov, túžob, čností, náklonností a žiadostí. Ak chceme opísať človeka, stačí keď opíšeme jeho srdce: dobré alebo zlé, tvrdé, úprimné, súciteľné, šľachetné srdce...; veľké, žičlivé, otvorené...; srdce otca, srdce matky... Takéto ohodnotenie dá nám obraz o hodnote určitého človeka. Povedať o niekom, že je bez srdca, znamená povedať toto: „Budte opatrní!”

Sv. písmo hovorí tým istým jazykom: „Budeš milovať Pána, Boha svojho, celým svojím srdcom...” (Dt 6,5). „Synu, daj mi svoje srdce” (Prís 23,26). „Blahoslavení čistého srdca” (Mt 5,8). Sú však aj záporné ohodnotenia: „Faraónovo srdce je tvrdé” (Ex 7,14). „Jeho ľudské srdce nech mu premenia, nech mu dajú srdce zvieracie...” (Dan 4,13). „Ľudia, čo majú srdcia skazené, hnusia sa Pánovi” (Prís 11,20). „Ten ľud si ma ctí len perami, ale jeho srdce je ďaleko odo mňa” (Mt 15,8). „Zo srdca pochádzajú zlé myšlienky, vraždy, cudzoložstvá, smilstvá, krádeže, krivé svedectvá, rúhania” (Mt 15,19).

26.1 Srdce je živý, Bohom stvorený motor

Svojím pulzovaním pumpuje krv do všetkých častí organizmu. Bez tejto práce srdca by človek nemohol žiť. Lekár počúva pulz, aby vedel, či srdce normálne pracuje. Ak sa srdce zastaví, znamená to smrť...

Pred niekoľkými rokmi dvaja lekári, univerzitní profesori transplantovali psovi štyri srdcia tak, že so svojím vlastným srdcom pes ich mal päť. Voperované srdcia pracovali v súlade s vlastným srdcom niekoľko dní - jedno kratšie, druhé dlhšie. Po dvoch týždňoch mal pes už len vlastné srdce. Takýmto spôsobom sa pripravovala transplantácia ľudského srdca, čo dnešná chirurgia praktizuje s väčším alebo menším úspechom. Motor vyrobený ľudskou rukou možno ľahko nahradiť iným motorom. Keď však motor stvoril Boh, potom žiadne transplantované srdce v práci sa mu nevyrovná. Vo vzťahu k motoru srdca máme veľmi vážne povinnosti. Aké? Motor pohýna celý stroj do pohybu. Lietadlo sa vznesie do vzduchu a vznáša sa v priestore - to je činnosť motora. Auto sa pohýna z miesta a preváža nás z jedného miesta na druhé. Pekná vec! Jedno je ale isté: motor je slepý, treba ho riadiť. Kto sa to nenaučil alebo na to na chvíľu zabudol, zapríčiní katastrofu, ktorá má nepredstaviteľné následky. Koľko obetí si vyžiadajú len dopravné nehody? Kto vyčíslil, aký je počet obetí len na tomto úseku, v jednom roku, na celom svete?

Motor nášho srdca je taktiež - povedzme - slepý, môže nás povzniesť veľmi vysoko alebo môže nám zapríčiniť pád, zničiť naše hodnoty, schopnosti, celú našu existenciu. Nezabudnem na toho mladého človeka, ktorý pred časom prišiel ku mne a s rozpačitým hlasom hovoril: „Keby moja matka vedela, čo som urobil, zomrela by zo žiaľu!” „Náš najhorší nepriateľ ukrýva sa v našom srdci,” povedal staroveký spisovateľ Publius Syrus. Čo treba robiť?

Motor v stroji musíme riadiť. Nemôžeme ho vychovávať. Motor nášho srdca môžeme vychovávať, musíme to urobiť, ak chceme, aby si nás cenil Boh a vážili ľudia. V tejto práci nás nikto nemôže zastúpiť, iní nám môžu len radou poslúžiť...

26.2 „Bdej nad svojím srdcom a umiestni do neho svojho otca, svoju matku a Boha,” povedal filozof Gochin.

Vedel totiž, že mladé neskúsené srdce môže mnoho získať, keď počúva rady otca alebo matky. A keď mu chýbajú rodičia, či má pustiť svoje srdce na potulky? „Rozum nech sprevádza mladost!” volal Mickiewicz. Pilotom nášho srdca musí byť rozum osvietený vierou a upevnený silou našej vôle.

Srdce lipne na všetkom; neskúma, nemyslí, nepozastaví sa. Rozum si uvedomuje: toto pripútanie sa bolo by katastrofou. Srdce počúva - tak ako motor počúva skúseného mechanika a potom je všetko v poriadku. Niekedy srdce stretne chudáka: špinavý, zanedbaný, v roztrhaných šatách... Srdce sa odvracia, uteká, je mu odporný... „Zastav sa, pozri,” hovorí rozum, tento nešťastník potrebuje pomoc. Viera pomáha rozumu: predsa ten človek má nesmrteľnú dušu, Pán Ježiš ju vykúpil, dal za ňu svoju krv... Áno, je to tak - hovorí vôľa a nabáda srdce, aby milovalo, a srdce - miluje! Tých nešťastných, zanedbaných, chorých, otrhaných..., koľko je ich v nemocniciach, útulkoch, sirotincoch! Treba im dať trochu úsmevu, pohody, slnka... A našli sa srdcia sestier ošetrovateliek - dobré, šľachetné, riadené rozumom a vierou.

Srdce je niekedy slepé a naraz túži po mnohých veciach, živá obrazotvornosť mu ponúka mnoho vecí naraz, mnoho obrazov, veľa farieb... Tieto obrazy sú raz pekné, inokedy škaredé a hlúpe, pomiešané, usporiadané a znova poprevracané. Toľko vábenia, zvodných predstáv... Keď srdce nemá zodpovedného usmerňovateľa, stane sa hračkou chvíľkového opojenia, smetiskom chýb a hriešnych návykov. Zo srdca pochádzajú zlé návyky, zlé myšlienky, nepriateľstvo, cudzoložstvo. Náš najväčší nepriateľ sa ukrýva v nás, v našom srdci!

Toľko srdc už bolo na svete, toľko ľudí tu žilo, a predsa všetci plakali prigniavení hriechom a čakali na srdce, ktoré sa malo zjaviť. Na to Srdce, „ktoré tak veľmi milovalo ľudí”. Ježišovo Srdce, ovinuté trňovou korunou a predsa vydávajúce zo seba plameň nikdy nehasnúcej lásky. Nekonečná je totiž láska Boha voči ľuďom.

Vedľa Ježišovho Srdca vidíme na zázračnej medaile Máriino Srdce, preniknuté mečom a taktiež vydávajúce plameň lásky. Srdce Syna i Srdce Matky. Srdce Vykupiteľa i tej, ktorú voláme Spoluvykupiteľkou. Máriino Srdce je jedno z najkrajších veľdiel, ktoré vyšli z rúk všemohúceho Boha.

a) Najkrajšia svätýňa Božej lásky. Od vekov Boh myslí na Máriu, vidí ju a vie, čo jej dá, akú úlohu a aké milosti. Mária nič o tom nevie, čo vie Boh. Od počiatku si tak počína, že v ničom nesklame Boha. Nepoškvrnená, plná milosti. Keď skladá sľub čistoty, Boh vie, čo urobí, aby zohľadnil jej posvätný akt. Celý Máriin život je nepretržitým hymnom milosti, lásky, ktorý Máriino Srdce spieva Bohu!

b) Toto srdce je taktiež zázračnou svätýňou pre nás. Svätý farár z Arsu hovorí: „Máriino Srdce je tak dobré voči nám, že spojené srdcia všetkých matiek sú kúskom ľadu v porovnaní s jej Srdcom”.

Keď 8. decembra 1942 pápež Pius XII. slávnostne zasvätil celý svet Nepoškvrnenému Srdcu Márie, chcel uctiť toto Srdce, symbol vrúcnej lásky voči Bohu i svojmu Synovi Ježišovi Kristovi, ako aj symbol jej materinskej lásky voči nám. Kto zmeria, ocení, odváži lásku nebeskej Matky voči jej deťom: „Tak Boh miloval svet” (Jn 3,16). Na Máriu vzťahujú duchovní spisovatelia tie isté slová: „Tak milovala svet, že dala svojho jednorodeného Syna!” Pre nás stála pod krížom, pre nás sa stala Tešiteľkou, Útočiskom, Pomocnicou, Nebeskou bránou.

Miluj nás, Mária, napriek naším nedokonalostiam, slabostiam, nedbalostiam! Vždy na nás pozerať očami lásky a milosrdenstva. Daj, aby sme pri Tvojich nohách našli svetlo v tmách, pomoc v pokušení, úľavu v utrpení, nádej pri smrti!

Svätá Mária, Matka Božia, oroduj za nás. Amen.

27 ŠŤASTIE

„Hľadáte šťastie mimo seba, zatiaľ čo ono býva vo vás.” (Sokrates)

27.1 Šťastie

Čo je šťastie? Šťastie je čosi, čo nás robí šťastnými, žiaľ, nie je možné vždy to mať. Ale keď si dospel, aby si bol šťastným, treba mať: vilu, auto, voľný čas, peniaze... Peniaze nedajú šťastie, ale vždy sú dôležité. Túžbu po šťastí vložil Boh do každého ľudského srdca. Nie div, že každý človek chce byť šťastný. A hľadajú šťastie veľmi často tam, kde ho niet. Istý autor opísal svoje pozorovanie: Okno je na polovicu otvorené, medzi okenné tabule dostala sa osa. Bezhlavo udierala znova a znova do skla, chtiac sa dostať von. Ale po každej neúspešnej námahe bezvládne padla. Chudera. Láka ju život, radosť, svetlo slnka - vedľa je otvorená druhá polovica okna, cez ktorú by mohla vyletieť na slobodu. Nevie o tom. Hľadá život, slnko tam, kde ich nájsť nemôže. Večer bola mŕtva.

To je dnešný človek! „Život je neustále hľadanie čohosi, čo je nemožné nájsť.” Toľko omylov sa popácha v neustálej honbe za šťastím! Zásadný omyl je v tom, že rozkoš sa pokladá za šťastie. A tam, kde človek tuší čo len trochu rozkoše, letí ako slepý. Strašný blud, ktorý sa neraz pomstí na celý život, šťastie je záležitosť duše a rozkoš je záležitosť tela. Ak niekto tvrdohlavo nazýva rozkoš šťastím, nech vie, že je to šťastie úplne zmyslové, keby to človek pochopil, vyvaroval by sa mnohým životným tragédiám. Rozkoš je chvíľkový ošiaľ zmyslov, pobláznenie,... - nech to každý nazve ako chce - ale to nie je šťastie, za ktorým sa človek ponáha a túži.

27.2 Opravdivé šťastie

Predmet, ktorý nás naozaj môže urobiť šťastnými, musí splniť tri podmienky: musí byť trvalý, prístupný pre všetkých a musí byť cieľom, nie cestou! - Musí byť trvalý: svätí v nebi sú naozaj šťastní. Keby niektorý z nich vedel, že po stotisíc rokoch musí alebo opustiť, táto myšlienka by ho neustále znepokojovala a už by nebol šťastný. - Prístupný pre všetkých: ináč by bol Boh tyranom, keby dal túžbu po šťastí všetkým a samotné šťastie by nedal nikomu alebo by ho rezervoval len určitej skupine ľudí.

Dobrý kresťan si pripravuje nebo. A toto šťastie je najdôležitejšie. Je nekonečné a trvá celú večnosť. Preto chvíľkové záblesky šťastia ho nemôžu uspokojiť. Kôň, keď má ovos, seno, vodu, za ničím iným netúži. V tej chvíli je uspokojený, na budúcnosť nemyslí. Ináč človek. Chce a túži po nekonečne, túži po večnom šťastí. Ono je trvalé a dostupné pre všetkých. A je cieľom, pre ktorý bol človek stvorený. Naše šťastie a dokonalé uspokojenie nezáleží na tom, ako dlho sme na ceste. Preto teraz rozumieme, prečo Mária v Lurdoch povedala Bernadette: „Nesľubujem ti šťastie na tomto svete, ale na druhom.” Mária nemohla ináč hovoriť. Tými istými slovami hovorila deťom vo Fatime, keď im sľubovala nebo.

27.3 Máriino šťastie

Mária tu na zemi bola najšťastnejšia spomedzi ľudí, ale úplné šťastie našla len v nebi. A jej šťastie tu na zemi?

a) Šťastie je odvážne prežitie života a toho všetkého, čo život so sebou prináša: choroba, utrpenie, pokorenie, ťažké a tvrdé záväzky... Či Mária prosila: Bože, daj mi ľahký, príjemný život? Nie. „Hľa, Pánova služobnica...” Do týchto slov vložila celý svoj program i spôsob správania sa. Služobnica:

hotová prijať, čo Boh dal splniť, čo žiada. Takýto postoj vždy prináša jasné lúče, ktoré osvetľujú náš život.

b) Sokrates povedal: „Hľadáte šťastie mimo seba, zatiaľ čo ono býva vo vás.” Vo vás, a teda vo vašej duši. Mária nepotrebovala Sokratesovo poučenie. Ona to vedela lepšie ako on. V duši je šťastie, preto dušu treba vychovávať. Dušu treba tak vychovať, aby v určitom momente vedela povedať: „Nepotrebujem! Bez toho môžem žiť!” Keď duša nemá nejaké prehnané nároky, je spokojná a druhých neobťažuje. Mária nepotrebovala učiť sa túto zásadu. Poznala ju. Poznala totiž Kristove slová: „Nezhromažďujte si poklady na tomto svete, kde moľ a hrdza ich kazia...” (Mt 6,19). Získavala poklady vyššej hodnoty: pre dušu. Jej duša bola bohatá.

Náš vek sa chváli pokrokom. Ale čím je väčší pokrok, tým je viac vynálezov. Čím je viac vynálezov, tým sa rodia väčšie potreby pre dušu. Treba mať silný charakter, aby sme si mohli povedať: „Nie! Nepotrebujem to!” Povedať to s presvedčením a uprieť oči na poklady vyššieho druhu: to je úloha na každý deň.

c) „Blaženejšie je dávať, ako prijímať” (Sk 20,35). Tieto slová Sv. písma Mária poznala. Myslela na druhých, aby im dávala. Čo mohla dávať, keď bola sama chudobná? Bola úslužná, mala milé slovo, dobrú radu, žičlivý úsmev - toto môže dať aj ten najchudobnejší. A keď vidí, že takto môže kohosi urobiť šťastným, sám sa stáva šťastným! Kána Galilejská - Mária tam myslela na iných a nie na seba. A pod krížom - nezúfala, myslela na celé ľudstvo. V tejto bolestnej chvíli bola šťastná pri myšlienke, že toľko šťastia vyplynie zo smrti Syna pre celý svet ľudských duší. Naše šťastie je v šťastí druhých.

d/ „Kto je najšťastnejší?” pýtal sa kráľ Torquata Tassa. „Boh,” odpovedal básnik. „A po Bohu?” „Ten, kto je najbližšie pri Bohu.” Mária bola najbližšie pri Bohu. Z tohto dôvodu Máriino šťastie bolo tak veľké, aké len mohlo byť u osoby, ktorá žila život pozemského pútnika.

Vieme, že „potrebujeme celý život, aby sme sa naučili žiť” /Seneca/. Rozumieme, že na zemi nikto nemôže mať úplné šťastie, lebo pripravil nám ho Boh v nebeskom Kráľovstve. Ale taktiež rozumieme, že s Tvojou pomocou, Mária, môžeme ľahko znášať dočasné trápenia, ba získať predchuť večného šťastia už tu na zemi. Daj, Mária, aby sme smelo išli cestou, ktorú si nám Ty ukázala.

Svätá Mária, Matka Božia, oroduj za nás. Amen.

28 KRÁSA

Človek Je dovtedy krásnym, dokedy má krásnu dušu.

Pán farár z Lúrd sa pýta Bernadetty: „Povedz mi, či presvätá Panna bola krásna?” „Ó, áno, otče. Omnoho krajšia ako vy.” „Dobre! A spomínaš si na jej podobu? Mohla by si ju poznať, keby si prišla do neba?” „Určite. Len vtedy nie, keby sa zmenila.” Bernadetta bola málo inteligentná. A predsa dávala dobré, dokonca jednoznačné odpovede. Krajšie, než pán farár. „Len keby sa zmenila...”

28.1 Krásu máme všetci radi.

Všade ju hľadáme: v prírode, maliarstve, v umení. Túžime, žiadame, aby diela ľudských rúk boli veľdielom krásy. Máme radi pekný spev, pekné kvety, pekné obrazy, pekné kostoly, pekné hory, lesy... Rajský strom bol „rozkošou pre oči” - taký bol pekný.

Aj ľudia sú niekedy pekní. Jozef egypský mal peknú postavu a bol milého vzhľadu (Gn 39,6). O mladom Dávidovi čítame, že „mal krásne oči a okúzľujúci vzhľad” (1 Sam 16,12). Judita bola krásna. Keď ju uvidel Holofernes, bol uchvátený jej výzorom (Jdt 12,16). Ester bola tak pekná, že „získala priazeň všetkých, ktorí na ňu pozerali” (Est 2,15).

Pozeráme na inú krásu. Na tú, ktorá je ukrytá pred ľudským okom a ktorá je i vždy bude prameňom skutočnej krásy! Keď má telo pekný vzrast, to je dobre. Ale keď je krásna duša, to je

stokrát lepšie. Krása tela pomíne, krása duše pretrvá veky. Preto dobrosrdečný autor radí: „Obleč dušu do sily a krásy a usmievaj sa na budúcnosť.“ Človek je dovedy krásny, dokedy má krásnu dušu.

28.2 Mária

Nepoznáme skutočnú Máriinu tvár. V tom čase fotografie nejstvovali. Tkz. Lukášove Madony sú legendou. Osoby, ktoré ju videli pri zjavení? Bernadetta povedala to, čo sme počuli na začiatku, inokedy povedala: „Mária je tak krásna, že keď ju človek raz uvidel, chce sa mu umrieť, aby ju videl druhý raz.“ Podľa všeobecnej mienky duchovných spisovateľov Mária bola, a to aj po telesnej stránke, najkrajšou bytosťou, ktorú stvoril Boh. Táto jej krása bola vyžarujúca, to znamená, že kto sa k nej priblížil, stal sa lepším! Vieme, že duša vplýva na telo. Duša svojím jasom rozjasňuje tvár. Takto sa krása duše prejavuje aj navonok. A Máriina duša bola krásna. Po Ježišovej duši v celom vesmíre nenájdem nič tak krásne, tak dokonalé, ako je duša Márie. Odkiaľ tá krása?

Je zásadou, že Boh rozdeľuje svoje milosti primerane úlohám, k akým povoláva svoje stvorenie. Úloha, k akej povolal Boh Máriu, bola po úlohe Vykupiteľa sveta najväčšia a najdôležitejšia. Preto pochopíme, že už prvá milosť, ktorú Mária, dostala vo chvíli svojho počatia - milosť osobnej svätosti - bola takou, akú nedostal nikto z vyvolených. Hovoríme: Nepoškvrnené Počatie! Už táto prvá milosť zaujala celé Máriino srdce (sv. Hieronym). A Boh videl, že je ešte len začiatok. Ak od začiatku bola „plná milosť“, Boh tak zväčšil jej „obsah“, „priestornosť“, čiže schopnosť prijímať, že do tejto plnosti mohol pridať novú plnosť. A Boh má akoby záľubu v tom, že dáva bez prestania a bez konca. K milostiam osobnej svätosti Boh dáva milosti stavu, poslania. Preto príde prúd milosti vo chvíli Vtelenia, kedy Mária, povediac „áno“ na Božiu ponuku, stáva sa Matkou Božieho Syna. Nový prúd milostí dostáva na Veľký piatok, kedy sa stáva Spoluvykupiteľkou sveta. Nový prúd milostí na Turíce, kedy sa stáva Ochrankyňou, Kráľovnou a Matkou Cirkvi. A počas všedných dní života v Nazarete? Vždy, keď poslúži Ježišovi, keď vykoná akýkoľvek úkon čnosti... Boh nie je nevďačný! Pretože Mária vždy pracuje pred Božím pohľadom, pod dohľadom a v spoločenstve s Ježišom - aké poklady milostí, aké preveľké zásluhy získala pre seba a pre celé ľudské pokolenie počas päťdesiatich či šesťdesiatich rokov svojho pozemského života? A čo hovoriť o kráse jej duše v nebeskej sláve? - Oceán milosti, tajomstvo Múdrosti, Sily a Božej Lásky.

Krása Márie je tak veľká, že môže ju prevýšiť jedine krása nekonečného Boha. „Celá krásna si, Mária,...“ Jediná, Najkrajšia, Nepoškvrnená!

28.3 Máme byť pekní, aby nás milovali?

Odpoviem bez váhania: Áno! Treba byť pekným, ale mám na mysli dušu a nie telo. Kto stavia na kráse tela, stavia na veľmi plytkom základe. Nie telo, ale duša rozhoduje o hodnote človeka. Keď je duša krásna, krásny je aj človek. Keď je duša silná, silný je aj človek, hoci by ležal ochrnutý na lôžku! Keď je duša heroická, človek sa vyznačuje heroizmom. Nepozerať na džbán, ale na to, čo je v ňom. V chudorľavom, dengľavom a slabom tele môže byť ideálne krásna duša. A pekné telo nič neznamená, ak v tom tele je divoká, chuligánska duša.

Mária! Ty najlepšie rozumieš, akú krásu požaduje Boh. Daj, aby sme sa riadili rozumom a nedali sa zlákať prídom svetských lákadiel.

Svätá Mária, Matka Božia, prihovárať sa za nás. Amen.

29 RADOSŤ

„Oslobod' nás od dočasných utrpení a obdaruj nás večnou radosťou.“ (z liturgie)

Ktosi napísal: „Niet nič krajšie ako radosťou ožiarená tvár. Žiaľ, dnes sa to stalo nemódnym.“ Vyšla radosť z módy? Nad tým sa treba zamyslieť. Lebo „veselosť srdca - to je život pre človeka... a jasavá radosť dodáva na vekú mužovi“ (Sir 30,23). A slávny škótsky spisovateľ Carlyle hovorí: „Dajte nám človeka, ktorý spieva pri práci - urobí viac, robí lepšie a bude dlhšie pracovať!“ Ak však radosť vyšla z módy, potom kde nájdeme takého človeka?

29.1 Radosť

Je živé a príjemné vzrušenie, ktoré pociťuje duša z vlastníctva nejakého dobra. Ale dobro je pravdivé i falošné. Keď je falošné, i radosť je falošná. Je to radosť zmyslov, plytkých pocitov alebo prevráteného svedomia. Takéto svedomie hľadá zabudnutie, preto sa naslepo vrhá do plytkých, svetáckych radostí a rozkoší, aby zahlušilo svoje výčitky. Je to zlá, falošná radosť.

Skutočná radosť má rôzne pramene. Zdravie, zloženie skúšok, dobrá známka na koncoročnom vysvedčení, pohľad na dobre vykonanú prácu - všetky tieto žriedla dajú nám opravdivú radosť, hoci radosť tu má čisto ľudské zafarbenie. Sú aj iné, vznešenejšie žriedla radosti: súhlas našej vôle s Božou vôľou, poslušnosť hlasu svedomia. Apoštol sv. Pavol hovorí: „Myslite len na to, čo je pravdivé a šľachetné, čo je spravodlivé a čisté, čo je milé a čestné, čo je čnostné a chválitebné“ (Flp 4,8). To sú prvoradé žriedla radosti. Tu už prežívame nadprirodzenú radosť spravodlivých. Táto radosť je z Boha a v Bohu. Sv. Ján Vianney píše: „V duši, ktorá je v stave milosti, je vždy jar!“

29.2 Náboženstvo radosti

Niektorí hovoria, že naše náboženstvo je smutné. Naše náboženstvo je Evanjelium a slovo „evanjelium“ znamená „dobrú novinu“. Či dobrá novina môže byť smutná? Naše náboženstvo je pravda; a pravda v sebe nesie radosť, teda „má právo smiať sa,“ hovorí Tertullian. Praktický katolík má mnoho žriediel radosti a nemá ani jeden dôvod byť smutný. Ovšem, je jeden smútok v našom náboženstve, ale tento smútok je spasiteľný. Je to smútok, žiaľ nad hriechmi. Takýto smútok vzbudil Pán Ježiš u sv. Petra, taký smútok prežívali jeruzalemské ženy na ceste na Golgotu. Tento smútok je potrebný, ale končí sa veľkou radosťou: radosťou z odpustenia!

Len tam sú lúče svetla, kde je slnko. Len tam je opravdivá radosť, radosť vyžarujúca, kde je Boh! Pretože naše náboženstvo nám dáva Boha, tým samým nám dáva najbohatšie, jediné žriedlo opravdivej radosti. V procese tejto radosti je Mária, preto Cirkev nás nabáda k nej volať: „Príčina našej radosti!“

29.3 Máriina radosť

Zo všetkých ľudí Mária mala najviac radosti. Táto jej radosť bola taká čistá, taká svätá, že bola predchuťou nebeských radostí. Odkiaľ vyvierala Máriina radosť? Je isté, že Máriina radosť nebola falošná, zdanlivá. Ona nehľadala u ľudí ani slávu ani uznanie. V živote nikdy nehľadala vlastné sebecké ciele. Neviazala sa na pozemské hodnoty, ani netúžila po tom, čo sa pomíňa, čo hynie. Všetko toto nedáva opravdivú radosť.

Máriina radosť vyvierala zo svätého žriedla. Milovať a vedieť, že som milovaný - no je kľúč k pochopeniu Máriinej radosti. Láska a radosť držia sa za ruky. Chodia spolu: tam, kde je radosť, tam určite je aj láska. Mária tak milovala Boha, ako ho okrem nej nikto iný nemiloval. A aj to vedela, že je milovaná. Povedal to archanjel: milosti plná! Hľa, počneš... Či sa môžeme diviť, že po odstránení určitých pochybností oceán radosti naplnil Máriino srdce?

Radosť je s láskou aj vtedy, keď sa pridá utrpenie. Tí, ktorí naozaj milujú, tešia sa, že môžu trpieť pre milovanú osobu, tak sa tešili apoštolí, že sa stali hodní trpieť pre Ježišovo meno (Sk 5,41). A Mária? Všetko, čo trpela pre Ježiša, trpela s radosťou, lebo milovala. Pán Ježiš hovorí: „Hľa, stojím pred dverami a klopem“ (Zj 3,20). Na Máriino Srdce Ježiš nikdy nemusel klopať: ono vždy bolo pre neho otvorené, Srdce Matky pre Syna.

29.4 Príčina našej radosti

Mária nielen sama bola plná radosti, ona bola a je príčinou našej radosti. Tešíme sa, lebo máme Máriu a máme to, čo ona pre nás urobila a nám dala. Len si spomeňme: Betlehem, maštal, jasle, Božie Dieťa a to ostatné, čo k tomu pripojila kresťanská zbožnosť: koledy, jasličky, stromčeky, oblátky... koľko je tu radosti po celý čas Božieho narodenia! A táto radosť sa opakuje každý rok. Radujú sa deti, dospelí a dokonca aj tí, ktorí majú slabú vieru. V tomto období každému sa delí sviatočná nádielka.

A sviatky Božej Matky počas celého liturgického roka? A májové, októbrové pobožnosti, ktoré toľko radosti prinášajú Máriiným ctiteľom? A Veľký týždeň? V dejinách sveta najväčšia tragédia - a či v tomto veľkotýždňovom smútku niet miesta pre opravdivú radosť? Pápež sv. Pius X. povedal: „Mária na Kalvárii prežívala určitý druh radosti, lebo videla, že smrťou jej Syna uskutočňuje sa tajomstvo ľudského vykúpenia.“ Cirkev spieva na Bielu sobotu: „O, felix culpa! - Ó, šťastná vina!”

A spomeňme pútnické miesta, tie zázračné uzdravenia duše i tela, tie spomienky na vykonanú púť... Po návrate z Fatimy píše mi jedna osoba: „Prosím Boha, aby mi dovolil ešte raz v živote vykonať podobnú púť.“ Tá myšlienka, že Mária existuje, že myslí, pamätá, stará sa, pracuje pre svoje deti... - Aká je to radosť!

Mária! Potrebujeme radosť v živote. Daj, aby sme nezabudli, kde máme hľadať čistú a opravdivú radosť. Príčina našej radosti! „Oslobod' nás od dočasných utrpení a obdaruj nás večnou radosťou!”

Svätá Mária, Matka Božia, oroduj za nás. Amen.

30 VÝZVA

„Kto sa spreneveril svojmu povolaniu, zmenšil svoje účinkovanie na celé obdobie svojej existencie.”
(Balzac)

Jeden z najväčších mysliteľov 19. stor. kardinál Newman, napísal pekné a veľmi hlboké slová: „Som stvorený, aby som bol a vykonal to, na čo nikto okrem mňa nebol stvorený. Mám svoje miesto v Božích plánoch, vo svete Boha, miesto, ktoré len ja zaujímam. Mám svoje vlastné poslanie, teda som potrebný Bohu na vykonanie jeho plánu, som tak potrebný na svojom mieste, ako je potrebný archanjel na svojom.” Každé slovo má cenu zlata!

30.1 Boží plán

Aby sme ľahšie pochopili tieto slová, istý spisovateľ používa obraz kameňa, ktorý je hodený do vody. Predstavme si, že sme na brehu malého jazera. Berieme do ruky kameň a hodíme ho. Voda sa sčeri: vytvárajú sa vlny, ktoré robia najprv malé, potom vždy väčšie kolesá, až konečne narážajú na breh. Takým kameňom hodeným do mora ľudského mraveniska je každý človek: ty i ja, my všetci, tým samým, že Ťa Boh stvoril, potvrdzuje, že Ťa určil presné miesto vo svojich plánoch, že Ťa potrebuje, že čosi od teba čaká. Môžeš o sebe povedať: som stvorený, aby som bol a vykonal to, na čo iný okrem mňa stvorený nebol, mám svoje miesto v Božích plánoch. Som potrebný Bohu... Život ide dopredu. Ty, hodený ako kameň do vody, šíriš kruhy vplyvu medzi ľuďmi. S koľkými ľuďmi si sa už v živote stretol! Každé takéto stretnutie vyvolalo určitý dojem: dobrý alebo zlý, kladný alebo záporný. Už ho nemožno odstrániť, ide na tvoj účet a keby Ťa nebolo, svet by vyzeral trochu inakšie. Je lepšie, keď si tu alebo by bolo lepšie, keby si tu nebol? O Judášovi je povedané: „Bolo by lepšie pre toho človeka, keby sa nebol narodil” (Mt 26,24).

Vo Francúzsku v roku 1771 hlásil sa mladý človek z meštianskej rodiny u gvardiána kapucínskeho kláštora. Gvardián povedal: „Áno, ty musíš byť rehoľníkom,” a dal mu odporúčajúci list pre novicmajstra. Chlapec prosil o niekoľko dní, aby sa rozlúčil s príbuznými. Tí ho odrádzajú: časy sú zlé, rehoľníkov neradi vidia... odišiel preto študovať právo, stal sa advokátom, stál na čele štátu...

Robespierre. Skončil ako kat svojho národa. Škoda! Boh ho povolal, potreboval ho, mal miesto v Božích plánoch. Napísali o ňom: „Pútniku! Neoplakávaj jeho smrť, lebo keby on žil, ty by si patril medzi mŕtvych!” Kat bol popravený inými katmi, Boha nemožno beztrestne zraadiť.

Hitler bol pokrstený, patril do katolíckej Cirkvi. Nemusel byť tým, čím sa stal. Nevieme ako by vyzeral svet, keby bol zostal verný Božej výzve. Koľko je takých, ktorých Boh vyzval a ktorý Ho zradili, lebo neboli tým, čím ich Boh chcel mať!

30.2 Apoštoli Boha

Pozrime sa na tých, ktorí boli a sú apoštolmi Boha. Koľko dobrého urobil pre svet sv. Benedikt so svojim prvým kláštorom na Monte Cassino a so svojimi rehoľnými pravidlami! A sv. František Assiský s celým svojím františkánskym hnutím, s tretím rádom a s prameňmi milosti, ktoré odtiaľ plynú do celého sveta! A sv. Terézia z Avily, sv. Ignác z Loyoly, sv. Alfonz z Liguori, sv. Ján Bosko, sv. Vincent de Paul a mnoho iných, ktorí zakladali rehole a vysielali misionárov na všetky strany sveta. Sv. Vincent de Paul, geniálny organizátor milosrdenstva, zakladateľ zhromaždenia kňazov misionárov, Sestier milosrdenstva! A toľko svätých pápežov, biskupov, kňazov, veriacich mužov a žien... oni všetci boli potrební Bohu, aby vykonali jeho plány v dejinách ľudstva, boli tým, čím ich Boh chcel mať. Vždy verní, rozhodne stáli na jeho strane, bránili jeho zákony, jeho svätosť, jeho učenie, prikázania, každý z nich mohol opakovať slová kardinála Newmana: „Som stvorený, aby som bol a vykonal to, na čo nikto okrem mňa nebol stvorený!” Každý z nich mohol opakovať: „som potrebný Bohu na vykonanie jeho plánu, som tak potrebný na svojom mieste, ako je potrebný archanjel na svojom”.

S každým človekom Boh má isté plány, každému určí presnú úlohu, ktorú má v živote splniť, preto každý človek je potrebný Bohu. Ináč by ho Boh nestvoril. A keď je človek takým, akým ho Boh chce mať, keď splní úlohy, na ktoré ho od večnosti Boh určil, vtedy tento človek pomáha Bohu pri realizácii jeho plánov, plní Božie zámery a Boží program. Boh počíta s tebou, počíta s každým z nás. Sklame sa? Keď vojenské úrady vyzvú mládenca - ide a slúži. Keď dezertuje, nikto nepovie, že dobre urobil, keď univerzita určí termíny skúšok, študent poslúcha. Ak nie, škodí spoločnosti, ale predovšetkým sebe samému. Keď Boh povoláva, treba v tom vidieť poctu i dobro, ktoré z toho vyplýva: osobné i vo vzťahu k okolitému svetu.

Skutočná dôstojnosť a opravdivá veľkosť človeka meria sa úlohou, akú mu Boh v svojich plánoch prideliť i spôsobom, akým ju má splniť. Povolanie, aké dostala Mária, bolo také, že nijaký iný človek podobné nedostal ani dostať nemohol, Mária bola v myšlienkach Boha od večnosti Matkou Božieho Syna; tým bola vysunutá na čelo všetkých stvorení. Na všetkých Boh od večnosti myslel, ale myslel predovšetkým na tú, ktorá zaujala prvé miesto v nadprirodzenej hierarchii všetkého žijúceho bytia, Boh od večnosti myslel na to, ako pripraviť Máriu na túto úlohu, aké jej dať privilégia, od večnosti vedel, že bude Nepoškvrnená, plná milosti, že spojí panenstvo s materstvom.

A ako Mária splní svoju úlohu? Predsa skoro každý človek padá, hreší, potom vstáva, pracuje, zápasí... časom znova upadá - a tak neustále odznova! Po celý život! Jediná Mária bola taká, akú ju Boh chcel mať od večnosti, ani na okamih nesklamala Boha. Svoje povolanie splnila najdokonalejším spôsobom. Preto ju Boh od večnosti mohol milovať bez výhrad, p r v é miesto v myšlienkach Boha a prvé miesto v srdci Boha - Mária!

Mária mohla na seba vzťahovať slová kardinála Newmana: „Som stvorená, aby som bola a vykonal to, na čo nikto okrem mňa nebol stvorený. Mám svoje miesto v Božích plánoch, vo svete Boha, miesto, ktoré len ja zaujímam. Mám svoje vlastné poslanie, teda som potrebná Bohu na vykonanie jeho plánu...” Hľa, Mária!

Existencia každého človeka na tomto svete vykonáva určitý vplyv na jeho okolie. Opýtame sa, aký vplyv mala Mária na ľudstvo? Anjeli, apoštoli, všetci svätí spolu neurobili toľko, čo pre ľudstvo urobila Mária. Cez Máriu máme Ježiša a všetko to, čo nám Ježiš dal. Ona bola viac potrebná Bohu než všetci archanjeli. „Nad ňou bol len Boh, pod ňou všetko, čo nie je Bohom!”

Mária! Položená na prvé miesto v hierarchii všetkých stvorení, vypros nám milosť, aby sme úlohu, ktorú nám Boh v svojej večnej Božskej predstave určil, dokonalým spôsobom v našom živote splnili!

Svätá Mária, Matka Božia, oroduj za nás. Amen.

31 PAMÄŤ

„Hlava bez pamäti je ako pevnosť bez vojska.” (Napoleon)

Naša duša je uzavretá v tele, akoby vo väzení. Ale môže myslieť a neopúšťajúc väzenie môže myšlienkami vyletieť na slobodu. V jednom momente môže preletieť tisíce a milióny kilometrov. Môže sa aj späť obrátiť a myslieť na to, čo bolo pred päť, desať, dvadsať, päťdesiat rokmi. Obdivuhodná vec - ľudská pamäť. Ktosi o nej povedal, že je mocnou bohyňou, prebohaté žriedlo, rezervoár udalostí, myšlienok a faktov. Pred štyridsiatimi rokmi požiar zničil polovicu dediny. Človek, ktorý na to pozeral, spomína si na všetky podrobnosti tejto katastrofy, po štyridsiatich rokoch! Tak je to vo všetkých sférach. Osoby, ktoré sme stretli, kraje, mestá, ktoré sme navštívili, zvieratá, stroje, filmy, ktoré sme videli, ba čo viacej: slová, ktoré sme počuli alebo sme si ich prisvojili z iných jazykov - všetko toto je uchované v pamäti. Tieto skutočnosti stoja pred nami, keď si na ne spomenieme, odchádzajú, keď ich viac nepotrebujeme. Sú v zásuvkách mojej pamäti výhradne pre mňa, na môj ošoh. Nikto mi ich nemôže vziať, ukradnúť. Pamäť je zázračná vec! Napoleon povedal: "Hlava bez pamäti je ako pevnosť bez vojska."

31.1 Nie všetci majú rovnakú pamäť

Po čase pamäť zoslabne, je krátka, najslabšiu pamäť - hovorí sa - má zajac. Keď zbadá poľovníka, uteká. Ale pri úteku zabúda, prečo uteká. Horšie je s človekom, keď ho pamäť klame.

Sakristián pripravil oltár na sv. omšu. Šesťstopäťdesiat chlapcov malo prijať sv. prijímanie, kňaz je už pri oltári, keď otvoril tabernákulum, aby vybral cibórium - prekvapenie! V cibóriu je 10 - 12 hostií. Na 650 chlapcov. Sakrestian pripravil nové cibórium a hostiami, ale zabudol ho položiť na oltár. Čo robiť? Kňaz vo vrúcnej modlitbe dvíha oči k nebu a začína rozdávať sv. prijímanie, Boh urobil zázrak: už päťdesiat, sto, dvesto chlapcov prijalo Najsvätejšiu Sviatosť. Šesťstopäťdesiat, a v cibóriu zostalo ešte toľko, koľko bolo na začiatku: desať alebo dvanásť hostií.

Tento zázrak sa odohral v Taliansku, na sviatok Narodenia Panny Márie. Zábudlivý sakristián sa volal Jozef Aizetti; kňaz - Ján Bosco. Jeden zázrak - a toľko šťastia a toľko spokojnosti. Spokojný bol Boh, lebo jeho radosťou je byť medzi ľudskými synmi (t.fís b,21). Spokojný bol kňaz, lebo nemusel odriecť chlapcom sv. prijímanie; spokojný bol sakristián, lebo jeho zabudnutie pripravilo taký úžasný zázrak, spokojní boli chlapci, lebo dostali Pána Ježiša v Eucharistii, ktorú Boh rozmnožil takým neobyčajným spôsobom, Mária bola spokojná, lebo prišlo toľko mladých duší, aby dôstojným spôsobom oslávili jej sviatok. No nie vždy zabudnutie prinesie také krásne ovocie.

31.2 Niekedy treba zabúdať

Kňaz zabúda na to, čo počul v spovednici. Všetci máme zabúdať na krivdu, ktorá bola na nás spáchaná. Nikdy nezabúdame na dobrodenia! Každé dobrodenie volá: „Nezabudni na mňa!” Krst - nezabudni na mňa! Sv. prijímanie - nezabudni na mňa! Obnovené krstné sľuby - nezabudni na nás! Prísaha pri uzavretí manželstva - nezabudni na mňa!

Malá sv. Terezka vidí starčeka, ktorý chodí pomaly o barlách. Rýchlo príde k nemu a dá mu almužnu. Starček pozerá, usmieva sa a - odmieta. Terezka sa čuduje: azda mu mala dať niečo iné. Miesto peňazí azda kúsok chleba? Treba dať niečo také, čo by neodmietol. Ale čo? Už vie: modlitbu! Ale nie teraz. Bude sa za neho modliť v deň svojho prvého sv. prijímania. Vtedy Pán Ježiš jej modlitbu neodmietne a starček bude mať pomoc, teraz má šesť rokov, päť rokov čaká na

svoje prvé sv. prijímanie a nezabúda na svoj sľub: modlí sa za starčeka. Terezka mala dobrú pamäť. Svätí nezabúdajú.

31.3 Či a akú pamäť mala Mária?

Začnime od Boha. Boh pamätá na všetko, ale zabúda to, čo chce zabudnúť. Či Pán Ježiš pripomenul niekedy verejnej hriešnici jej hriechy? Nikdy. Či pripomenul niekedy Petrovi jeho zapretie? Nikdy. Či veľkí hriešnici, ktorí sa obrátili v poslednej chvíli - ako lotor na kríži - či takýto hriešnici stretli sa v nebi s výčitkou, že urazili Boha? Nikdy. Hriech je odpustený - Boh zabudol!

Nikto sa Ježišovi tak nepodobal ako Mária. Koľko je v Starom zákone prorociev, prisľúbení, symbolov, ktoré sa vzťahujú na Pána Ježiša a zároveň i na Máriu. Vieme: Ježiš je Kráľ vekov, Darca milosti - Mária je Kráľovná sveta, Matka milosti. Ježiš je naším Orodovníkom u Otca, Bohom milosrdenstva - Mária je naša Orodovníčka, Matka milosrdenstva. Ježiš je Svetlom - Mária je Morskou hviezdou, ktorá uprostred búrok života vedie do prístavu spásy. Ježiš po niečom túži, aj Mária túži. Pán Ježiš pamätá, Mária pamätá...

V posledných bolestných hodinách svojho života na zemi Ježiš povedal: „Hľa, tvoj syn.“ V závete Márii odovzdal celé ľudstvo. A dal jej veľké srdce. Chcel, aby bola Matkou pre všetkých, či je mysliteľné, aby nechcela Mária, keď Ježiš chce? Pán Ježiš dal závet na to, aby bol splnený. Môže Mária zabudnúť na jeho vykonanie? Či tých dvetisíc rokov, ktoré nás delia od kalvárskej drámy, nesvedčia doposiaľ o tom, že Mária prijatý testament berie vážne a pamätá na neho? Či nie je pre nás najlepšou matkou? Mária pamätá!

Pán Ježiš hovorí z kríža: „Hľa, tvoj syn.“ Ale i toto povedal: „Hľa, Matka tvoja!“ Mária má byť mojou Matkou, mám ju prijať a milovať ako Matku, pamätám na to? Nešťastím našich čias je nedostatok pamäti. Ak kult Márie je ohrozený, nie je to nešťastie? Mladý človek prichádza do Francúzska, bude pamätať na to, čomu sa naučil vo vlasti? Bude pamätať na ruženec, na sv. omšu, na sv. sviatosti? Keď len na to pamätá, aby zarobil peniaze, a stráca najväčší poklad - vieru a nakoniec presýtený hriechom vrhá sa z mosta do Seiny - či to nie je tragédia a hanba? A toto sa skutočne stalo! - Duchovní spisovatelia jednoznačne tvrdia: „Bez úcty k Márii je nemožné sa spasiť!“

Koľko šťastia prináša spoľahlivá pamäť na Máriu? Ktorýsi svätý povedal: „Neustanem, dokiaľ si nenadobudnem úprimnú lásku voči svojej Matke Márii.“ Sv. Diego hovorieval: „Chcel by som mať srdcia všetkých anjelov, aby som nimi miloval Máriu!“ Sv. Maximilián Kolbe modlil sa za tých, ktorí sa neutekajú k Márii. Pred sto rokmi zbožní Sliezania odišli do Ameriky. V Texase založili poľskú osadu a nazvali ju „Panna Mária“. Táto osada - ako hovorí kardinál Krol z Filadelfie - ďalej existuje a rozvíja sa. Prečo ju tak pomenovali? Zaiste nechceli zabudnúť na Máriu.

Mária! „Keby som zabudol na Teba, nech sa zabudne na moju pravicu. Nech sa na moje podnebie prilepí môj jazyk, keby som sa nerozpamätal na Teba...“ (Ž 136,5-6)

Svätá Mária, Matka Božia, oroduj za nás! Amen.

Koniec prvej časti.

Obsah

1	MATKA	2
1.1	Presvätá Panna Mária - Božou Matkou!	2
1.2	Božie Materstvo	2
1.3	Máriina láska	2
1.4	„Hľa, Matka tvoja!“	3

2	PROROCTVO	3
2.1	Mesiánske proroctvá	3
2.2	Máriino proroctvo	3
2.3	Protestanti a Máriin kult	4
3	ZÁZRAKY	4
3.1	Viera a zázrak	4
3.2	Mária a zázraky	5
3.3	Máriine zázraky v našich časoch	5
3.4	Lurdy - Madu	6
4	CELIBÁT	6
4.1	Celibát	6
4.2	Cirkev a celibát	6
4.3	Máriino panenstvo	7
5	VIERA	7
5.1	Strata viery	7
5.2	Veda a viera	8
5.3	Máriina viera	8
6	MLČANIE	9
6.1	Deti	9
6.2	Reč	9
6.3	Mária hovorí	9
7	SLOBODA	10
7.1	Pápež Pavol VI. o slobode	10
7.2	Sloboda v konaní	10
7.3	Máriina sloboda	10
8	SLNKO	11
8.1	Slnko	11
8.2	Fatimské slnko	11
8.3	Máriina moc	12
9	MODLITBA	12
9.1	Modlitba	12
9.2	Máriino prostredníctvo	13
9.3	Matka celého ľudstva	13
10	POKORA	13
10.1	Pokora	14
10.2	Máriina pokora	14
10.3	Veľkosť Máriinej pokory	14
11	SMRŤ	15
11.1	Smrť	15
11.2	Šťastná smrť	15
11.3	Brána nebeská	15
11.4	Patrónka dobrej smrti	16

12 NEBO	16
12.1 Nebo	16
12.2 Nebeská brána	17
12.3 Kráľovná neba	17
13 PEKLO	18
13.1 Peklo	18
13.2 Rozum a peklo	18
13.3 Večnosť pekla	18
14 UTRPENIE	19
14.1 Utrpenie	19
14.2 Viera a utrpenie	20
14.3 Mária a utrpenie	20
15 SLZY	21
15.1 Slzy	21
15.2 Ježišove slzy	21
15.3 Slzy žiaľu, bolesti i radosti!	22
16 MÚDROSTĚ	22
16.1 MúdrostĚ	22
16.2 Ľudská múdrostĚ	23
16.3 Stolica múdrosti	23
17 DOBROTA	24
17.1 Len Boh je dobrý, povedal to Kristus.	24
17.2 Máriina dobrota	24
17.3 Naša Orodovnica	25
18 ZBOŽNOSTĚ	25
18.1 Falošná zbožnosť	25
18.2 Opravdivá zbožnosť	25
18.3 Služba Bohu	26
19 EUCHARISTIA	26
19.1 Chlieb života	26
19.2 Eucharistia	27
20 KŇAZ	27
20.1 Kristus Veľkňaz	28
20.2 Kristov kňaz	28
20.3 Kňaz - človek.	28
21 DUŠA	29
21.1 Moja duša	29
21.2 Čo je duša?	29
21.3 Matka Božej milosti	30

22 PRAVDA	31
22.1 Pravda	31
22.2 Náboženská pravda	31
22.3 Náboženská pravda v živote Márie	31
23 DÔVERA	32
23.1 Dôvera voči blíznym	32
23.2 Boh dôveruje človekovi	32
23.3 Máriina dôvera v Boha	33
24 CHUDOBA	33
24.1 Chudoba	33
24.2 Cena chudoby	34
24.3 Sľub chudoby	34
24.4 Máriina chudoba.	35
25 POVINNOSŤ	35
25.1 Ježišovo poslanie	35
25.2 Povinnosť a svojvôľa	36
25.3 Mária je vzorom v plnení povinností	36
26 SDRCE	37
26.1 Srdce je živý, Bohom stvorený motor	37
26.2 „Bdej nad svojím srdcom a umiestni do neho svojho otca, svoju matku a Boha,“ povedal filozof Gochin.	37
27 ŠŤASTIE	38
27.1 Šťastie	38
27.2 Opravdivé šťastie	38
27.3 Máriino šťastie	39
28 KRÁSA	39
28.1 Krásu máme všetci radi.	40
28.2 Mária	40
28.3 Máme byť pekní, aby nás milovali?	40
29 RADOSŤ	41
29.1 Radosť	41
29.2 Náboženstvo radosti	41
29.3 Máriina radosť	41
29.4 Príčina našej radosti	41
30 VÝZVA	42
30.1 Boží plán	42
30.2 Apoštoli Boha	42
31 PAMÄŤ	43
31.1 Nie všetci majú rovnakú pamäť	44
31.2 Niekedy treba zabúdať	44
31.3 Či a akú pamäť mala Mária?	44